ITALO CALVINO

Büyülü Kuş

Çeviren: Meryem Mine Çilingiroğlu

YKY
Yapı Kredi Yayınları

özelkitapgrubu

Büyülü Kuş

Italo Calvino (1923-1985) Küba'da İtalyan bir ailenin çocuğu olarak doğdu. Oğulları iki yaşındayken, Calvino ailesi İtalya'ya yerleşti. İkinci Dünya Savaşı sırasında direniş hareketine katılan Calvino'nun ilk öyküsü 1945 yılında yayımlandı. Yazarlığın yanı sıra gazetecilik yapan, editör olarak çalışan Calvino, çeşitli gazete ve dergilerde yayımlanan yazılarıyla savaş sonrası İtalyan edebiyatının önemli isimlerinden biri haline geldiği gibi, eserleriyle bütün dünyada 20. yüzyılın en önemli yazarlarından sayıldı. Savaş dönemine ve partizan hareketine odaklanan kitaplarını (*Örümceklerin Yuvalandığı Patika*, *Karga Sona Kaldı*, *Savaşa Giriş*), derlediği masallardan oluşan *İtalyan Masalları* izledi, ardından Torino dönemine ait: *Emlak Vurgunu*, *Kirli Hava Bulutu*, *Arjantinkarıncası*, *Sandık Gözlemcisinin Uzun Günü* yayımlandı. Bunları *Kozmokomik Öyküler*, *Sıfır Zaman*, *Görünmez Kentler*, *Kesişen Yazgılar Şatosu*, *Bir Kış Gecesi Eğer Bir Yolcu*, *Palomar* izledi. Calvino roman ve öykülerinin yanı sıra, edebiyat üzerine de makaleler yazdı. *İkiye Bölünen Vikont*, *Ağaca Tüneyen Baron* ve *Varolmayan Şövalye* adlı romanlarının çocuklara yönelik resimli olarak hazırlanmış baskıları da çıktı.

Emanuele Luzzati (Cenova, 1921-2007) İtalyan sanatçı, ırkçı yasalar yüzünden 1940 yılında ülkesini terk etmek zorunda kaldı. Lozan'da Güzel Sanatlar üzerine öğrenim gördü. Voltaire'in *Candide*'inden, Collodi'nin *Pinokyo*'suna, Carroll'un *Alice*'ine kadar pek çok kahramanı resimledi. Tiyatro kurdu, sergiler açtı, çizgi filmler hazırladı. 1995'te Ubu Ödülü'nü, 2005'te Andersen Ödülü'nü aldı. Hayal gücünün zenginliği, kendisine özgü ifade biçimiyle çağın en sevilen sanatçılarından biri oldu, uygulamalı sanat alanında bir usta olarak değerlendirildi.

Meryem Mine Çilingiroğlu (İstanbul, 1977) İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nden mezun olduktan sonra yüksek lisans eğitimini aynı üniversitenin İtalyan Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda tamamladı. Venedik Cà Foscari Üniversitesi'nin uzaktan eğitim kapsamında gerçekleştirdiği ITALS, Yabancı Dil Olarak İtalyanca Eğitimi Verme kadlı yüksek lisans programını bitirdi. Duke (Durham, ABD), Yeditepe ve İstanbul üniversitelerinde İtalyanca Okutmanı olarak çalıştı. Elena Ferrante, Francesco Alberoni, Giorgio Agamben, Alice Taşçıyan, Margaret Mazzantini, Melenia G. Mazzucco ve Edmondo de Amicis gibi yazarların kitaplarından çeviriler yaptı.

Italo Calvino'nun
YKY'deki kitapları:

Görünmez Kentler *(2002)*
Palomar *(2003)*
Marcovaldo ya da Kentte Mevsimler *(2004)*
Paris'te Münzevi *(2005)*
Sandık Gözlemcisinin Uzun Günü *(2005)*
Öyküler - Arjantinkarıncası, Emlak Vurgunu,
Kirli Hava Bulutu ve diğerleri *(2007)*
Jaguar Güneş Altında *(2007)*
Amerika Dersleri *(2007)*
Bütün Kozmokomik Öyküler -
Sıfır Zaman ve Yayımlanmış Yayımlanmamış
Bütün Kozmokomikler *(2007)*
Kesişen Yazgılar Şatosu *(2007)*
Örümceklerin Yuvalandığı Patika *(2007)*
Sen "Alo" Demeden Önce *(2007)*
Bir Kış Gecesi Eğer Bir Yolcu *(2008)*
Atalarımız *(2008)*
Klasikleri Niçin Okumalı? *(2008)*
San Giovanni Yolu *(2008)*
Kum Koleksiyonu *(2008)*
Yeni Bir Sayfa *(2008)*

Doğan Kardeş serisinden çıkan kitapları:

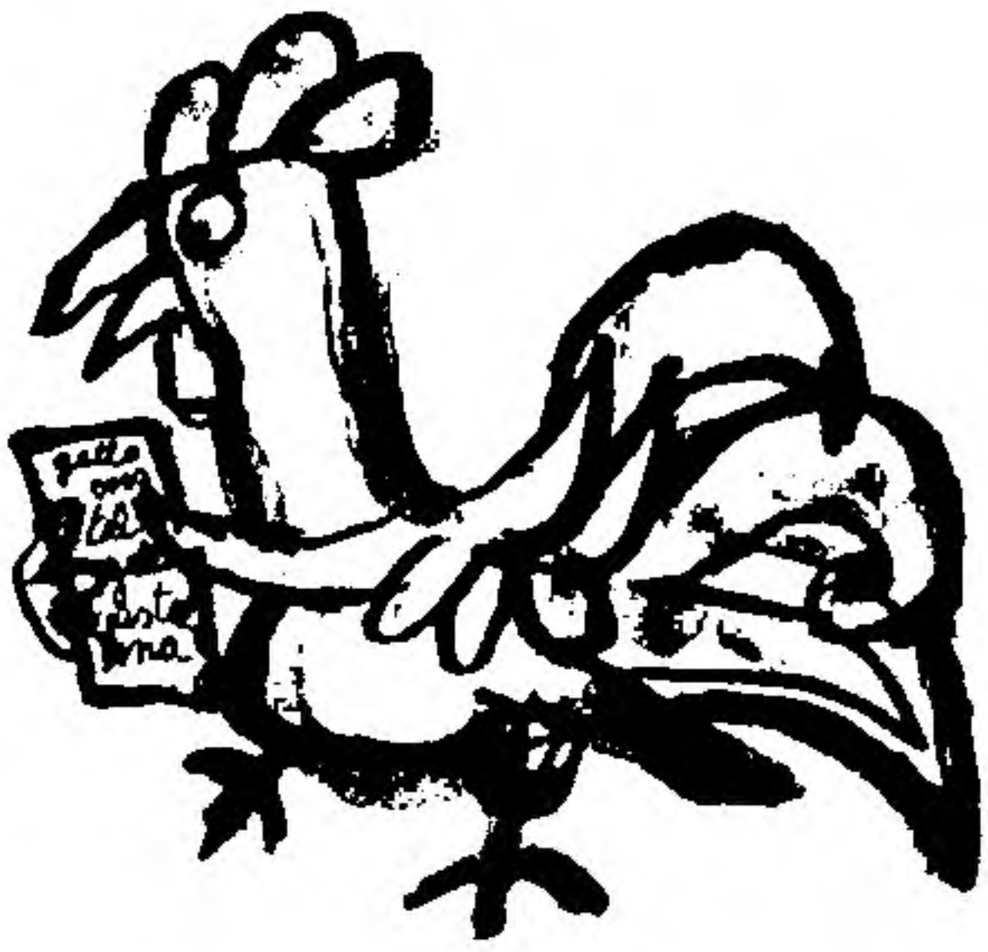
Dere Tepe Ters *(2009)*
İkiye Bölünen Vikont *(2009)*
Ağaca Tüneyen Baron *(2009)*
Varolmayan Şövalye *(2009)*
Afacan Resimler *(2013)*
Ejderha ile Kelebekler *(2013)*
Büyülü Kuş *(2014)*

ITALO CALVINO

Büyülü Kuş

Çeviren
Meryem Mine Çilingiroğlu

Resimleyen
Emanuele Luzzati

YKY
Yapı Kredi Yayınları

Yapı Kredi Yayınları - 4028
Doğan Kardeş Kitaplığı - 539

Büyülü Kuş / Italo Calvino
Özgün adı: L'Uccel Belverde e altre fiabe italiane
Resimleyen: Emanuele Luzzati
Çeviren: Meryem Mine Çilingiroğlu

Kitap editörü: Filiz Özdem
Düzelti: Filiz Özkan

Grafik uygulama: Hasan Fırat

Baskı: Altan Basım Ltd.
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Sit. 222/A Bağcılar / İstanbul
Tel: (0 212) 629 03 74 Faks: (0 212) 629 03 76
info@altanbasim.com
Sertifika No: 11968

Çeviriye temel alınan baskı: L'Uccel Belverde e altre fiabe italiane,
Milano, 2011, 1. baskı.
1. baskı: İstanbul, Ocak 2014
ISBN 978-975-08-2687-0

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2013
Sertifika No: 12334
Copyright © The Estate of Italo Calvino, 2002

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

İÇİNDEKİLER

KÜÇÜKLERE MASALLAR

Kristal Horoz • 11

Küçük Kazlar • 16

Çuvaldaki Çocuk • 26

Nohutçuk ile Öküz • 33

İki Kambur Adam • 41

KIZ ÇOCUKLARA MASALLAR

Armutlarla Birlikte Satılan Kız • 49

Altın Minik Buzağı • 55

Elbebek • 61

Sepetteki Su • 66

Biberiye • 72

Kral'ın Oğlu Kümeste • 78

KORKU MASALLARI

Kurt Amca • 89

Korkusuz Gençirisi • 92

Gümüş Burun • 96

Bir Kraliçe ile Bir Haydutun Evliliği • 105
Floransalı • 111
Ölü Kolu • 117

GÜLDÜREN MASALLAR
Napolili Asker • 125
Maymunların Sarayı • 134
Beş Haylaz • 141
Krik, Krok ve Kanca • 150
Giufà ve Alçıdan Heykel • 153
Giufà, Ay, Hırsızlar ve Gözcüler • 155
Giufà ve Kırmızı Beresi • 157
Giufà ve Tulum • 160

AZICIK ACIKLI MASALLAR
Uğursuzluk • 167
Bellinda ile Dev • 176
Büyülü Kuş • 188
Elmanın İçi ile Elmanın Kabuğu • 204
Kanarya Prens • 212

KURNAZLARIN KAZANDIĞI MASALLAR
Beş Yüz Cana Kıymış Pek Güçlü Giuanni • 227
Kambur Tabanakuvvet • 232
Tüylü Dev • 242
Kontun Sakalı • 251

Bilgilendirme Notu • 263
Çevirmenin Notu • 265

Elbebek, Napolili Asker, Biberiye,
Beş Haylaz, Elmanın İçi ile Elmanın
Kabuğu, Gümüş Burun, Giufà,
Nohutçuk, Korkusuz Yiğiter ve
Kambur Tabanakuvvet
Pamuk Prenses'in, Mavi Sakal'ın,
Hänsel ile Gretel'in alayına katılıyor.

KÜÇÜKLERE MASALLAR

Kristal Horoz

Marche Masalı

Bir varmış bir yokmuş, dünyayı dolaşan bir horoz varmış. Yolda giderken bir mektup bulmuş, gagasıyla almış, okumuş; mektup şöyle diyormuş:

Kristal Horoz, Billur Tavuk, Kontes Kaz, Yönetici Ördek, Minik Saka Kuşu, haydi hep birlikte Parmak Çocuk'un düğününe gidelim.

Horoz düğüne gitmek için yola koyulmuş, bir iki adım attıktan sonra tavuğa rastlamış: "Nereye gidiyorsun horoz kardeş?"

"Parmak Çocuk'un düğününe."

"Ben de gelebilir miyim?"

"Mektupta adın geçiyorsa, tabii gelirsin, –bakmış, okumuş– Kristal Horoz, Billur Tavuk... Tamam, mektupta varsın. Haydi, gidelim o halde."

İkisi birden yola koyulmuş. Kısa süre sonra kaza rastlamışlar: "Tavuk abla, horoz kardeş, nereye böyle?"

"Parmak Çocuk'un düğününe gidiyoruz."

"Ben de gelebilir miyim?"

"Mektupta adın geçiyorsa, elbette gelirsin –horoz mektubu yeniden açmış, okumuş– Kristal Horoz, Billur Tavuk, Kontes Kaz... Mektupta varsın, gidelim!"

Üçü birden yürümüş de yürümüş, derken ördeğe rastlamışlar.

"Nereye böyle kaz abla, tavuk abla, horoz kardeş?"

"Parmak Çocuk'un düğününe gidiyoruz."

"Ben de gelebilir miyim?"

"Adın geçiyorsa, elbette gelirsin –okumaya koyulmuş– Kristal Horoz, Billur Tavuk, Kontes Kaz, Yönetici Ördek... Mektupta varsın. Haydi, sen de gel!"

Aradan biraz daha geçtikten sonra Minik Saka Kuşu'na rastlamışlar. "Nereye gidiyorsunuz ördek abla, kaz abla, tavuk abla ve horoz kardeş?"

"Parmak Çocuk'un düğününe gidiyoruz."

"Ben de gelebilir miyim?"

"Adın geçiyorsa, tabii ki gelirsin!" Mektubu yeniden açmış bakmış. Kristal Horoz, Billur Tavuk, Kontes Kaz, Yönetici Ördek, Minik Saka Kuşu... Mektupta sen de varsın."

Beşi birden yola koyulmuş.

Derken kurda rastlamışlar, kurt da onlara nereye gittiklerini sormuş.

"Parmak Çocuk'un düğününe gidiyoruz" diye yanıtlamış horoz.

"Ben de gelebilir miyim?"

"Adın geçiyorsa, elbette gelirsin!" diyen horoz mektubu yeniden okumuş ama kurdun adı yokmuş.

"Ama ben gelmek istiyorum!" demiş kurt.

Onlar da, korkudan, "... Öyleyse gidelim!" diye karşılık vermiş.

Birkaç adım attıktan sonra, kurt aniden, "Karnım acıktı!" demiş.

Horoz karşılık vermiş: "Benim sana verebilecek hiçbir şeyim yok..."

"O zaman ben de seni yerim!" Kurt ağzını kocaman açmış ve horozu diri diri yutuvermiş.

Biraz daha yol yürüdükten sonra, kurt tekrar, "Karnım acıktı!" demiş.

Tavuk, ona horozun verdiği yanıtın aynısını vermiş ve kurt, onu da yutuvermiş. Kazla da, ördekle de aynısı olmuş.

Minik kuş kalmış kurtla baş başa. Kurt, "Minik kuş, karnım acıktı!" demiş.

"Sana verebilecek neyim var ki?"

"O zaman ben de seni yerim!" Kurt ağzını kocaman açmış... ama kuş uçmuş, kurdun başına konmuş. Kurt onu yakalamaya çalışmış ama minik kuş bir oraya bir buraya uçmuş, kâh o dala kâh şu dala, kâh kurdun başına, kâh kuyruğuna konmuş, kurdu deli etmiş. Kurt iyice yorulduktan sonra, uzaklardan, başında sepet, ekincilere yemek götüren bir kadının geldiğini görmüş. Minik kuş, kurda seslenmiş: "Hayatımı bağışlarsan, o kadının ekincilere götürdüğü makarnaları, etleri yersin. Beni görür görmez yakalamaya çalışacak, ben de uçtuğum gibi bir daldan bir dala konacağım. Kadın sepeti yere bırakacak, sen de içindeki her şeyi yiyebileceksin."

Tam dediği gibi olmuş, kadın gelmiş, öylesine güzel minik kuşu görünce yakalamak için hemen ellerini uzatıvermiş ama minik kuş azıcık havalanmış. Kadın sepeti yere bırakıp kuşun ardından koşmuş. İşte o zaman kurt sepete yanaşıp içindeki her şeyi yiyivermiş.

Kadın, "İmdat! İmdat!" diye haykırmış. Bütün ekinciler koşmuş gelmiş, kiminin elinde orak, kiminin elinde sopa varmış; kurdun üstüne atlamış, onu öldürmüşler. Kurdun karnından Kristal Horoz, Billur Tavuk, Kontes Kaz ve Yönetici Ördek sağ salim çıkıvermiş ve Minik Saka Kuşu'yla birlikte Parmak Çocuk'un düğününe gitmişler.

Küçük Kazlar

Siena Masalı

Bir varmış bir yokmuş, yumurtlamak için Maremma'ya giden küçük bir kaz sürüsü varmış. Yolun ortasındayken, içlerinden biri durmuş: "Kardeşlerim, benim hemen yumurtlamam lazım, Maremma'ya kadar bekleyemem, siz bensiz gidin!" demiş.

"Bekle!"

"Şimdi yumurtlama!"

"Bizi bırakma!"

Ama küçük kazın gerçekten de yumurtlaması gerekiyormuş. Birbirlerini kucaklayıp vedalaşmışlar, dönüşte görüşmek üzere sözleşmişler ve küçük kaz ormana girmiş. Ulu bir meşe ağacının altında, kuru yapraklardan bir yuva kurmuş ve ilk yumurtasını yumurtlamış. Sonra da, yiyip içmek için taze ot ve temiz su aramaya koyulmuş.

Gün batarken yuvaya dönmüş ama yumurta yerinde değilmiş. Küçük kaz çaresizmiş. Ertesi gün meşeye çıkıp ağaç dallarında yumurtlamaya karar vermiş, bu sayede yumurtası güvende olacakmış. Ardından da mutlulukla ağaçtan inmiş ve önceki günkü gibi yemek aramaya koyulmuş. Döndüğünde bir de bakmış ki, yumurta yerinde

yok. Küçük kaz, "Ormanda yumurtalarımı içen bir tilki olsa gerek!" diye düşünmüş.

Yakınlardaki köye gitmiş ve demirci dükkânının kapısını çalmış.

"Demirci Bey, bana demirden bir ev yapar mısınız?"

"Elbette, benim için iki yüz yumurta yumurtlarsan yaparım."

"Olur, buraya bir sepet koyun, siz evimi yaparken, ben de sizin için yumurtlayacağım."

Küçük kaz çömelmiş. Usta ne zaman demirden eve çekiçle çaksa, kazcık da bir yumurta yumurtlamış. Demirci iki yüzüncü çekiç darbesini vurduğunda, kazcık iki yüzüncü yumurtasını yumurtlamış ve sepetten çıkmış. "Demirci Bey, işte size sözünü verdiğim iki yüz yumurta..." demiş.

"Küçük Kaz Hanım, işte sana evin."

Küçük kaz teşekkür etmiş, evini sırtlamış ve ormana götürmüş, yeşilliğin üzerine bırakmış. "Burası tam yavru kazlarıma uygun bir yer; yemek için taze ot, yıkanmak için dere var." Mutlulukla evine kapanmış, nihayet huzur içinde yumurtlayabilecekmiş.

Tilki meşenin oraya gittiğinde, bu defa yumurta bulamamış. Ormanda aramaya koyulmuş, derken kazcığm bulunduğu çayıra varmış ve demirden evi görmüş. "Bahse girerim ki küçük kaz burada!" diye geçirmiş içinden ve kapıyı çalmış.

"Kim o?"

"Benim, tilki."

"Kapıyı açamam, kuluçkaya yattım."

"Küçük kaz, aç kapıyı."

"Hayır, açarsam beni yersin.

"Hayır, yemem küçük kaz, aç kapıyı. Bak küçük kaz, kapıyı hemen açmazsan...

Çatıya atlarım,
Zıp zıp zıplarım,
Bir öyle, bir böyle sıçrarım,
Evini de, her şeyini de yıkarım."

Küçük kaz:

"Çatıya atla,
Zıp zıp zıpla,
Bir öyle, bir böyle sıçra,
Evim de, hiçbir şeyim de uğramaz zarara."

Tilki çatıya atlamış, güm güm güm, hop oraya, hop buraya atlamış. Amma ne kadar sıçrasa, ne kadar zıplasa ev de o kadar sağlamlaşıyormuş. Tilki sinir olmuş, yere atlamış, koşmuş gitmiş, küçük kaz da arkasından kıkır kıkır gülmüş.

Birkaç gün boyunca tilkiden ses seda çıkmamış, küçük kaz gene de evden çıkarken temkini elden bırakmamış. Yumurtaları çatlamış ve bir dolu küçük kaz doğurmuş.

Günün birinde kapısı çalınmış.

"Kim o?"

"Benim, tilki."

"Ne istiyorsun?"

"Yarın panayır var, haber vereyim dedim. Beraber gidelim ister misin?"

"Seve seve. Kaçta gelirsin beni almaya?"

"Ne zaman istersen."

"O halde dokuzda gel. Daha erken çıkamam, yavrularıma bakmam lazım."

Ve iki iyi dost gibi vedalaşmışlar. Kazı da yavruları da bir lokmada yutacağından emin olan tilkinin ağzı daha şimdiden sulanıyormuş.

Gelgelelim kaz ertesi sabah gün doğarken kalkmış, yavru kazları beslemiş, öpmüş, kapıyı kimseye açmamalarını tembihleyerek panayıra gitmiş.

Saat daha sekiz bile olmadan, tilki demirden evin kapısını çalmış.

"Annemiz evde değil" demiş yavru kazlar.

"Açın kapıyı!" diye buyurmuş tilki.

"Annemiz açmamızı istemiyor."

Tilki, içinden, "Sizi sonra yerim!" diye geçirmiş ve yüksek sesle, "Anneniz çıkalı ne kadar oluyor?" diye sormuş.

"Sabah erkenden çıktı."

Tilki bunu duyduğu gibi tabana kuvvet, hızla koşup uzaklaşmış. Zavallı küçük kaz, alışverişini yapmış, eve dönüyormuş ki, dili dışarıda koşan tilkiyi görmüş. "Kendimi nasıl sağlama alsam?" Panayırdan kocaman bir çanak almışmış. Kapağını yere koymuş, üstüne çömelmiş, çanağı ters çevirip kendi üstünü örtmüş.

Tilki durmuş. "Ne güzel bir anıt! Bir çiçek bıraka-

yım!" demiş. Güzel bir çiçek demeti yapıp çanağın önüne bırakmış. Küçük kaz başını yavaş yavaş uzatmış, çiçekleri toplamış, çanağı almış ve yavrularını yeniden kucaklamak için hızla evinin yolunu tutmuş.

Bu sırada tilki panayırı dolaşıyor, masaların altına bakıyor ama küçük kazı bir türlü bulamıyormuş. "Yolda ona rastlamadığıma göre, buralarda olmalı!" deyip, panayırı tekrar tekrar dolaşıyormuş. Derken panayır bitmiş, satıcılar kalan eşyaları toplayıp masaları kaldırmaya koyulmuş ama tilki, küçük kazın izine rastlayamamış. "Bu sefer de yapacağını yaptı!"

Açlıktan perişan halde, demirden eve gidip kapıyı çalmış.

"Kim o?"

"Benim, tilki. Beni niye beklemedin?"

"Hava sıcaktı. Hem yolda karşılaşırız diye düşündüm."

"Peki, hangi yoldan gittin?"

"Bir tek yol var."

"Nasıl oldu da birbirimizi görmedik o halde?"

"Ben seni gördüm. Anıtın içindeydim..."

Öfkeliymiş tilki. "Küçük kaz, aç kapıyı."

"Hayır, açarsam beni yersin."

"Bak, küçük kaz,

Çatıya atlarım,
Zıp zıp zıplarım,
Bir öyle, bir böyle sıçrarım,
Evini de, her şeyini de yıkarım."

Küçük kaz da şöyle demiş:

"Çatıya atla,
Zıp zıp zıpla,
Bir öyle, bir böyle sıçra,
Evim de, hiçbir şeyim de uğramaz zarara."

Güm güm güm, kurt hop oraya, hop buraya zıplamış, sıçramış ama demirden ev gitgide daha çok sağlamlaşıyormuş.

Tilki günlerce ortaya çıkmamış. Derken bir gün küçük kazın kapısı çalınmış.

"Kim o?"

"Benim, tilki. Kapıyı aç."

"Açamam, meşgulüm."

"Cumartesi günü pazar kurulacak, sana haber vermek istedim. Benimle gelmek ister misin?

"Seve seve. Beni almaya gel."

"Bana tam saat söyle, panayır seferindeki gibi olmasın."

"Yedi diyelim, daha önce çıkamam."

"Tamam!" İki iyi dost gibi vedalaşmışlar.

Cumartesi sabahı kaz, daha gün doğmadan yavrularının tüylerini parlatmış, onlara taze ot vermiş, kapıyı kimseye açmamalarını tembihleyerek yola çıkmış. Tilki geldiğinde saat daha altıymış. Yavru kazlar annelerinin çıktığını söylemiş, tilki de bunun üzerine ona yetişmek için koşmaya koyulmuş.

Küçük kaz, tilkinin uzaklardan geldiğini gördüğü

sırada kavun tezgâhının önündeymiş. Kaçacak zamanı yokmuş. Yerde kocaman bir kavun görmüş, gagasıyla delip içine girmiş. Tilki küçük kazı bulmak için bütün pazarı dolaşmış. İçinden, "Belki de daha gelmemiştir!" demiş ve en güzel kavunu seçip almak için kavun tezgâhının oraya gitmiş. Kâh birini, kâh diğerini ısırmış ama kabukları hep acıymış, bu yüzden bütün tatlıklarını bir kenara koymuş. En sonunda yerde duran kocaman kavunu görmüş. "Bu mutlaka lezzetlidir!" demiş ve onu diğerlerinden daha kuvvetli ısırmış. Isırdığı o yerde tam da küçük kazın gagası varmış, küçük kaz önünde bir aralığın açıldığını görünce tükürüvermiş.

"Aman aman! Tadı nasıl da kötü!" diye haykırmış tilki ve kavunu yuvarlayıvermiş. Kavun uçurumdan aşağı yuvarlanmış, bir taşa çarpıp yarılmış, küçük kaz dışarı fırlayıp evine koşmuş.

Gün batana dek pazarı dolaşan tilki, sonunda gitmiş demirden evin kapısını çalmış. "Küçük kaz, sözünde durmadın, pazara gelmedin."

"Geldim tabii. O kocaman kavunun içindeydim."

"Ah! Yapacağını yaptın yine! Aç kapıyı şimdi!"

"Hayır, açarsam beni yersin."

"Bak küçük kaz,

Çatıya atlarım,
Zıp zıp zıplarım,
Bir öyle, bir böyle sıçrarım,
Evini de, her şeyini de yıkarım."

Küçük kaz da şöyle demiş:

"Çatıya atla,
Zıp zıp zıpla,
Bir öyle, bir böyle sıçra,
Evim de, hiçbir şeyim de uğramaz zarara."

Güm güm güm ama ev azıcık olsun sarsılmamış.

Aradan zaman geçmiş. Derken günlerden bir gün tilki, küçük kazın kapısını yeniden çalmış. "Küçük kaz, haydi gel, barışalım. Olanları unutmak için beraberce güzel bir akşam yemeği yiyelim..." demiş.

"Seve seve ama evde sana ikram edebileceğim hiçbir şeyim yok."

"Dert etme, ben getiririm. Sen yemeği pişirir, sofrayı kurarsın yeter." Tilki gidip gelmiş, bir oradan, bir buradan çalmış, kâh salam, kâh jambon, kâh peynir, kâh tavuk getirmiş. Demirden ev yiyecekle dolmuş taşmış.

Derken, akşam yemeği için saptanmış zaman gelmiş çatmış. Tilki, daha çok iştahı olsun diye iki gündür yemek yemiyormuş, ama aklı salamlarda, peynirlerde değilmiş tabii, kazla yavru kazları nasıl da keyifle yiyeceğini düşünüyormuş o. Demirden eve gidip seslenmiş: "Küçük kaz, hazır mısın?"

"Evet, ne zaman istersen gel, her şey hazır. Ama pencereden geçmen gerek. Kurduğum sofra kapıya kadar geliyor, kapıyı açamıyorum."

"Fark etmez. Mesele pencereye ulaşmakta."

"Aşağıya halat uzatacağım. Sen kuyruğunu halata bağla, ben de seni kuyruğundan yukarı çekeyim."

Küçük kazı yemek için sabırsızlanan kurt, kuyruğunu halata bağlamış ve kuyruğu bağlı kalakalmış. Her hareketinde, her kıpırdanışında düğüm daha da sıkılaşıyor, kurdu daha da sıkıyormuş. Küçük kaz onu yukarı çekmiş, çekmiş de çekmiş, sonra da halatı bir anda bırakıvermiş: Kurt olduğu gibi yere serilmiş.

"Gelin, yavrularım," demiş küçük kaz kapıyı açarak, "gelin de taze ot yiyin, derede yıkanın." Yavru kazlar nihayet evden hoplaya zıplaya, güle oynaya çıkmışlar.

Günlerden bir gün küçük kaz, kanat çırpışları ve bir uğultu duymuş. Kardeşlerinin Maremma'dan dönmesine yakın bir zamanmış. "Keşke kız kardeşlerim olsa!" Yola çıkmış ve bir de bakmış ki bir kaz sürüsü geliyormuş, arkada da yeni doğmuş bir sürü yavru kaz varmış. Kız kardeşler birbirlerini görünce sevinçle selamlaşıp kucaklaşmışlar ve küçük kaz, kurtla yaşadığı zorlukları anlatmış. Kardeşler demirden evi çok sevmişler ve hep birlikte demirciye gidip aynısından birer tane yaptırmışlar. Hangi çayırda bilmem ama çayırların birinde kendini kurttan koruyan, demirden evlerde yaşayan küçük kazların köyü hâlâ durur.

Çuvaldaki Çocuk

Friuli Masalı

Afacan Can okula giden, boyu işte bu kadar olan bir çocukmuş. Okul yolunda bir bostan, bostanda bir armut ağacı varmış ve Afacan Can armut yemek için bu ağaca tırmanırmış. Armut ağacının oradan Cadı Çokcadı geçmiş ve şöyle demiş:

"Afacan Can koparıp ver bana
O bembeyaz ellerinle armutları,
Görünce onları, inan bana,
Akıyor ağzımın suları!"

Afacan Can, "Onun ağzının sularının akması armutları değil, beni yemek istemesinden!" diye düşündüğünden ağaçtan inmek istememiş. Bir armut koparıp Cadı Çokcadı'ya atmış. Ama armut Cadı Çokcadı'nın burnuna düşmüş, oradan da uzaklara sekmiş.

Cadı Çokcadı aynı sözleri tekrarlamış:

"Afacan Can koparıp ver bana
O bembeyaz ellerinle armutları,
Görünce onları, inan bana,
Akıyor ağzımın suları!"

Ama Afacan Can ağaçtan inmemiş, yukarıdan bir armut daha atmış, armut da Cadı Çokcadı'nın gözüne düşmüş, oradan uzaklara sekmiş.

Cadı Çokcadı gene yalvarmış yakarmış, Afacan Can da onun ricasını yerine getirmenin daha iyi olacağını düşünmüş. Ağaçtan inmiş, bir armut uzatmış. Cadı Çokcadı çuvalı açmış, içine armut yerine, Afacan Can'ı koymuş, çuvalı bağladığı gibi omzuna atmış.

Cadı Çokcadı az gitmiş uz gitmiş, mantarla dolu bir çayır görmüş: Çuvalı yere bırakmış, pişirmek için mantar toplamaya koyulmuş. Yolda giderken fare gibi dişleriyle çuvalın bağını kemirmiş olan Afacan Can, fırladığı çuvalın içine kocaman bir kaya koyup kaçmış. Cadı Çokcadı çuvalı yeniden alıp sırtlamış.

"Ay ay Afacan Can
Taş gibi ağırsın, aman aman!"

demiş ve evine gitmiş. Kapı kapalıymış, Cadı Çokcadı kızına seslenmiş:

"Papatya Gülpapatya,
Gel aşağı, bak kapıya,
Hazırla çabuk kazanı
Pişirelim Afacan Can'ı."

Papatya Gülpapatya inmiş açmış kapıyı, sonra da ocağa koymuş su dolu kazanı. Su kaynar kaynamaz, Cadı Çokcadı çuvalı içine boşaltmış. "*Küt!*" diye düşünce taş,

delmiş kazanı; su ateşin üzerine dökülmüş, her yere saçılmış ve Cadı Çokcadı'nın bacakları yanmış.

"Anneciğim, anneciğim, nedir bu yaptığın?
Taş pişer mi hiç, yandı bak bacakların!"

demiş Papatya Gülpapatya. Cadı Çokcadı acıyla kıvranarak yanıt vermiş kızına:

"Kızım, yak sen yeniden ateşi,
Çok almaz annenin gelişi."

Cadı Çokcadı gidip kıyafetini değiştirmiş, başına sarı peruk takmış ve omzunda çuvalla yola çıkmış.

Afacan Can okula gitmek yerine, armut ağacına tırmanmış gene. Farklı bir kılığa bürünmüş olan Cadı Çokcadı oradan geçince, tanınmayacağını umarak şöyle demiş:

"Afacan Can koparıp ver bana
O bembeyaz ellerinle armutları,
Görünce onları, inan bana,
Akıyor ağzımın suları!"

Ama Afacan Can onu tanımış ve inmekten sakınmış:

"Armut vermem ben Cadı Çokcadı'ya,
Yakalayıp atar beni çuvala, güle oynaya."

Cadı Çokcadı onu ikna etmeye çalışmış:

"Ben o değilim, inan bana,
Sabahtan geldim, bilmem buraları,
Afacan Can koparıp ver bana
O bembeyaz ellerinle armutları."

Öyle yalvarmış, öyle yakarmış ki, Afacan Can en sonunda ikna olmuş, armut vermek için ağaçtan inmiş. Cadı Çokcadı onu hemen çuvala sokmuş.

Geçen seferki çayıra vardıklarında, gene mantar toplamak istemiş ama çuvalın ucu o kadar sıkı bağlanmış ki, Afacan Can bu defasında kaçamamış. Çocuk, bunun üzerine bıldırcın sesi çıkarmaya koyulmuş. Derken yoldan bıldırcın arayan bir avcı geçmiş, yanında köpeği de varmış. Avcı çuvalı bulup açmış. Afacan Can dışarı fırlamış ve çuvala köpeği koyması için avcıya yalvarmış. Cadı Çokcadı geri dönüp çuvalı yerden aldığında, çuvalın içindeki köpek tepine tepine havlamış, Cadı Çokcadı da şöyle demiş:

"Afacan Can, ister havla, ister tepin
Bil ki midemdir senin tek yerin."

Evinin kapısına varmış ve kızına seslenmiş:

"Papatya Gülpapatya,
Gel aşağı, bak kapıya,
Hazırla çabuk kazanı
Pişirelim Afacan Can'ı."

Ama çuvalı ters çevirip kaynar suya attığı sırada, hiddetli köpek dışarı fırlamış, Cadı Çokcadı'nın baldırını ısırmış, avluya koşup tavukları yemeye koyulmuş.

"Anneciğim, anneciğim, ne der ne edersin?
Akşam yemeğinde sen köpek de mi yersin?"

Cadı Çokcadı da şu karşılığı vermiş:

"Kızım, yak sen yeniden ateşi,
Çok almaz annenin gelişi."

Cadı Çokcadı kıyafet değiştirmiş, kızıl peruk takmış ve tekrar armut ağacının oraya gitmiş ve ne yapmış ne etmiş, Afacan Can'ı yine yakalayıvermiş. Bu defasında hiçbir yerde durmamış ve çuvalı eve götürmüş, kızı onu kapıda bekliyormuş.

"Al bunu kümese kapat; yarın ben dışarıdayken, erkenden mantar soslu tas kebabı olarak pişir."

Papatya Gülpapatya, ertesi gün, mutfak tahtasını ve kıyma bıçağını alıp kümeste bir delik açmış.

"Afacan Can, bir ricam var senden
Uzat başını tahtanın üstünden."

Afacan Can da şöyle demiş:

"Nasıl? İyisi mi bir göster sen."

Papatya Gülpapatya boynunu tahtanın üstüne dayamış, Afacan Can da kıyma bıçağını eline almış, kızın başını kesmiş ve tavada kızartmaya koyulmuş.

Cadı Çokcadı eve gelmiş ve başlamış haykırmaya:

"Güzel kızım Gülpapatya,
Kim attı seni tavaya?"

"Ben!" diye seslenmiş Afacan Can, bacanın tepesinden.

"Sen oraya kadar nasıl çıktın?" diye sormuş Cadı Çokcadı.

"Tuğlaları üst üste yığıp çıktım."

Bunun üzerine Cadı Çokcadı kendine tuğlalardan bir merdiven yapmaya koyulmuş, çıkıp Afacan Can'ı yakalayacakmış ama tam merdivenden çıkarken, yıkılmış tuğlalar, Cadı Çokcadı tavanın üstüne düşmüş, yanmış kül olmuş.

Nohutçuk ile Öküz

Floransa Masalı

Çocuğu olmayan bir kalaycı varmış. Günlerden bir gün kalaycının karısı evde yalnız başına nohut pişirirken, fakir bir kadın gelip sadaka olarak tava istemiş.

"Fazla yiyeceğimiz yok," demiş kalaycının karısı, "ama iki kişinin yediğini, üç kişi de yiyebilir. İşte size bir tava, nohutlar pişer pişmez içine bir kepçe dolusu nohut da koyacağım."

"Nihayet iyi kalpli bir insana rastladım!" demiş fakir kadın. "Biliniz ki ben bir periyim ve sizi cömertliğinizden dolayı ödüllendirmek istiyorum. Dileyin benden ne dilerseniz."

"Ne dileyebilirim ki?" demiş kadın. "Tek derdim var, o da çocuğumun olmaması."

Peri ellerini çırparak, "Madem öyle, tenceredeki bütün nohutlar çocuk olsun!" demiş.

Ocaktaki ateş sönmüş ve tencereden, kaynayan nohutlar gibi, yüz çocuk çıkmış. Her biri nohut tanesi büyüklüğündeymiş ve hepsi birden, "Anne, acıktım! Anne, susadım! Anne, beni bağrına bas!" diye bağrışmaya başlamış, hepsi çekmecelere, ocağa, kavanozlara koşuşturmuş. Endişelenen kadın, elini başına koymuş. "Ben

şimdi ne yapacağım, ah zavallı ben, bütün bu yavruları nasıl doyuracağım? Bana ne de güzel bir ödül verdiniz! Önceden çocuğum yok diye üzgündüm belki ama şimdi yüz çocuğu olan çaresiz bir kadınım!"

"Ben memnun olursunuz sanmıştım ama madem değilsiniz, çocuklarınız tekrar nohut olsun!" diyen peri tekrar ellerini çırpmış.

Sesler duyulmaz olmuş ve etrafta çocuk yerine, oraya buraya dağılmış bir dolu nohut kalmış sadece. Kadın, perinin yardımıyla nohutları toplayıp tekrar tencereye koymuş; doksan dokuz taneymişler.

"Ne garip! Yüz tane olduklarına bahse girerdim!" demiş peri.

Sonra peri yemeğini yemiş, kadınla vedalaşıp gitmiş.

Kadın, yalnız kalınca derin bir hüzne kapılmış; ağlamaklı olmuş, "Ah keşke bari biri kalmış olsaydı! Bana yardım eder, dükkâna, babasına yemek götürürdü!"

İşte o zaman incecik bir ses duyulmuş: "Anneciğim, ağlamayınız, ben varım!" Konuşan ses, sürahi kulpunun arkasına saklanmış minik çocuklardan biriymiş.

Kadın çok sevinmiş. "Ah sevgili yavrum, gel göster kendini, adın ne senin?"

Sürahiden aşağı kayıp masanın üzerinde doğrulan çocuk, "Nohutçuk..." demiş.

"Aferin Nohutçuğum!" demiş kadın. "Şimdi dükkâna gidip babana yemek götürmen lazım." Yemek sepetini hazırlamış ve Nohutçuk'un başına yerleştirmiş.

Nohutçuk yola koyulmuş, dışarıdan bakınca sadece sepet görünüyormuş, hani sepet yalnız başına yürüyor

gibiymiş. Birkaç kişiye yol sormuş, sorduklarının hepsi de çok korkmuş çünkü konuşanın sepet olduğunu sanmış. Nohutçuk sora sora dükkâna varmış ve babasına seslenmiş: "Babacığım! Babacığım! Gel, sana yemek getirdim."

Babası, "Beni kim çağırıyor olabilir? Hiç çocuğum olmadı ki benim!" diye düşünmüş. Dışarı çıkınca sepeti görmüş. Sepetin altından incecik bir ses geliyormuş: "Babacığım, sepeti kaldır ki, beni göresin. Ben oğlun Nohutçuk'um, bu sabah doğdum."

Baba sepeti kaldırmış ve Nohutçuk'u görmüş. "Aferin, Nohutçuk!" demiş kalaycı. "Şimdi gel, çıkalım. Onarılacak bir şeyler var mı diye köyü ev ev dolaşalım."

Baba, Nohutçuk'u cebine koymuş ve beraberce yola koyulmuşlar. Yol boyunca hep sohbet etmişler, yoldan geçenler de yalnız başına konuşur gibi göründüğünden adamı deli sanmış.

Baba evlere gidip, "Kalaylanacak bir şeyler var mı?" diye sormuş.

"Evet, var ama size vermeyiz çünkü siz delisiniz!" karşılığını almış.

"Ne delisi! Ben sizden daha kendimdeyim! Neler diyorsunuz siz?"

"Yol boyunca kendi kendinize konuşup durmaktan başka bir şey yaptığınız yok."

"Kendi kendimeymiş. Oğlumla konuşuyordum ben."

"Haydi canım, oğlunuz nerede peki?"

"Cebimde."

"İşte, aynen dediğimiz gibi, delisiniz siz."

"İşte, bakın bakalım!" demiş ve parmağının üstüne çıkmış Nohutçuk'u göstermiş.

"Ay, nasıl da güzel bir oğul! Bırakın da bizde çalışsın, öküzümüze bekçilik eder."

"Ne dersin, Nohutçuk, kalmak ister misin?"

"Evet, isterim."

"Tamam o zaman, seni burada bırakıyorum, akşama gelip alacağım."

Nohutçuk'u öküzün boynuzlarından birine yerleşmişler. Hiç görünmediği için öküz köyde bir başına gibi duruyormuş. Yoldan iki hırsız geçmiş, öküzün başında kimsenin olmadığını görünce onu çalmak istemiş. Ama Nohutçuk bağırmaya koyulmuş: "Efendi! Efendi, yetiş!"

Köylü koşmuş gelmiş, hırsızlar ona: "Bu ses de nereden geliyor hemşerim?" diye sormuş.

Efendi de, "Nohutçuk'un sesi. Onu görmüyor musunuz? Öküzün boynuzunda duruyor!" diye karşılık vermiş.

Hırsızlar Nohutçuk'a bakıp köylüye: "Onu birkaç günlüğüne bize verirseniz, sizi zengin ederiz!" demiş; köylü de Nohutçuk'un onlarla gitmesine izin vermiş.

Hırsızlar, ceplerinde Nohutçuk, at çalmak için Kral'ın ahırına gitmiş. Ahır kapalıymış ama Nohutçuk kapı deliğinden geçmiş, kilidi açmış, atları serbest bırakmış. Nohutçuk atın birinin kulağına saklanmış, atlar koşmuş, kendi de atla birlikte koşmuş. Hırsızlar onu dışarıda bekliyormuş, atlara binmiş ve evin yolunu tutmuşlar.

Eve vardıklarında Nohutçuk'a: "Biz yorgunuz, yatacağız. Atlara sen yem ver..." demişler.

Nohutçuk yem torbalarını atlara takmaya koyulmuş ama uykudan gözleri kapanıyormuş, derken yem torbalarının birinde uyuyakalmış. Onu fark etmeyen at, yemle birlikte onu da yiyivermiş.

Nohutçuk'un geri dönmediğini gören hırsızlar, ahıra inip bakmış. "Nohutçuk, neredesin?"

"Buradayım," diye karşılık vermiş incecik bir ses, "atlardan birinin karnındayım!"

"Hangi at?"

"İşte bu at!"

Hırsızlar bir atın karnını yarmışlar ama Nohutçuk'u bulamamışlar. "Bu değilmiş. Hangi atın karnındasın?"

"Bunun!" Hırsızlar bir başka atın karnını daha deşmiş.

Peş peşe atların karınlarını deşmişler, bütün atları öldürmüşler ama Nohutçuk'u bulamamışlar. Yorgun düşen hırsızlar, "Yazık! Onu kaybettik! Oysa onunla olmak pek de işimize geliyordu! Üstelik atların hepsini de kaybettik!" demiş. Hayvan leşlerini almışlar, çimene atmışlar, sonra da gidip yatmışlar.

Oradan aç bir kurt geçmiş, karnı deşilmiş atları görünce kendine bir güzel ziyafet çekmiş. Nohutçuk hâlâ atlardan birinin karnındaymış, kurt onu da yutuvermiş. Hal buyken Nohutçuk kurdun midesinde kalmış, kurt karnı tekrar acıkınca, tarlada bağlı duran keçiye yaklaşmış, derken Nohutçuk bağırmaya koyulmuş: "Kurt var! Kurt var!" Keçinin sahibi gelene dek bağırmış, kurdun kovulmasını sağlamış.

Kurt, "Nasıl olur da benden böyle sesler çıkar? Karnımda gaz var herhalde!" demiş ve içinde biriken havayı çıkarmaya çalışmış.

"Tamam, artık midemde hava kalmamıştır," diye düşünmüş, "gidip bir kuzu yiyeyim."

Ama kuzunun bulunduğu ahıra yaklaştığında, Nohutçuk kurdun karnından bağırmaya koyulmuş yeniden: "Kurt var! Kurt var!" Böylelikle de kuzunun sahibi uyanmış.

Kurt endişeye kapılmış. "Karnımda hâlâ gaz var, bu yüzden böyle garip sesler çıkarıyorum!" demiş ve içindeki havayı boşaltmaya çalışmış tekrar. İçindeki havayı bir çıkarmış, iki çıkarmış, derken üçüncüsünde Nohutçuk da dışarı fırlayıvermiş ve çalılıklara saklanmış. Kendini rahatlamış hisseden kurt ahıra geri dönmüş.

Yoldan üç hırsız geçmiş ve çaldıkları parayı saymaya başlamış. Hırsızlardan biri, "Bir, iki, üç, dört, beş..." diye saymaya koyulmuş. Nohutçuk da, çalılıklardan onun taklidini yapmış: "Bir, iki, üç, dört, beş..."

Hırsız arkadaşlarına, "Susun, aklımı karıştırıyorsunuz. Ağzını açanı gebertirim!" demiş ve tekrar saymaya koyulmuş: "Bir, iki, üç, dört, beş..."

Nohutçuk da ardından: "Bir, iki, üç, dört, beş..."

Hırsız arkadaşlarından birine, "Susmak istemiyorsun, öyle mi? Seni şimdi geberteceğim!" demiş.

Dediğini de yapmış. Diğerine , "Sonun böyle olsun istemiyorsan sakın ağzını açma..." demiş ve tekrar saymaya koyulmuş: "Bir, iki, üç, dört, beş..."

Nohutçuk da ardından, "Bir, iki, üç, dört, beş..." diye yinelemiş.

Diğer hırsız, "İnan ki ben konuşmuyorum, yemin ederim ki konuşan ben değilim..." demiş.

"Beni aptal yerine mi koyuyorsun? Seni gebertece-ğim!" Ve dediğini yapmış. "Şimdi yalnız başınayım," demiş içinden, "paraları rahat rahat sayıp hepsini cebime atabilirim. Bir, iki, üç, dört, beş..."

Nohutçuk da ardından: "Bir, iki, üç, dört, beş..."

Hırsızın tüyleri diken diken olmuş: "Burada saklanmış birileri var. Ben kaçayım en iyisi." Kaçmış ve paraları orada bırakmış.

Nohutçuk para çuvalını almış, başına koymuş, evine gidip kapıyı çalmış. Kapıyı annesi açmış, sadece para çuvalını görmüş. "Nohutçuk geldi!" demiş. Çuvalı kaldırmış, çuvalın hemen altında oğlu duruyormuş, onu kucaklamış.

İki Kambur Adam

Floransa Masalı

İki kambur adam varmış, bunlar kardeşmiş. Daha genç olan kambur adam, "Zengin olmak istiyorum" diyerek yola koyulmuş. Yürümüş de yürümüş, o kadar çok yürümüş ki sonunda ormanda kayboluvermiş.

"Ben ne yapacağım şimdi? Ya buraya katiller gelirse... İyisi mi ağaca çıkayım." Ağaca çıktığında bir ses duymuş. "Eyvah geldiler, imdat!"

Oysa yerdeki çukurdan yaşlı bir kadın çıkmış, ardından yaşlı bir kadın daha çıkmış, ardından bir daha. Yaşlı kadınlar sıra olmuş, ağacın etrafında dönüp dolaşarak şarkı söylemeye koyulmuş:

"Cumartesi ve pazar!
Cumartesi ve pazar!"

Çember şeklinde döne döne, aynı şeyi yineleyip durmuşlar:

"Cumartesi ve Pazar!"

Kambur adam, ağacın tepesinden, şöyle demiş:

"Ve Pazartesi!"

Yaşlı kadınlar sessiz kalakalmış, yukarı bakmışlar ve içlerinden biri, "Bize bu güzel şeyi söyleyen iyi kalpli kişi de kim! Biz bunu hiç akıl edemezdik!" demiş.

Ve gene ağacın etrafında dönmeye başlamışlar, mutlu mutlu şarkı söylemeye koyulmuşlar:

"Cumartesi, Pazar!
Ve Pazartesi!
Cumartesi, Pazar!
Ve Pazartesi!"

Ağacın etrafında biraz daha döndükten sonra, dalların arasında kambur adamın olduğunu fark etmişler. Adam tir tir titriyormuş. "Yalvarırım, yaşlı hanımlar, beni öldürmeyin. O söz ağzımdan kaçıverdi, kötü bir niyetim yoktu."

"Aksine, ağaçtan in, biz seni ödüllendirmek istiyoruz. Dile bizden ne dilersen, dileğini yerine getireceğiz."

Kambur adam ağaçtan inmiş.

"Dileğini söyle bakalım!"

"Ben zavallıcık bir adamım, ne isteyebilirim ki? Kamburumdan kurtulmak isterim çünkü bütün çocuklar beni alaya alıyor."

"Kamburunu alacağız."

Yaşlı kadınlar tereyağından bir testere almışlar, adamın kamburunu testereyle kesmiş, sırtını merhemle ov-

muşlar. Adamın sırtı sapasağlam olmuş, bir şeyciği kalmamış, kamburu ise yaşlı kadınlar ağaca asmışlar.

Kambur adam evine dönmüş, artık kambur değilmiş, köydekilerin hiçbiri onu tanıyamıyormuş. "Ama nasıl olur? Bu sen değilsin!" demiş ağabeyi.

"Tabii ki benim! Bak nasıl da yakışıklı oldum, gördün mü?"

"Peki, ama bunu nasıl başardın?"

"Bak, dinle!" demiş ve ona ağacı, yaşlı kadınları, söyledikleri şarkıyı anlatmış.

"Ben de oraya gitmek istiyorum!" demiş ağabey.

Yola çıkmış, ormana dalıp o ağaca tırmanmış. Yaşlı kadınlar, aynı saatte şarkı söyleye söyleye gene aynı çukurdan çıkmış:

"Cumartesi, Pazar
Ve Pazartesi!
Cumartesi, Pazar
Ve Pazartesi!"

Kambur adam ağacın tepesinden seslenmiş:

"Ve Salı!"

Yaşlı kadınlar tekrar şarkı söylemeye koyulmuş:

"Cumartesi, Pazar
Ve Pazartesi!
Ve Salı!"

Ama kulağa hoş gelmiyormuş, güzel bir tını çıkmıyormuş.

Hiddetle yukarı bakmışlar: "Bu hain, bu katil de kim? Biz güzel güzel şarkı söylüyorduk, bütün şarkımızı mahvetti! Artık şarkının tınısı bozuldu!" Nihayet adamı dalların arasından görmüşler. "İn aşağı! İn aşağı!"

Kambur adam çok korkmuş, "Hayır, inmeyeceğim! Öldürürsünüz beni siz!" demiş.

"İn aşağı! Seni öldürmeyeceğiz!"

Kambur adam ağaçtan inmiş, yaşlı kadınlar adamın kardeşinin kamburunu ağaçtan alıp adamın göğsüne yapıştırmış. "Hak ettiğin cezayı buldun!"

Böylelikle de zavallı kambur adam, eve bir yerine iki kamburla dönmüş.

KIZ ÇOCUKLARA MASALLAR

Armutlarla Birlikte Satılan Kız

Monferrato Masalı

Bir varmış bir yokmuş, bir adamın bir armut ağacı varmış, bu ağaç senede dört küfe armut verirmiş. Ama senelerden bir sene, ağaç sadece üç buçuk küfe dolusu armut vermiş, oysa Kral'a dört küfe dolusu götürülmesi lazımmış. Dördüncü küfeyi nasıl dolduracağını bilemeyen adam, içine kızlarından en küçüğünü koymuş, üzerini de armutlarla, yapraklarla örtmüş.

Küfeler, Kral'ın ambarına götürülmüş ve küçük kız armutlarla birlikte yuvarlanmış, saklanıvermiş. Orada, ambarda kalakalmış; yiyecek başka şey olmadığından, armutları kemirmeye koyulmuş. Bir süre sonra hizmetkârlar erzakın azaldığını fark etmiş, armut çöpleri de bulmuşlar. "Armutları kemiren bir fare ya da köstebek var herhalde: Bir göz atsak iyi olur!" demişler ve hasırların arasına bakarken küçük kızı buluvermişler.

"Ne işin var burada senin? Bizimle gel, Kral'ın mutfağında çalışacaksın..." demişler.

Ona Armutçuk adını vermişler. Armutçuk o kadar becerikliymiş ki, kısa zamanda Kral'ın hizmetkârlarından daha güzel işler çıkarmaya başlamış ve o kadar da zarif-

miş ki, herkesin sevgisini kazanmış. Armutçuk, Kral'ın kendisiyle yaşıt oğluyla birlikteymiş hep, ikisinin arasında büyük bir yakınlık doğmuş.

Küçük kız büyüdükçe, hizmetkâr kadınların ona duydukları kıskançlık da artmış; bir süre sessiz kalsalar da sonra fesatlıklar yapmaya başlamışlar. Armutçuk'un gidip cadıların hazinesini almakla övündüğünü söyleme-

ye koyulmuşlar. Söylenenler Kral'ın kulağına gitmiş, o da Armutçuk'u çağırıp sormuş: "Gidip cadıların hazinesini alırım diye övündüğün doğru mu?"

Armutçuk, "Doğru değil, Yüce Kralım, hiçbir bilgim yok."

Ama Kral ısrar etmiş: "Sen bunu söyledin, madem söyledin yapman da lazım!" diyerek kızı saraydan kovmuş, hazineyi getirene dek de içeri almayacağını söylemiş.

Armutçuk yürümüş de yürümüş, derken gece olmuş. Bir elma ağacı görmüş ama durmamış. Şeftali ağacı da görmüş ama yine durmamış. Bir armut ağacı görünce tırmanıp dalında uyuyuvermiş.

Ertesi sabah ağacın dibinde yaşlı bir kadın duruyormuş. "Güzel kızım, ne yapıyorsun orada?" diye sormuş yaşlı kadın.

Armutçuk da içinde bulunduğu durumu anlatmış. Yaşlı kadın ona, "Al sana üç ölçü domuz yağı, üç ölçü ekmek, üç ölçü de süpürge darısı, yola hep düz devam et." Armutçuk ona teşekkürler edip yola koyulmuş.

Fırın bulunan bir yere gelmiş. Orada saçlarını yolan üç kadın varmış, saçlarıyla fırını süpürüyorlarmış. Armutçuk onlara üç ölçü süpürge darısı vermiş, bunun

üzerine kadınlar fırını süpürge darısıyla süpürmeye koyulmuş, bırakmışlar kız da kendi yoluna gitmiş.

Armutçuk yürümüş, yürümüş ve üç bekçi köpeğinin olduğu bir yere gelmiş, köpekler yoldan geçenlere havlayıp saldırıyormuş. Armutçuk onlara üç ölçü ekmek atmış, köpekler de bırakmış kız kendi yoluna gitmiş.

Armutçuk yürümüş de yürümüş, içinden kan akıyor gibi görünen kırmızı bir ırmağa varmış, ırmağı nasıl geçeceğini bilmiyormuş. Ama yaşlı kadın ona önceden şöyle söylemesini tembihlemiş:

Su, hem güzel hem bir içim,
Olsaydı vaktim,
Seni kana kana içerdim.

O sözlerin üzerine sular çekilmiş ve ırmak Armutçuk'un geçmesine izin vermiş.

Armutçuk, ırmağın diğer kıyısına geçince dünyanın en güzel ve en büyük saraylarından birini görmüş. Ama kapısı öyle hızlı açılıp kapanıyormuş ki, içeri kimsecikler giremiyormuş. Bunun üzerine Armutçuk elindeki üç ölçü domuz yağıyla kapının menteşesini yağlamış, kapı da tatlı tatlı açılır kapanır olmuş.

Armutçuk, saraya girince, sehpanın üzerinde duran hazine kutusunu görmüş. Kutuyu almış, dönüş yolunu tutturuyormuş ki, kutu konuşmaya başlamış.

"Ey kapı, öldür onu; ey kapı öldür onu!" demiş kutu.

Kapı ise, "Hayır, öldürmem, çünkü uzun zamandır kimse beni yağlamamıştı, o yağladı!" diye karşılık vermiş.

Armutçuk ırmağa varmış, kutu, "Ey ırmak, bırak boğulsun; ey ırmak, bırak boğulsun!" demiş.

Irmak, "Hayır, boğulmasına izin vermem, o bana güzel dedi, bir içim su dedi!" diye karşılık vermiş.

Armutçuk köpeklerin oraya gelmiş, kutu, "Ey köpekler, yiyin onu; ey köpekler, yiyin onu!" demiş. Köpekler ise, "Hayır, yemeyiz, o bize üç ölçü ekmek verdi!" diye karşılık vermiş.

Armutçuk fırından geçmiş, kutu, "Ey fırın, yak onu; ey fırın yak onu!" demiş.

Kadınlar ise, "Hayır, onu yakmayız, o bize üç ölçü süpürge darısı verdi, bizi saçlarımızı yolmaktan kurtardı!" diye karşılık vermiş.

Her küçük kız gibi meraklı olduğundan, Armutçuk eve yaklaşır yaklaşmaz, kutunun içinde ne olduğunu görmek istemiş. Açınca, içinden altından civcivleri olan bir tavuk fırlamış. Tavuk ve civcivler öyle hızlı hareket ediyorlarmış ki, onları tutmak mümkün değilmiş. Armutçuk arkalarından koşmaya koyulmuş. Elma ağacının yanından geçmiş ama orada değilmişler; şeftali ağacının yanından geçmiş ama orada da değilmişler; armut ağacının orada, elinde değnekle altın civcivlerle tavuğu otlatan yaşlı kadın duruyormuş. "Haydi içeri, haydi içeri!" demiş yaşlı kadın ve altın civcivlerle tavuk yeniden kutuya girmiş.

Armutçuk eve dönerken, Kral'ın oğlunun kendisine doğru geldiğini görmüş. "Babam ödül olarak ne istediğini sorduğu zaman, sen kilerdeki kömür sandığını iste ondan..." demiş.

Hizmetkâr kadınlar, Kral ve bütün saray halkı, hepsi kraliyet sarayının kapısındaymış. Armutçuk, Kral'a altın civcivli tavuğu vermiş. "Dile benden ne dilersen," demiş Kral, "her ne istersen sana verilecektir."

Armutçuk, "Kilerdeki kömür sandığını isterim!" diye karşılık vermiş. Kömür sandığını ona vermişler, kız sandığı açınca, içinden Kral'ın oğlu çıkıvermiş. Bunun üzerine Kral, oğlunun Armutçuk'la evlenmesine razı olmuş.

Altın Boynuzlu Minik Buzağı

Agrigento Masalı

Bir varmış bir yokmuş, bir karı koca varmış, onların da biri kız biri erkek iki çocukları varmış. Çocukların annesi ölmüş, baba ikinci kez evlenmiş; babanın yeni eşinin bir gözü görmeyen bir kızı varmış.

Baba köylüymüş ve çalışmak için köylerden bir köye gitmiş. Karısı, eşinin iki çocuğunun yüzünü bile görmek istemiyormuş; günlerden bir gün ekmek yapmış ve babalarına götürmelerini söylemiş; ama yolda kaybolsunlar diye onları başka bir köye, ters yöne göndermiş. Çocuklar dağa varınca babalarına seslenmiş: "Babacığım! Babacığım!" Ama karşılık olarak sadece kendi seslerinin yankısını duymuşlar.

Kaybolmuşlar, bunun üzerine köyde gelişigüzel yürümeye koyulmuşlar, erkek kardeş susamış. Bir çeşmeye rastlamışlar, çocuk içmek istemiş ama sihirden anlayan ve çeşmelerin hikmetini bilen kız kardeş sormuş:

Çeşme, çeşme, güzel çeşme,
Senden bir kâse içene,
Neler ola, neler bite?

Çeşme cevap vermiş:

Her kim ki suyumu içe,
Eşeğe dönüşe.

Erkek kardeş susuz kalmayı tercih etmiş ve iki kardeş yola devam etmişler. Bir başka çeşmeye rastlamışlar, erkek kardeş koşup su içmek istemiş. Ama kız kardeşi sormuş:

Çeşme, çeşme, güzel çeşme,
Senden bir kâse içene,
Neler ola, neler bite?

Ve çeşme cevap vermiş:

Her kim ki suyumu içe,
Kurda dönüşe.

Erkek kardeş çeşmenin suyundan içmemiş ve iki kardeş yola devam etmişler. Karşılarına bir çeşme daha çıkmış ve kız kardeş sormuş:

Çeşme, çeşme, güzel çeşme,
Senden bir kâse içene,
Neler ola, neler bite?

Çeşme cevap vermiş:

Her kim ki suyumu içe,
Minik bir buzağıya dönüşe.

Kız kardeş, onun su içmesine izin vermek istemiyormuş ama erkek kardeş o kadar susamış ki, "Susuzluktan ölmektense, minik bir buzağıya dönüşmeyi tercih ederim!" demiş ve kana kana suyu içmiş. İçer içmez de altın boynuzlu minik bir buzağıya dönüşmüş.

Kız kardeş, altın boynuzlu minik bir buzağıya dönüşmüş kardeşiyle birlikte yola devam etmiş. Yürüye yürüye deniz kıyısındaki kumsala varmışlar. Kumsalda güzel ve minik bir ev varmış, orası Kral'ın oğlunun yazlık eviymiş. Kral'ın oğlu penceredeymiş ve minik bir buzağıyla kumsala doğru gelen güzel kızı görmüş.

"Yukarı, yanıma gel!" demiş.

"Gelirim ama minik buzağımı da getirmeme izin verirsen!" diye karşılık vermiş kız.

Kral'ın oğlu, "Onu neden bu kadar önemsiyorsun?" diye sormuş.

"Ona bağlandım çünkü onu kendi ellerimle besledim ve bir dakika olsun ayrı kalalım istemiyorum."

Genç Kral, kıza âşık olmuş ve onu kendine eş almış. İkisi ve altın boynuzlu minik buzağı hep beraber yaşıyorlarmış.

Bu arada gençlerin babası eve dönmüş, çocuklarının evde olmadığını görünce büyük bir acıya kapılmış. Günlerden bir gün, acısından biraz olsun uzaklaşmak için rezene toplamaya gitmiş. Deniz kıyısındaki kumsala varmış ve genç Kral'ın küçük evini görmüş. Pencerenin önünde kendi kızı duruyormuş: Babası onu tanımamış ama kız babasını tanımış.

"Yukarı geliniz, beyefendi!" demiş kız ve babası yukarı çıkmış. "Beni tanımıyor musunuz?" diye sormuş kız.

"Aslına bakarsanız simanız bana yabancı gelmiyor."

"Ben sizin kızınızım!"

Hemen birbirlerini kucaklamışlar; kız babasına kardeşinin minik bir buzağıya dönüştüğünü, kendisinin Kral'ın oğluyla evlendiğini söylemiş ve baba kaybettiğini sandığı kızınm böyle mesut bir evlilik yapmasına da, bu şekilde değişmiş olmasına karşın oğlunun hayatta olmasına da çok sevinmiş.

"Babacığım, siz rezene dolu çuvalı boşaltınız, onu parayla dolduracağım."

Baba, "Ah, üvey annen nasıl da sevinecek kim bilir!" diye karşılık vermiş.

Kızı, "Neden ona bir gözü kör kızıyla birlikte buraya gelip yaşamasını söylemiyorsunuz?" demiş.

Babası bunu kabul etmiş ve eve dönmüş.

Çuvalı açar açmaz eşi şaşırmış kalmış, "Bütün bu paraları sana kim verdi?" diye sormuş.

"Karıcığım! Kızımı buldum, genç bir Kral'ın eşi olmuş ve hepimiz, sen, ben ve bir gözü kör kızın hep birlikte yaşayalım istiyor."

Üvey kızının hayatta olduğunu öğrenince, kadının içi öfkeyle dolmuş ama, "Bu ne güzel bir haber! Onu görmek için sabırsızlanıyorum!" diye karşılık vermiş.

Baba kendi işlerini düzenlemeye koyulunca, eşi ve eşinin bir gözü kör kızı genç Kral'ın küçük evine gitmiş. Genç Kral orada değilmiş, üvey anne, kızı görür görmez yakaladığı gibi denize bakan pencereden aşağı atmış. Ardından da, bir gözü kör kızına üvey evladının elbiselerinden giydirmiş, "Genç Kral geldiğinde, ağlama-

ya koyul ve ona, 'Altın boynuzlu minik buzağı bir gözümü çıkardı, kör oldum' de" diye tembihlemiş. Ona bu talimatları verdikten sonra, kızını orada yalnız bırakıp evine geri dönmüş.

Genç Kral geri dönmüş; kızı uzanmış, ağlar vaziyette görmüş. Kral, onu karısı sanıp, "Neden ağlıyorsun?" diye sormuş.

"Minik buzağı boynuzuyla gözümü çıkardı! Ah! Ah!"

Kral, "Kasabı çağırın, buzağıyı öldürsün!" diye bağırmış.

Minik buzağı bu sözleri duyunca kaçmış, bir koşu denize bakan pencerenin önüne geçip şöyle demiş:

Ah kız kardeşim, vah kız kardeşim,
Bıçaklar bilendi, deşilecek etim,
Hazırlıklar yapıldı, alınacak canım,
Akıtılacak benim soylu kanım!

Denizden bir ses yükselmiş:

Gözyaşın, yakarışın boşuna,
Yem oldum ben köpekbalığına!

Kasap bunları duyunca minik buzağıyı öldürmeye cesaret edememiş ve genç Kral'a gidip, "Yüce Kralım, bakınız minik buzağı neler diyor!" demiş.

Genç Kral yaklaşıp kulak kabartmış:

Ah kız kardeşim, vah kız kardeşim,
Bıçaklar bilendi, deşilecek etim,
Hazırlıklar yapıldı, alınacak canım,
Akıtılacak benim soylu kanım!

Denizden şu ses yükselmiş:

Gözyaşın, yakarışın boşuna,
Yem oldum ben köpekbalığına!

Genç Kral hemen iki denizci çağırtmış, onları köpekbalığını avlamaya göndermiş. Denizciler köpekbalığını avlamış, ağzını açıp Kral'ın eşini sağ salim çıkarıvermişler.

Üvey anne ve bir gözü kör üvey kardeş hapse atılmış. Minik buzağı için bir Peri getirtilmiş, o da buzağıyı güzel bir delikanlıya dönüştürmüş. Çocuk artık delikanlıymış, zira aradan geçen zamanda büyümüş.

Elbebek

Bologna Masalı

Üç kızı olan bir tüccar, iş seyahatine çıkacakmış. Kızlarına: "Yola çıkmadan önce size bir hediye vereceğim çünkü mutlu vedalaşalım istiyorum. Ne istersiniz?" diye sormuş.

Kızlar düşünmüş taşınmış; eğrilecek altın, gümüş ve ipek istemişler. Babaları altın, gümüş ve ipek almış, uslu durmalarını tembihleyerek yola çıkmış.

Aralarından en ufak ve en güzel olanı Elbebek'miş, abları onu hep kıskanırmış. Babaları yola çıktıktan sonra, aralarından en büyük olanı eğrilecek altını almış, ortanca olanı gümüşü almış, ipeği de en küçük kardeşlerine bırakmışlar. Öğleyin, yemek yedikten sonra üçü de pencerenin önüne geçip eğirmeye koyulmuşlar, yoldan geçenler bu üç güzel kıza bakıyormuş ama gözleri hep en ufak olanına takılı kalıyormuş. Derken akşam olmuş, gökyüzünde Ay belirmiş; Ay pencereye bakmış ve şöyle demiş:

Altın eğireni güzel,
Gümüş eğireni daha güzel,
Ama ipek eğireni hepsini geçer,
Güzeller ve çirkinler hepinize iyi geceler.

Bunu duyan iki abla öfkeye kapılmış ve ipleri değiştirmeye karar vermiş. Ertesi gün Elbebek'e gümüş ipi vermişler, öğle yemeğinden sonra pencerenin önüne geçip ip eğirmeye koyulmuşlar. Ay akşama doğru belirdiğinde şöyle demiş:

Altın eğireni güzel,
İpek eğireni daha güzel,
Ama gümüş eğireni hepsini geçer,
Güzeller ve çirkinler hepinize iyi geceler.

İyice öfkelenen ablalar, Elbebek'e türlü türlü kabalıkta bulunmaya koyulmuş, bütün bunlara ancak onun gibi sabırlı biri katlanabilirmiş. Ertesi gün, öğle vakti pencerenin önüne geçip de ip eğirecekleri zaman, bakalım Ay ne diyecek diye, Elbebek'e altın ipi vermişler. Ama Ay, çıkar çıkmaz, şöyle demiş:

Gümüş eğireni güzel,
İpek eğireni daha güzel,
Ama altın eğireni hepsini geçer,
Güzeller ve çirkinler hepinize iyi geceler.

Artık ablaları Elbebek'i görmeye bile tahammül edemiyormuş: Onu alıp ambara hapsetmişler. Zavallı kızcağız orada ağlayıp duruyormuş, derken Ay gelmiş ve ışığıyla minik bir pencere açıvermiş: "Gel!" demiş, kızı elinden tutup beraberinde götürmüş.

Ertesi gün öğle vakti ablalar pencerenin önünde yalnız başlarına ip eğirmeye koyulmuşlar. Akşamleyin Ay çıkagelmiş ve şöyle demiş:

Altın eğireni güzel,
Gümüş eğireni daha güzel,
Ama evimde olanı hepsini geçer,
Güzeller ve çirkinler hepinize iyi geceler.

Ablalar bunu duyunca, koşup ambara inmişler: Elbebek orada yokmuş. Kız kardeşlerinin nerede olduğunu söylesin diye gidip bir yıldız falcısı çağırmışlar. Falcı, Elbebek'in Ay'ın evinde bulunduğunu ve onun hiç olmadığı kadar iyi olduğunu söylemiş.

"Onun ölmesini nasıl sağlayabiliriz?" diye sormuş ablalar.

"Bu işi bana bırakın!" demiş yıldız falcısı. Falcı kadın Çingene kılığına girmiş ve gidip Ay'ın pencerelerinin altında neler sattığını yüksek sesle haykırmaya koyulmuş.

Elbebek camdan bakmış, falcı ona: "Bu güzel şapka iğnelerinden ister misiniz? Onları size ucuza satarım!" demiş.

Elbebek o şapka iğnelerini gerçekten de çok sevmiş ve falcıyı eve almış. Falcı kadın, "İzin veriniz de birini saçınıza takayım!" diyerek, Elbebek'in başına iğneyi saplamış: Kızcağız bir anda heykele dönüşmüş. Falcı kadın oradan hızla uzaklaşıp olanları ablalarına anlatmaya gitmiş.

Ay dünyanın etrafındaki turunu sona erdirip de eve dönünce, genç kızın heykele dönüştüğünü görmüş. "Sana kapıyı kimseye açma demiştim, gel gör ki sözümü dinlemedin, seni böyle bıraksam yeridir!" demiş, demiş ama gönlü buna razı olmamış ve iğneyi genç kızın başından çekip almış. Elbebek önceki hayatına geri dönmüş ve kapıyı bir daha kimseye açmayacağına dair söz vermiş.

Gel zaman git zaman, ablalar yine yıldız falcısı kadına gidip Elbebek'in hâlâ ölü olup olmadığını sormuş. Falcı sihir kitaplarına baktığında, bir anlam verememiş ama genç kızın sapasağlam hayatta olduğunu hayretler içinde görüp söylemiş. Ablalar onu öldürmesi için falcıya tekrar yakarmış. Bunun üzerine falcı, Elbebek'in pencerelerinin altından tarak kutusuyla geçmiş. Genç kız tarakları görünce dayanamamış, kadını içeri almış. Ama tarağı başına takar takmaz yeniden heykele dönüşmüş ve falcı kadın oradan hızla uzaklaşıp ablalarına gitmiş.

Ay eve dönüp de kızın yeniden heykele dönüştüğünü görünce sinirlenmiş, ağzına geleni söylemiş. Ama içini döktükten sonra, genç kızı yeniden affetmiş ve tarağı saçından çekip almış; genç kız da dirilivermiş. "Bu bir daha tekrarlanacak olursa, seni öylece, ölü halde bırakırım!" demiş. Elbebek bir daha aynı şeyin tekrarlanmayacağına dair söz vermiş.

Ama ablalar ile yıldız falcısı kadın pes eder mi hiç! Falcı elinde nakışlı bir gömlek, geri gelmiş. Gömlek eşi benzeri olmayan bir güzellikteymiş. Elbebek o kadar beğenmiş ki, giyip denemek istemiş, giyer giymez de heykele dönüşüvermiş. Ancak Ay bu defasında duruma müda-

hale etmek istememiş. Genç kızı, o heykel haliyle, baca temizleyicisine üç kuruşa satmış.

Baca temizleyicisi güzel heykeli eşeğinin semerine bağlamış, kenti dolaşmaya koyulmuş. Derken Kral'ın oğlu heykeli görüp ona âşık olmuş. Ağırlığı kadar altın verip heykeli satın almış, odasına götürmüş. Heykele saatlerce hayranlıkla bakıyormuş, odasından çıktığında kapıyı kilitliyormuş çünkü onu bir tek kendisi görsün istiyormuş. Ama şatafatlı bir baloya gidecek olan kız kardeşleri, baloya heykelin üzerindeki gibi bir gömlekle gitmek istiyorlarmış ve ağabeyleri dışarıdayken, gömleği almak için kapıyı maymuncukla açmışlar.

Gömlek üzerinden çıkarılır çıkarılmaz, Elbebek hareket etmeye başlamış ve hayata dönmüş. Ablalar korkudan neredeyse düşüp bayılacakmış ama Elbebek onlara başından geçen her şeyi anlatmış. Bunun üzerine ablalar ona kapının arkasına saklanmasını söylemişler ve ağabeylerini beklemeye koyulmuşlar. Kral'ın oğlu gelip de heykeli göremeyince perişan olmuş, derken Elbebek ortaya çıkmış ve ona her şeyi bir bir anlatmış. Delikanlı onu hemen anne babasına gelinleri olarak takdim etmiş. Düğün hemencecik yapılmış. Olanları yıldız falcısından duyan Elbebek'in ablaları, hınçlarından oracıkta ölüvermişler.

Sepetteki Su

Marche Masalı

Bir zamanlar, dul bir adamla evlenmiş dul bir kadın varmış, her ikisinin de birer kızı varmış. Anne kendi kızını seviyor ama diğerini hiç sevmiyormuş. Su taşımaya kendi kızını sürahiyle, diğerini ise sepetle gönderiyormuş. Ama su sepetten dışarı akıyormuş, bunun üzerine üvey anne de zavallı kızcağızı her gün dövüyormuş.

Günlerden bir gün kızcağız su taşımaya gittiğinde, sepet elinden kayınca akıntıya kapılmış. Kız koşmuş, karşılaştığı herkese: "Sepetimi gördünüz mü?" diye sormaya koyulmuş. Herkes ona: "Daha aşağılara git, sepetini orada bulursun!" demiş.

Kızcağız aşağılara inmiş, orada akarsuyun ortasındaki kayanın üzerine oturmuş, pirelerini ayıklayan yaşlı bir kadın görmüş. Ona da, "Sepetimi gördünüz mü?" diye sormuş.

"Buraya gel," demiş yaşlı kadın, "sepetini buldum ben. Şimdi bana bir iyilik yap da, omzumu ne ısırıyor bak. Ne varmış orada?"

Genç kız bir dolu pire öldürmeye koyulmuş ama yaşlı kadını incitmemek için ona: "İnci var, elmas var..." demiş.

"İnciler de elmaslar da senin olacak!" diye karşılık vermiş yaşlı kadın. Pireleri güzelce ayıklandıktan sonra da, "Beni izle!" diyerek genç kızı kendi evine götürmüş, burası çöp evden farksızmış. "Bir zahmet yatağımı yapıver, iyi kalpli kız. Yatağımda ne var?" Yatak böcek kaynıyormuş, kımıl kımılmış ama genç kız kaba olmamak adına, "Gül var, yasemin var!" diye karşılık vermiş.

"Güller de yaseminler de senin olacak. Bana bir iyilik daha yapıver, evimi süpür. Evimde süpürülecek ne var?"

Genç kız, "Yakut var, zümrüt var!" demiş.

"Yakutlar da, zümrütler de senin olacak." Sonra çeşit çeşit elbiseyle dolu dolabı açmış ve genç kıza, "İpek bir elbise mi istersin, sık dokunmuş bezden elbise mi istersin?" diye sormuş.

Genç kız, "Ben fakirim, biliyorsunuz, bana sık dokunmuş bezden elbise veriniz!" diye karşılık vermiş.

"Ben sana ipekten elbise vereceğim." Genç kıza ipekten çok güzel bir elbise vermiş. Sonra çekmecelerden birini açmış, "Altın mı istersin, mercan mı?" diye sormuş. Genç kız "Mercan veriniz!" demiş.

Yaşlı kadın, "Ben sana altın vereceğim!" diye karşılık vererek genç kızın boynuna altın bir kolye takmış. "Kristal küpe mi istersin, elmas küpe mi?"

"Kristal."

Yaşlı kadın, "Ben sana elmas küpe vereceğim!" diyerek kıza elmas küpe takmış. Sonra ona, "Güzel olasın, saçların altın olsun ve saçını taradığında saçının bir yanından güller ve yaseminler, diğer yanından inciler

ve yakutlar saçılsın. Şimdi evine git, eşeğin anırdığını duyduğunda arkana bakma, horoz öttüğünde ise bak..." demiş.

Kız evine doğru yol almış; eşek anırmış ama kız arkasına bakmamış; horoz ötünce kız arkasını dönmüş; döner dönmez de alnında bir yıldız belirivermiş.

Üvey annesi ona, "Sana bütün bunları kim verdi?" diye sormuş.

"Anneciğim, bana bunları sepetimi bulan yaşlı bir kadın, pirelerini öldürdüm diye verdi."

Üvey anne, "İşte şimdi seni seviyorum..." demiş. "Bundan böyle suyu sen sürahiyle, kardeşin de sepetle taşıyacak." Kendi kızına ise, "Sen su almaya sepetle git, sepeti akıntıya bırak, sonra da peşinden koş: Keşke sen de kardeşinin bulduklarını bulsan!" diye fısıldamış.

Üvey kardeş yola çıkmış, sepeti suya atmış, sonra da peşinden koşmuş. Aşağıda yaşlı kadma rastlamış. "Sepetimi gördünüz mü?"

"Gel buraya, sepetin bende. Bak bakalım omzumu ne ısırıyor." Kız pireleri öldürmeye koyulmuş. "Ne varmış?"

Kız, "Pire ve uyuz!" diye karşılık vermiş.

"Pire ve uyuz sahibi olacaksın."

Kızı yatağı yapmaya götürmüş, "Yatağımda ne var?"

"Tahtakurusu ve bit."

"Tahtakurusu ve bit bulacaksın."

Evini süpürtmüş, "Yerde ne var?"

"İğrenç bir pislik!"

"İğrenç bir pislik bulacaksın."

Ardından da, "Çuvaldan elbise mi istersin, ipek elbise mi?" diye sormuş. "İpek elbise isterim!"

"Ben sana çuvaldan elbise vereceğim."

"İnci kolye mi istersin, ipten kolye mi?"

"İnci!"

"Ben sana ipten kolye vereceğim."

"Altın küpe mi istersin, sahte küpe mi?"

"Altın!"

"Ben sana sahtesinden vereceğim. Şimdi evine git, eşeğin anırdığını duyunca arkana bak, horoz öttüğünde ise bakma."

Kız evin yolunu tutmuş, eşek anırdığında bakmış ve alnında eşek kuyruğu belirmiş. Kuyruğu kesmenin faydası yokmuş, kesilse bile yeniden bitiveriyormuş çünkü. Kız ağlayıp duruyor, şarkı söylüyormuş:

Anneciğim, anneciğim, vah vah,
Ben kesiyorum, o büyüyor, ah ah.

Kral'ın oğlu, alnında yıldız olan kızı kendine eş olarak istemiş. Genç kızı atlı arabayla almaya gelecekmiş, bunun üzerine üvey anne, "Mademki Kral'ın oğluyla evleniyorsun, yola çıkmadan önce bana bir iyilik yap: Şu fıçıyı bir yıkayıver. Sen içine gir, ben de şimdi sana yardıma geleceğim..." demiş.

Kız fıçıya girince, üvey anne fıçının kapağını kapatmış: Fıçıyı da, kızı da alıp denize atmak niyetindeymiş. Çirkin kızına da gelin elbisesini giydirip onu tüller içinde Kral'ın oğluna vermek istiyormuş ki, gelin olarak alın-

sm. Üvey anne çekiç almaya gittiğinde, kendi kızı fıçının yanından geçmiş. "Ne yapıyorsun orada?" diye seslenmiş kardeşine.

"Kral'ın oğluyla evleneceğim için buradayım."

"Bırak da ben gireyim, böylece onunla ben evlenirim."

Güzel kız gene itaatkâr davranmış, fıçıdan çıkmış, fıçının içine de çirkin kız girmiş.

Üvey anne elinde çekiçle gelmiş, fıçıyı kapatmış, sonra da gitmiş denize atmış. Kadın, üvey kızından kurtulduğunu sanıyormuş ama fıçının içinde kendi kızının olduğunu öğrenir öğrenmez, ağlamaya, bağırıp çağırmaya koyulmuş. Derken kocası gelmiş, kendi kızı ona her şeyi anlattığından adam kadını sopalamış.

Güzel kız Kral'ın oğluyla evlenmiş ve memnun mesut yaşamış.

Onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine.

Biberiye

Palermo Masalı

Bir varmış bir yokmuş, çocukları olmayan bir Kral ile bir Kraliçe varmış. Kraliçe, bahçede gezinirken bir biberiye görmüş, etrafında da bir dolu küçük biberiye varmış. İçinden şöyle demiş: "Bak işte, şu biberiyenin bile bir dolu yavrusu var, bir kraliçe olmama rağmen benim bir tek yavrum bile yok!"

Kısa zaman sonra, Kraliçe de anne olmuş. Ama bir bebek doğuracağına, bir biberiye bitkisi doğurmuş. Bitkiyi güzel bir vazoya yerleştirmiş, su yerine süt vermiş.

İspanya Kralı olan yeğenleri Kral ile Kraliçe'yi ziyarete geldiğinde, "Majesteleri teyzem, bu bitki de ne?" diye sormuş.

Teyze şöyle yanıtlamış: "Majesteleri yeğenim, o benim kızımdır, günde dört kez sütle suluyorum."

Yeğen bu bitkiyi öyle sevmiş, öyle sevmiş ki alıp götürmek istemiş. Vazosuyla birlikte alıp gemisine götürmüş, süt versin diye de bir keçi satın almış ve gemi demir almış. Seyir boyunca keçiyi sağıyor, günde dört kere biberiyeye süt veriyormuş. Kente iner inmez de, bitkiyi bahçesine diktirmiş.

Bu genç İspanya Kralı kaval çalmayı çok seviyormuş, her gün bahçeye inip kaval çalıp dans ediyormuş. Bir gün kaval çalıp dans ederken, biberiyenin dallarından uzun saçlı güzel bir kız çıkmış, Kral'ın yanında dans etmeye koyulmuş.

"Nereden geldiniz?" diye sormuş Kral.

"Biberiyeden..." demiş genç kız.

Dans biter bitmez de biberiyenin dallarının arasına karışmış, görünmez olmuş. O günden sonra Kral devlet işlerini acele acele yapmaya koyulmuş, elinde kaval bahçeye iniyormuş, kavalı çalınca da güzel kız yaprakların arasından süzülüyormuş, beraberce dans ediyor, el ele tutuşup sohbet ediyorlarmış.

En güzel günlerini sürerken Kral'a savaş açmışlar, Kral da gitmek zorunda kalmış. Genç kıza: "Biberiyem benim, ben geri gelene dek bitkiden çıkma. Geldiğimde kavalla üç nota çalacağım, sadece o zaman görün!" demiş.

Bahçıvanı çağırmış, ona biberiyenin günde dört kere sütle sulanması gerektiğini söylemiş; geri döndüğünde onu kurumuş görürse, kellesinin gideceğini de eklemiş. Ve yola çıkmış.

Şunu da söylemek lazım ki, Kral'ın üç kız kardeşi varmış ve çok da meraklılarmış, uzun zamandır ağabeylerinin elinde kaval, bahçede onca saat ne yaptığını kendilerine sormadan edemiyorlarmış. Kral savaşa çıkar çıkmaz, odasını karıştırmaya gitmişler ve kavalı bulmuşlar. Alıp bahçeye inmişler. Kız kardeşlerden en büyüğü kaval çalmayı denemiş ve bir nota çıkarmış, ikinci

kardeş kavalı ablasının elinden çekip almış, bir başka nota daha çalmış, aralarından en küçük olanı da bir nota daha çalmış. Bu üç notayı duyup da Kral'ın geri geldiğini düşünen Biberiye, yaprakların arasından süzülüp ortaya çıkmış. Kız kardeşler, "Ağabeyimiz neden bahçeden çıkmıyormuş şimdi anladık!" demişler, kötü kalpli oldukları için de, güzel kızı saçlarından yakalayıp var güçleriyle pataklamışlar. Kızcağız, canı çıkmış halde bitkinin içine kaçıp ortadan kaybolmuş.

Bahçıvan geldiğinde, bitkinin kuru olduğunu, yapraklarının yere bakıp sarardığını görmüş. "Vay halime! Kral geldiğinde ne yapacağım ben!" Eve koşmuş, eşine, "Elveda, benim kaçıp gitmem lazım, biberiye bitkisini sütle sen sula!" diyerek uzaklaşmış.

Bahçıvan köy yolunda yürümüş de yürümüş. Gün battığında bir ormana varmış. Vahşi hayvanlardan korktuğu için ağaca tırmanmış. Meğer bir Anne-Ejderha ile bir Baba-Ejderha gece yarısı o ağacın altında buluşmak için sözleşmiş. Ağaca tırmanmış olan bahçıvan, onların üfleyip püflediklerini duydukça korkudan tir tir titremiş.

Anne-Ejderha, Baba-Ejderha'ya, "Bir havadis var mı?" diye sormuş.

"Ne olsun ki!"

"Bir kere de anlatacak yeni bir şeyin olsa!"

"Yeni bir şey var aslında, Kral'ın biberiye bitkisi kurudu."

"Nasıl oldu peki?"

"Şöyle oldu, Kral'ın savaşta olmasından faydalanan kız kardeşleri kaval çalmaya koyuldular, biberiyeden

büyüye uğramış güzeller güzeli bir kız çıktı, Kral'ın kız kardeşleri onu o kadar dövdüler ki kızcağız neredeyse ölecekti. Haliyle bitki de gitgide soluyor."

"Onu kurtarmanın bir yolu yok mu?"

"Var aslında..."

"E niye söylemiyorsun o halde?"

"Söylenecek bir şey değil: Ağaçların dili kulağı var."

"Haydi canım, ormanın ortasında seni duyan mı olur!"

"Peki o zaman sana bu sırrı vereceğim: Benim gerdanımından kan, senin ense derinden yağ alıp bunları tencerede kaynatarak biberiyeye sürmek lazım. Bitki tümden solacak ama böylece kız onun içinden sapasağlam çıkar."

Bahçıvan bütün bu konuşmayı yüreği ağzında dinlemiş. Anne-Ejderha ile Baba-Ejderha uyuyup da horlamaya başlar başlamaz, boğumlu bir dal koparmış, ağaçtan inmiş, kuvvetli iki darbe vurarak, ejderhaları öte dünyaya yollamış. Ardından da Baba-Ejderha'nın gerdanının kanını, Anne-Ejderha'nın ense derisinin yağını almış, koşup eve gitmiş. Karısını uyandırmış, "Bunları çabucak kaynat!" demiş. Ve biberiye bitkisinin her bir dalma bundan sürmüş. İçinden kız çıkmış, biberiye de solmuş. Bahçıvan kızı elinden tutmuş, onu kendi evine götürmüş, ona bir yatak hazırlamış ve sıcacık, güzel bir çorba içirmiş.

Kral savaştan dönmüş, ilk işi kavalını alıp bahçeye inmek olmuş. Üç nota çalmış, ardından üç nota daha çalmış, evet, çalmış da çalmış! İçinden ıslık çalmak, ça-

hp oynamak geliyormuş! Biberiyeye yaklaşıp baktığında tamamen kurumuş halde bulmuş, tek bir yaprağının bile kalmadığını görmüş.

Aslan gibi kükreyerek bahçıvanın evine koşmuş.

"Hemen bugün kellen uçurulacak, alçak adam!"

"Majesteleri sakin olunuz, evime buyurunuz, size güzel bir şey göstereyim!"

"Güzel şeymiş! Kellen uçacak senin!"

"Lütfen giriniz, sonra bana ne arzu ediyorsanız onu yaparsınız!"

Kral içeri girmiş, Biberiye'nin yatakta yattığını görmüş. Yatıyormuş çünkü daha iyileşme dönemindeymiş. Genç kız başını kaldırmış, gözleri yıldız gibi parlayarak, "Kız kardeşlerim beni dövdü, zavallı bahçıvan hayatımı kurtardı!" demiş.

Kral, Biberiye'yi yeniden bulduğu için çok mutluymuş, kız kardeşlerine karşı hiddet, bahçıvana da minnet besliyormuş. Kızın sağlığı yerine gelir gelmez, onunla evlenmek istemiş ve kendisinin gizlice alıp götürdüğü biberiyenin çok güzel bir kıza dönüştüğünü eniştesine yazıvermiş, eniştesini ve Kraliçe'yi düğüne davet etmiş. Kral ile Kraliçe bitkiden hiç haber alamadıkları için biçare düşmüşler ama elçi mektubu getirip de, bitkinin güzel bir kıza dönüştüğünü öğrendiklerinde sevinçten deliye dönmüşler. Hemen yola çıkmışlar, limana varınca da selam niyetine top atmışlar: Güm güm güm; Biberiye de oracıkta, anne babasını beklemekteymiş. Derken düğün olmuş, İspanya uzunluğunda bir sofra kurulmuş, şölen yapılmış.

Kral'ın Oğlu Kümeste

Palermo Masalı

Rivayet odur ki, Peppa, Nina ve Nunzia adında üç kızı olan bir kunduracı varmış. Çok ama çok fakirlermiş, kunduracı pabuçları onarmak için köyde dolaşır durur ama bir metelik bile kazanmazmış. Eve eli boş döndükçe de karısı ona: "Salak! Ne pişireceğim ben?" dermiş. Bunlardan yorgun düşen adam, en küçük kızı Nunzia'ya: "Çorba için pişirilecek bir şeyler bulmaya benimle gelir misin?" diye sormuş.

Çorba için ot toplamaya tarlaya gitmişler. Büyük bir araziye varmışlar, derken Nunzia ot ararken, öyle büyük bir rezene bulmuş ki bütün gücüyle çekmesine rağmen bir türlü sökememiş, bunun üzerine babasını çağırmış: "Peder Bey! Peder Bey! Bakınız ne buldum! Ama bir türlü söküp alamıyorum!"

Babası da sökmeyi denemiş, epey bir çaba göstermiş dikten sonra nihayet rezeneyi çekip alabilmiş, bitkinin hemen altında da açık bir kapak varmış. Kapaktan yakışıklı bir delikanlı belirmiş, "Güzel kız, ne arıyorsunuz?" diye sormuş.

"Ne arayalım! Açlıktan ölüyoruz ve çorba için ot topluyoruz."

"Eğer fakirseniz, ben sizi zengin kılabilirim..." demiş delikanlı kunduracıya. "Kızınızı bana bırakın, ben de size bir çuval dolusu para vereyim."

Zavallı baba: "Nasıl olur? Kızımı size nasıl bırakayım?" demiş. Ama delikanlı o kadar dil dökmüş ki, sonunda baba ikna olmuş, parayı almış ve delikanlıyla yerin altına inmesi için Nunzia'yı orada bırakmış.

Yeraltında o kadar görkemli bir ev varmış ki, genç kız kendini adeta Cennet'te hissetmiş. Nunzia mutlu denebilecek bir hayat sürüyormuş ama babasından ve ablalarından hiç haber alamadığı için üzüntülüymüş de.

Kunduracı artık her gün tavuk ve sığır eti yiyor, rahat bir hayat sürüyormuş. Günün birinde Peppa ile Nina ona: "Baba, bizi kız kardeşimizi ziyarete götürür müsünüz?" demişler.

Rezenenin bulunduğu yere gitmişler, yerdeki kapağı tıklatmışlar, delikanlı da onları içeri buyur etmiş. Nunzia ablalarını yeniden gördüğü için çok mutlu olmuş, onlara evinin her yerini gezdirmiş. Sadece bir odanın kapısını açmak istememiş. Ablaları merak içinde, "Niye ki? Orada ne var?" diye sormuşlar.

"Bilmiyorum, oraya ben de hiç girmedim. Eşim girmemi yasakladı."

Sonra saçını taramaya gitmiş, ablaları da ona yardım etmek istemiş. Saç örgüsünü açmışlar ve örgünün içinden bir anahtar çıkmış. Peppa, Nina'ya kısık sesle, "Bu bize göstermek istemediği odanın anahtarı olmalı!" demiş. Ablaları saçını tarar gibi yaparak, anahtarı almış; sonra da sessiz sedasız odanın kapısını açmaya gitmişler.

Odada pek çok kadın varmış: Kimisi nakış işliyor, kimisi dikiş dikiyor kimisi de kumaş kesiyormuş. Bir yandan da şarkı söylüyorlarmış:

Bezler, patikler, tulumlar yapıyoruz,
Hepsini Kral'ın doğacak oğluna hazırlıyoruz!

Ablalar, "Bak sen, kız kardeşimiz bebek bekliyormuş da bize söylememiş!" demiş. Ama tam o anda, görüldüklerini fark eden odadaki kadınların güzellikleri yitip gitmiş, yüzleri sararmış, çirkin mi çirkin olmuşlar, çeşit çeşit kertenkeleye dönüşmüş. Peppa ile Nina da hızla uzaklaşmış oradan.

Nunzia onları altüst olmuş halde görmüş. "Neyiniz var sevgili ablalarım?"

"Hiç, seninle vedalaşmak istedik, bize müsaade."

"Bu kadar erken mi gidiyorsunuz?"

"Evet, eve dönmemiz lazım."

"Size ne oldu böyle?"

"Olan oldu, örgündeki anahtarı aldık ve kapıyı açtık..."

"Ah, ablalarım! Bu benim sonum olacak!"

Zira gerçekte peri olan kadınlar yeraltında hapis tuttukları delikanlıya gidip şöyle demişler: "Karını evden kovmalısın. Hem de hemen."

"Peki ama niye?" demiş delikanlı gözünde yaşlarla.

"Onu derhal kovmalısın. Emir emirdir, anlaşıldı mı?"

Zavallı genç damat da, genç kıza gitmiş, yüreği parçalanarak şöyle demiş: "Evi hemen terk etmelisin, periler böyle buyurdu, gitmezsen mahvolurum!"

Gözyaşlarına boğulan genç kız, "Ablalarım yaktı beni!" demiş. "Peki, nereye gideceğim ben şimdi?"

Delikanlı, "Bu yumağı al!" demiş. "Bir ucunu kapının tokmağına bağla, sonra onu yuvarla. Yumağın bittiği yerde kal."

Umutsuzluk içindeki Nunzia itaat etmiş: Yumağı yuvarlamış da yuvarlamış, yürümüş de yürümüş ama yumak bir türlü bitmiyormuş. Çok güzel bir sarayın balkonuna vardığında yumak bitmiş. Burası, Kristal Kral'ın sarayıymış.

Nunzia seslenmiş, ev hizmetkârları da camdan bakmış. Genç kız, "Yalvarırım, bu geceliğine beni misafir ediniz, nereye gideceğimi bilmiyorum, üstelik bebek bekliyorum..." demiş. Genç kız bu arada, bebek beklediğini de fark etmiş.

Hizmetkârlar koşup durumu Kristal Kral'a ve Kraliçe'ye iletmiş, onlar da kapılarını tanımadıkları, bilmedikleri kişilere açamayacaklarını dile getirmiş. Şunu söylememiz gerekir ki, uzun yıllar evvel periler oğullarını alıp kaçırmış, Kral ile Kraliçe de evlatlarından hiçbir haber alamamış. Bu nedenle de, yabancı kadınlara hiç mi hiç güvenleri yokmuş.

Zavallı kızcağız: "Bari bir geceliğine kümeste yatsam!" demiş.

Hizmetkârlar kıza merhamet etmişler ve Kral ile Kraliçe'ye öyle yalvarmış, öyle yakarmışlar ki, kızı kümeste ağırlama iznini alabilmişler, açlıktan ölmesin diye ona ekmek de vermişler. Genç kızın başından geçenleri bilmek istiyorlarmış ama kız başını iki yana sallayıp,

"Ah, bir bilseniz! Ah, bir bilseniz!" demekten başka söz etmiyormuş.

O gece, Nunzia'nın güzel bir oğlu olmuş. Hizmetkârlardan biri hemen Kraliçe'ye koşmuş, "Majesteleri, bu yabancı kadının çok güzel bir oğlu oldu! Tıpkı sizin oğlunuza benziyor!" demiş.

Bu sırada, periler de yeraltındaki delikanlıya:

"Biliyor musun? Karının çok güzel bir oğlu oldu. Bu akşam onu görmek ister misin?" diye sormuşlar.

"Keşke görebilsem. Beni onun yanına götürür müsünüz?"

Geceleyin kümesin kapısı çalınmış:

"Kim o?"

"Kapıyı aç, benim, bebeğin babası." Nunzia karşısında eşini, periler tarafından kaçırılmış Kral'ın oğlunu bulmuş, bebeği görmesi için periler ona eşlik ediyormuş. Kral'ın oğlu içeri girmiş, periler onu izlemiş ve kümes aniden altınla kaplanmış, bebeğin yatağı altınla işlenmiş battaniyeyle örtülmüş, yatak altın beşiğe dönüşmüş, her şey gün gibi parlamış ve bir ezgi çalmaya başlamış, periler şarkılar söylemiş, danslar etmiş, genç Kral bebeğini sallayarak şöyle demiş:

Babam bir bilse
Oğlunun oğlu olduğunu
Seni altın bezlere sarar,
Altın beşiklerde sallar,
Ben gece gündüz başında dururum,
Uyu, uyu, benim canım oğlum.

Periler bir yandan dans edip bir yandan pencereden bakıp şarkı söylemiş:

Horozlar henüz ötmüyor,
Saatler henüz çalmıyor,
Zaman henüz dolmuyor.

Onları kendi hallerine bırakıp Kraliçe'nin yanına gidelim. Hizmetkâr camdan bakmış ve şöyle demiş: "Sayın Kraliçem, ah bir bilseniz! Yabancı kadının orada hiç görülmemiş şeyler oluyor! Orası artık kümes değil, Cennet gibi parlıyor, şarkılar yükseliyor, içeriden gelen seslerden biri de adeta oğlunuzun sesi. Kulak kabartınız, kulak kabartınız!"

Kraliçe kümesin kapısına gidip dinlemeye koyulmuş ama işte tam o an horoz ötmüş, ses gelmez, kapıdan ışık geçmez olmuş.

Sabahleyin, Kraliçe yabancı kadına kahveyi kendi götürmek istemiş. "Gece burada kim vardı, söyler misiniz?"

Genç kız: "Bunu söyleyemem ama söyleyebilecek olsam bile, ne diyebilirdim ki? Ah! Ben bir bilsem gelenin kim olduğunu!"

Kraliçe, "Peki ama kim olabilir? Oğlum mu yoksa?" diye sormuş ve öyle üstelemiş, öyle üstelemiş ki, yabancı kadın kendi başından geçenleri ta en başından anlatmaya koyulmuş: Evden çorba yapmak için ot aramaya çıktığını ve geri kalan her şeyi bir bir saymış.

Kraliçe, "O halde siz oğlumun eşi misiniz?" diye sormuş, genç kızı öpüp kucaklamış. Ve ona, "Oğlumun kur-

tulmak için neye ihtiyacı olduğunu sorunuz bu gece!" demiş.

Gece vakti, gene aynı saatte Kral'ın oğluyla periler gelmiş. Periler dans etmeye, Kral'ın oğlu da evladını sallamaya koyulmuş, bir yandan da hep aynı şarkıyı söylüyormuş:

Babam bir bilse
Oğlunun oğlu olduğunu
Seni altın bezlere sarar,
Altın beşiklerde sallar,
Ben gece gündüz başında dururum,
Uyu, uyu, benim canım oğlum.

Periler dans ederken, genç kız eşine, "Seni kurtarmak için ne yapmamız lazım söyle!" demiş.

Eşi de cevap vermiş: "Horozların ötmemesi, saatlerin ve çanların çalmaması, ay ve yıldız işli mavi bir kumaşla yolların üstünün örtülmesi lazım, öyle ki gün doğduğu belli olmasın. Güneş tepeye çıktığında, kumaş çekip alınırsa, periler çeşit çeşit kertenkeleye dönüşüp kaçıverirler.

Ertesi sabah, Kral bir emir göndermiş:

Ne çanlar ne de saatler çalınacak ve bütün horozlar kesilecek.

Her şey hazırlanmış ve periler geceleyin, gene aynı saatte çalıp oynamaya koyulmuş, Kral'ın oğlu da şarkı söylemiş:

Babam bir bilse
Oğlunun oğlu olduğunu
Seni altın bezlere sarar,
Altın beşiklerde sallar,
Ben gece gündüz başında dururum,
Uyu, uyu, benim canım oğlum.

Periler de pencereden bakıp şarkı söylemiş:

Horozlar henüz ötmüyor,
Saatler henüz çalmıyor,
Zaman henüz dolmuyor.

Periler bütün gece şarkılar söylemiş, danslar etmiş, pencereye yanaştıklarında henüz gece olduğunu görüp tekrar tekrar şunu söylemişler:

Horozlar henüz ötmüyor,
Saatler henüz çalmıyor,
Zaman henüz dolmuyor.

Güneş tepeye çıktığında, kumaş çekilip alınmış; perilerden kimisi yılana, kimisi yeşil kertenkeleye dönüşmüş ve hepsi birden kaçışıvermiş.

Kral'ın oğlu ve eşi, Kral ve Kraliçe ile kucaklaşmışlar.

Onlar ermişler muradına, biz çıkalım kerevetine.

KORKU MASALLARI

(AMA AZICIK KORKUTANINDAN)

Kurt Amca

Romagna Masalı

Bir varmış bir yokmuş, obur bir kız çocuğu varmış. Bir Karnaval günü öğretmen, kız öğrencilere, "Kazak örmeyi bitirirseniz, size yağda kızartılmış börek veririm!" demiş.

Ama bizim kız, kazak örmesini bilmiyormuş, başka odaya gitmek için izin istemiş. Kendini içeri kapatmış ve uyuyakalmış. Sınıfa geri döndüğünde, diğer çocukların bütün börekleri bitirdiğini görmüş. Koşmuş, annesine ağlamış, başından geçen her şeyi ona bir bir anlatmış.

Annesi de, "Üzülme, yavrum. Ben sana börek kızartırım!" demiş. Ama anne o kadar fakirmiş ki, tavası bile yokmuş. "Kurt Amca'ya git, bize tavasını ödünç verir mi diye bir soruver."

Küçük kız Kurt Amca'nın evine gitmiş. Kapıyı çalmış: *Tak, tak.*

"Kim o?"

"Benim!"

"Aylar var ki, yıllar var ki bu kapıyı çalan olmadı! Ne istiyorsun?"

"Beni annem gönderdi, börek kızartmak için tavanız var mı diye sormamı söyledi."

"Bekle de gömleğimi giyeyim."
Tak tak.
"Bekle de paçalı donumu giyeyim."
Tak tak.
"Bekle de pantolonumu giyeyim."
Tak tak.
"Bekle de ceketimi giyeyim."

Nihayet Kurt Amca kapıyı açıp tavayı vermiş. "Ben bunu size ödünç veriyorum ama annene söyle, tavayı bana geri getirdiğinde içini kızarmış börekle doldursun, yanına da bir somun ekmek, bir şişe de şarap koysun."

"Peki, peki, size hepsini getireceğim."

Eve döndüğünde annesi güzel mi güzel bir dolu börek kızartmış, bir tava kadarını da Kurt Amca'ya ayırmış. Anne, akşam olmadan kızına: "Bu börekleri, bu somun ekmeğini ve bu şarap şişesini Kurt Amca'ya götür..." demiş.

Pek obur olan küçük kız yolda börekleri koklamaya koyulmuş. "Ah! Nasıl da güzel kokuyorlar! Bir tanecik tadıversem ne olur ki?" Bir, iki, üç derken hepsini yiyivermiş, böreklere eşlik etsin diye ekmeği de yemiş, "boğazımdan kuru kuru geçmez" deyip şarabı da içmiş bitirmiş.

Tavayı doldurmak için, yerden biraz toprak almış. Şarap şişesini çamurlu suyla doldurmuş. Yolda çalışan bir işçiden aldığı yapı harcıyla da ekmek yoğurmuş. Kurt Amca'nın evine vardığında, ona bütün bu berbat şeyleri vermiş.

Kurt Amca böreklerden birini tatmış. "Bu da ne! Bu resmen toprak!" Ağzındaki kötü tat gitsin diye hemen

şarap şişesine sarılmış. "Bu da ne! Bu resmen çamurlu su!" Ekmeği dişlemiş, "Bu da ne! Bu resmen yapı harcı!" Çakmak çakmak gözlerle küçük kıza bakmış ve "Bu gece seni yemeye geleceğim!" demiş.

Küçük kız eve, annesine koşmuş: "Kurt Amca gece gelip beni yiyecekmiş!"

Anne, Kurt Amca içeri giremesin diye, kapıları, pencereleri, evdeki bütün delikleri kapatmaya koyulmuş ama şömineyi kapatmayı unutmuş.

Gece olup da küçük kız yatağa yattığında, dışarıdan Kurt Amca'nın sesi duyulmuş: "Şimdi seni yiyeceğim! Evinin hemen yakınındayım!" Ardından kiremitlerden ayak sesleri gelmiş: "Seni şimdi yiyeceğim! Çatıdayım!"

Ardından şömineden bir gümbürtü duyulmuş: "Şimdi seni yiyeceğim! Şöminedeyim!"

"Anne, anneciğim, kurt geldi!"

"Örtülerin altına saklan!"

"Şimdi yiyeceğim seni! Ocağın oradayım!"

Çocuk yatağa kıvrılıvermiş, yaprak gibi tir tir titriyormuş.

"Şimdi seni yiyeceğim! Odandayım!"

Küçük kız nefesini tutmuş.

"Şimdi seni yiyeceğim! Yatağın ucundayım! Ham! Yerim ben seni!" demiş ve yemiş de.

İşte o zamandan beri Kurt Amca obur küçük kızları yiyip dururmuş.

Korkusuz Gençirisi

Toscana Masalı

Bir varmış bir yokmuş, hiçbir şeyden korkmadığı için Korkusuz Yiğiter diye anılan bir delikanlı varmış. Bu delikanlı dünyayı dolaşıp dururmuş, derken bir gün kalacak yer var mı diye sormak için bir pansiyona girmiş.

"Burada yer kalmadı!" demiş pansiyon sahibi. "Korkmuyorsan seni bir saraya gönderebilirim."

"Niye korkayım ki?"

"Çünkü *oradan korkulur*, oradan sağ çıkan olmadı. Sabahleyin askerler ellerinde tabutla, geceyi orada geçirme cesaretini göstermiş kişiyi almaya gider."

Yiğiter korkar mı hiç! Yanına bir kandil, bir şişe, bir de sosis almış ve çıkmış yola.

Gece yarısı sarayda sofraya oturmuş, derken şöminenin tepesinden bir ses geldiğini duymuş: "Atayım mı?"

Yiğiter de cevap vermiş: "At bakalım!"

Şömineden bir insan bacağı düşüvermiş. Yiğiter bir bardak şarap içmiş.

Sonra ses bir kez daha: "Atayım mı?" demiş.

Yiğiter, "At bakalım!" deyince, aşağı bir bacak daha düşüvermiş. Yiğiter sosisinden bir lokma almış.

"Atayım mı?"

"At bakalım!" Bu defasında aşağı bir kol düşüvermiş. Yiğiter ıslık çalmaya koyulmuş.

"Atayım mı?"

"At bakalım!" Bir kol daha düşmüş.

"Atayım mı?"

"At bakalım!"

Aşağı bacaklarla ve kollarla yeniden birleşiveren bir gövde düşmüş, ayakta duran başsız bir adam meydana gelmiş.

"Atayım mı?"

"At bakalım!"

Bir baş düşmüş ve gövdenin üstüne zıplayıvermiş. Ortaya çıkan devasa bir adammış, Yiğiter kadeh kaldırmış, "Şerefinize!" demiş.

Dev adam: "Kandili al da gel!" demiş.

Yiğiter kandili almış ama yerinden kıpırdamamış.

"Önden geç!" demiş adam.

"Sen geç!" demiş Yiğiter.

"Hayır, sen!" demiş adam.

"Hayır, sen!" demiş Yiğiter.

Bunun üzerine adam önden geçmiş ve odaları bir bir geçerek sarayın diğer tarafına varmış, Yiğiter ise onu arkadan izlemiş, ışık tutmuş. Bir merdivenin altında küçük bir kapı varmış.

Adam Yiğiter'e, "Aç!" demiş.

Yiğiter: "Sen aç!"

Bunun üzerine adam omuz atarak kapıyı açmış. İçeride sarmal bir merdiven varmış.

"İn!" demiş adam.

"Önce sen in!" demiş Yiğiter.

Yeraltına inmişler, adam yerdeki sacı göstermiş. "Kaldır şunu!"

"Sen kaldır!" demiş Yiğiter, adam da sanki bir çakıl taşı kadar hafifmişçesine sacı kaldırıvermiş.

Sacın altında altın dolu üç kazan varmış. "Şunları yukarı taşı!" demiş adam.

"Sen taşı!" demiş Yiğiter. Adam da onları birer birer yukarı taşımış.

Tekrar şöminenin bulunduğu salona vardıklarında adam, "Yiğiter, büyü bozuldu!" demiş. Bacaklarından biri kopmuş ve onu bir tekmeyle şöminenin tepesine savurmuş. "Bu kazanlardan biri senin!" demiş ve bir kolu kopup şöminenin üstüne tırmanmış. "Bir diğeri öldüğünü sanıp seni almaya gelecek olan askerlerin!" demiş ve diğer kolu da kopup öbürünün peşinden gitmiş. "Üçüncüsü ise yoldan geçen ilk fakirin!" demiş, diğer kolu da kopmuş ve adam yere oturmuş. "Saray senin olsun!" demiş ve gövdesi kopmuş, yerde bir tek adamın başı kalmış. "Çünkü bu sarayın sahiplerinin soyu artık tamamen tükendi!" demiş ve baş havalanıp şöminenin tepesine çıkıvermiş.

Gün ışımaya başlar başlamaz, ölülerin ardından söylenen bir ilahi duyulur olmuş, ilahiyi söyleyenler ölü sandıkları Yiğiter'i almak için ellerinde tabutla yola çıkmış askerlermiş. Bir de bakmışlar ki Yiğiter pencerenin önünde pipo içiyor.

Korkusuz Yiğiter o altın paralarla zengin oluvermiş ve sarayda memnun mesut yaşamış. Derken bir gün, arkasına dönüp kendi gölgesini görmüş ve gölgesinden öyle korkmuş, öyle korkmuş ki oracıkta ölüvermiş.

Gümüş Burun

Piemonte Masalı

Üç kızıyla birlikte bir başına kalmış, çamaşırcı dul bir kadın varmış. Her biri yıkayabildiği kadar çamaşır yıkıyormuş ama gene de açlık çekiyorlarmış. Günün birinde kızlarından en büyüğü annesine, "Bu evden ne olsa, Şeytan'a hizmet etmek zorunda kalacak olsam bile gitmek istiyorum!" demiş.

"Kızım, böyle sözler söyleme," demiş annesi, "başına ne geleceği belli olmaz."

Aradan çok zaman geçmeden siyahlar giymiş, nazik, gümüş burunlu bir bey evlerini ziyaret etmiş.

"Üç kızınız olduğunu biliyorum..." demiş anneye. "Kızlarınızdan birinin bana hizmet etmeye gelmesine izin verir misiniz?"

Annesi kızının gitmesine hemen izin verirmiş vermesine ama adamın gümüş burnunu hiç mi hiç beğenmemiş. Büyük kızını bir kenara çekmiş: "Bak, bu dünyada insanların burnu gümüşten değil. Dikkat et, onunla gidecek olursan, sonradan pişman olabilirsin!" demiş.

Evden gitmek için sabırsızlanan kızı, bu uyarıya rağmen hemen o gün adamla yola çıkmış. Epey yol yürümüşler, ormanlardan geçmiş, dağları aşmışlar, derken uzakta,

yangına benzer bir aydınlık görünmüş. Kız birazcık da korkmaya başlayarak, "Orada ne var?" diye sormuş.

"Orası benim evim. Oraya gidiyoruz!" demiş Gümüş Burun.

Kız yola devam etmiş, tir tir titremesine engel olamıyormuş. Büyük bir saraya varmışlar, Gümüş Burun ona hepsi birbirinden güzel bütün odaları gezdirmiş, kıza her bir odanın anahtarını da vermiş. Son odanın önüne geldiklerinde, Gümüş Burun oranın da anahtarını vermiş ama, "Bu kapıyı, asla, hiçbir nedenle açmamalısın, yoksa yanarsın! Geri kalan her yerin efendisisin ama bu odanın değil!" demiş.

Kız içinden, "Bu işte bir iş var!" diye düşünmüş ve Gümüş Burun kendisini yalnız başına bırakır bırakmaz o kapıyı açacağına dair kendine söz vermiş. Akşamleyin küçük odasında yatıp uyuyormuş ki, Gümüş Burun gizlice içeri girmiş, yatağa yaklaşmış ve kızın saçlarının arasına bir gül takmış. Girdiği gibi sessiz sedasız çıkıvermiş.

Ertesi sabah, Gümüş Burun kendi işlerini halletmek için dışarı çıkmış, genç kız da evde bir dolu anahtarla yalnız başına kalınca, hemen koşup yasaklı kapıyı açmaya gitmiş. Kapıyı aralar aralamaz, içeriden ateş ve duman çıkmış: Ateşin ve dumanların arasında yanmakta olan lanetli ruhlar varmış. İşte o zaman Gümüş Burun'un Şeytan, o odanın da Cehennem olduğunu anlamış. Bir çığlık atıp hemen kapıyı kapatmış, o Cehennem odasından olabildiğince uzaklaşmış ama ateş saçlarının arasındaki gülü ucundan biraz yakmışmış.

Gümüş Burun eve dönmüş ve gülün ucunun tutuşmuş olduğunu görmüş, "Bana bu şekilde itaat ettin de-

mek!" demiş. Kızı kaldırdığı gibi Cehennem'in kapısını açıp ateşe atmış.

Ertesi gün tekrar o kadına gitmiş. "Kızınız bende, memnun mesut yaşıyor ama yapacak iş çok ve yardıma ihtiyacı var. İkinci kızınızı da bize gönderir misiniz?" diye sormuş. Böylelikle Gümüş Burun diğer kardeşle geri dönmüş. Ona da evi göstermiş, bütün anahtarları vermiş, son oda hariç her odanın kapısını açabileceğini söylemiş. "Merak etmeyin, açar mıyım hiç? Sizin işleriniz beni neden ilgilendirsin ki?" demiş. Gece vakti, genç kız yatıp uyurken, Gümüş Burun yavaş yavaş kızın yatağına yaklaşmış, saçlarının arasına bir karanfil yerleştirmiş.

Ertesi sabah, Gümüş Burun çıkar çıkmaz, kızın ilk yaptığı iş yasaklı kapıyı açmak olmuş. İçeride duman, ateş varmış, lanetli ruhların bağırışlarını duymuş, ateşin tam ortasında da ablasını görüvermiş. "Kardeşim!" diye haykırmış ablası, "Beni bu Cehennem'den kurtar!" Ancak kız bayılacak gibi olmuş; alelacele kapıyı kapatıp kaçıvermiş ama nereye saklanacağını bilemiyormuş çünkü artık Gümüş Burun'un Şeytan olduğundan eminmiş, üstelik bir kaçış yolu yokmuş, onun elindeymiş. Gümüş Burun geri gelmiş ve ilk iş kızın başına bakmış: Karanfilin solduğunu görünce tek bir söz bile etmeden bu kızı da kaldırdığı gibi Cehennem'e atıvermiş.

Ertesi gün, her zamanki gibi, tam bir beyefendi giyimiyle çamaşırcı kadının evine gitmiş. "Evimde iş çok, sizin iki kızınız yeterli gelmiyor. Bana üçüncü kızınızı da verir misiniz?" diye sormuş. Böylelikle üçüncü kız kardeşle yola çıkmış, kızın adı Lucia'ymış ve ablalarından

daha kurnazmış. Gümüş Burun ona da evi göstermiş ve aynı tembihlerde bulunmuş; uyurken onun da saçlarının arasına bir çiçek, bir yasemin çiçeği yerleştirmiş. Ertesi sabah Lucia kalktığında, hemen saçlarını taramaya gitmiş, aynaya bakınca da yasemini görmüş. "Bak sen!" demiş, "Gümüş Burun saçıma bir yasemin takmış. Ne ince bir jest! En iyisi onu suya koyayım!" Çiçeği bir bardağa yerleştirmiş. Saçlarını taradıktan sonra, evde yalnız olduğundan, "Şimdi gizemli kapıya bir gidip bakayım..." diye geçirmiş aklından.

Kapıyı açar açmaz, yüzüne alevler gelmiş ve içeride yanmakta olan bir dolu insan olduğunu görmüş. Bu insanların arasında en büyük ablasının, ardından da ortanca ablasının bulunduğunu fark etmiş. "Lucia! Lucia!" diye bağırmış ablaları, "Bizi buradan çıkar! Kurtar bizi!"

Lucia ilk iş kapıyı iyice kapatmış, sonra da oturup ablalarını nasıl kurtarabileceğini düşünmeye koyulmuş.

Şeytan geri döndüğünde, yasemin gene başındaymış ve kız hiçbir şey olmamış gibi davranıyormuş. Gümüş Burun yasemine bakmış. "Taptaze!" demiş.

"Tabii, niye taze olmasın ki? İnsan başına kuru çiçek takar mı hiç?"

"Hiç, öylesine diyordum..." demiş Gümüş Burun. "Sen iyi bir kıza benziyorsun, böyle devam edersen aramızda hiçbir anlaşmazlık çıkmaz. Hayatından memnun musun?"

"Evet, burada kendimi iyi hissediyorum ama bir derdim var, o olmasaydı daha da iyi olurdum."

"Derdin nedir?"

"Evden ayrıldığımda annem kendini pek iyi hissetmiyordu. Şimdi de ondan hiçbir haber alamıyorum."

"Sorun buysa hallederim," demiş Şeytan, "ben anne-ne uğrar, sana haberlerini getiririm."

"Teşekkür ederim, gerçekten de iyi kalplisiniz. Yarın anneme uğrayabilirseniz, ben de yıkanacak öteberiyle dolu bir çuval hazırlarım, böylelikle annemin sağlığı iyiyse ona bohçayı da verirsiniz. Size yük olmaz, değil mi?"

"Olmaz tabii!" demiş Şeytan. "Ben her yükü kaldırırım."

Şeytan çıkar çıkmaz, Lucia Cehennem'in kapısını açmış, içinden en büyük ablasını çekip almış ve onu bohçaya koymuş. "Carlotta, burada sakin sakin dur!" demiş. "Şimdi Şeytan'ın bizzat kendisi seni eve götürecek. Ama onun bohçayı yere bıraktığını anlarsan içeriden 'Seni görüyorum! Seni görüyorum!' demelisin."

Gümüş Burun geldiğinde, Lucia ona "Burada yıkanacak çamaşır çuvalı var. Onu anneme gerçekten de götürür müsünüz?" demiş.

"Bana güvenmiyor musun?" demiş Şeytan.

"Tabii ki güveniyorum, hem zaten benim bir yeteneğim de var: Ben uzağı görebiliyorum ve çuvalı yere bırakacak olursanız ben bunu görürüm."

Şeytan, "Tamam, sen uzaktan bak o zaman!" demiş ama kızın uzaktan görme yetisine sahip olduğuna pek de inandığı yokmuş. Çuvalı sırtlamış. "Bu kirli çamaşırlar amma da ağır!" diye söylenmiş.

"Bahse girerim uzun yıllardan beri yıkamaya hiçbir şey vermemiştiniz!" demiş kız.

Gümüş Burun yürümeye koyulmuş. Yarı yola vardığında, kendi kendine söylenmiş: "Çamaşır olmasına çamaşırdır da, şu kızın, yıkanacak çamaşır bahanesiy-

le evimi boşaltıp boşaltmadığından emin olmak istiyorum..." demiş ve içini açmak için çuvalı yere bırakmış.

Abla çuvalın içinden, "Seni görüyorum! Seni görüyorum!" diye haykırmış hemen.

"İşe bak, doğruymuş! Uzağı görüyormuş!" demiş Gümüş Burun ve çuvalı tekrar sırtına atıp doğru Lucia'nın annesinin evine gitmiş. "Kızınız yıkamanız için bu çamaşırları gönderiyor ve nasıl olduğunuzu bilmek istiyor..."

Çamaşırcı kadın, yalnız kalır kalmaz çuvalı açmış, büyük kızını gördüğü zamanki mutluluğunu da varın siz düşünün.

Aradan bir hafta geçtikten sonra, Lucia, Gümüş Burun'a gene dert yanmış ve ona annesinden haber almak istediğini söylemiş.

Bir başka kirli çamaşır çuvalıyla onu eve göndermiş. Gümüş Burun ikinci kız kardeşi alıp götürmüş, çuvalın içine bakamamış çünkü tam bakacakken, "Seni görüyorum! Seni görüyorum!" diye bir bağırtı duymuş.

Artık Gümüş Burun'un Şeytan olduğunu bilen çamaşırcı kadın, onun geri geldiğini gördüğünde pek korkmuş çünkü geçen sefer yıkansın diye getirdiği çamaşırları geri isteyeceğini sanmış ama Gümüş Burun yeni çuvalı yere bırakmış, "Temizlerini bir dahaki sefere alırım. Bunu taşımaktan belim kırıldı, eve elimi kolumu sallayarak gitmek istiyorum!" demiş.

Gümüş Burun gittiğinde çamaşırcı kadın çuvalı sabırsızlıkla açmış, içinden çıkan ikinci kızını kucaklamış. Ama Şeytan'ın elinde yapayalnız kalmış Lucia için hiç olmadığı kadar üzgünmüş şimdi.

Pekiyi Lucia ne yapmış? Aradan kısa bir süre geçtik-

ten sonra, gene annesinden haber almayı bahane etmiş. Şeytan artık kirli çamaşır bohçaları taşımaktan bıkmış haldeymiş ama bu kız o kadar itaatkârmış ki, onun gönlünü hoş tutmak istemiş. Lucia, Şeytan yola çıkmadan bir akşam önce başının çok ağrıdığını ve erkenden yatacağını söylemiş. "Çuvalı hazır bırakacağım, böylece yarın sabah, kendimi iyi hissetmeyip de yataktan kalkamazsam siz çuvalı alırsınız."

Şunu da söylememiz lazım ki, Lucia önceden, kendi boyunda bir bez bebek dikmiş. Onu yatağa yerleştirmiş, üstüne örtüleri örtmüş, kendi saç örgülerini kesip bebeğin başına dikmiş, böylelikle yatakta kendi yatıp uyuyor gibi duruyormuş. Lucia ise çuvalın içine girivermiş.

Sabahleyin Şeytan, kızın örtülerin içine gömülüp yattığını görmüş, çuvalı sırtlanıp yola çıkmış. "Bu sabah hasta!" demiş. "Hasta olduğu için de, bir şey fark etmez herhalde. İşte şimdi çuvalda sadece kirli çamaşır mı var diye bakmanın tam zamanı." Çuvalı yere bırakmış ve açmaya yeltenmiş. "Seni görüyorum! Seni görüyorum!" diye haykırmış Lucia.

"Vay canına! Sesi tam yanı başımdaymış gibi geliyor! Bu kızla şaka yapmaya gelmez." Çuvalı gene sırtlamış, çamaşırcı kadına götürmüş. "Gelecek sefere hepsini birden alırım," demiş acele acele, "şimdi hemen eve dönmem lazım, Lucia hasta."

Böylelikle aile yeniden bir araya gelmiş. Lucia beraberinde Şeytan'ın bir dolu parasını da aldığından, memnun mesut yaşıyorlarmış. Kapının önüne bir haç dikmişler, bunun üzerine Şeytan bir daha oraya yaklaşmaya cesaret edememiş.

Bir Kraliçe ile Bir Haydutun Evliliği

Sicilya Masalı

Rivayete göre bir zamanlar bir Kral ile bir Kraliçe yaşarmış. Evlendirmek istedikleri bir kızları varmış. Kral ilan astırmış, bütün kral ve asillerin krallık sarayına gelip geçit yapmalarını istemiş. Herkes geçide katılmış, Kral da kızını koluna takmış, geçenlere bakmaya koyulmuş. Kız kimi beğenirse, onu damat olarak alacakmış. Önden bütün krallar, sonra bütün prensler, ardından da baronlar, şövalyeler ve öğretmenler geçmiş. Hiçbir kral ve hiçbir prens Kral'ın kızının hoşuna gitmemiş. Baronlar geçmiş, kız onları da beğenmemiş. Şövalyeleri de beğenmemiş. Öğretmenler geçiyormuş ki, kız içlerinden birini parmağıyla işaret etmiş: "Babacığım, onunla evleneceğim!" demiş. İşaret ettiği kişi, yabancı bir öğretmenmiş, kimsecikler onu tanımıyormuş. Kral söz vermiş bir kere ya, kızını Öğretmen'e eş olarak vermiş. Düğünden sonra damat hemen yola çıkmak istemiş. Gelin, anne ve babasıyla vedalaşmış; çift, askerî birlik eşliğinde yola çıkmış. Yarım gün kadar yürüdükten sonra askerler damada: "Majesteleri, yemek yiyelim!" demişler.

O da: "Bu saatte yemek yenmez!" demiş.

Biraz daha yürüdükten sonra askerler aynı talebi yinelemiş. Damat da aynı yanıtı vermiş: "Bu saatte yemek yenmez."

Takati kalmayan askerler, "O halde siz yolunuza devam edin!" demiş.

O da: "Asıl siz, topunuz yürüyün gidin!" demiş. Askerler geri dönmüş, evli çift de yola yalnız devam etmiş.

Issız, her tarafın yabani bitkilerle dolu olduğu uçurumluk bir yere varmışlar. "Eve geldik!" demiş damat.

Kral'ın kızı korkmaya başlamış, "Ama nasıl olur? Burada ev yok ki!" demiş.

Damat elindeki sopayla üç kere yere vurunca, yerin altında bir mağara belirivermiş. "İçeri gir."

Ama gelin, "Korkuyorum" demiş.

"Gir yoksa seni öldürürüm!"

Gelin içeri girmiş. Mağara ceset doluymuş. Genciyle yaşlısıyla bir sürü ölü üst üste yığılıymış.

"Bu ölüleri görüyor musun?" demiş damat. "Senin işin şu: Onları birer birer ayağa dikip duvara sırayla dizeceksin. Her akşam buraya bir araba dolusu ölü getiriyorum."

Kral'ın kızının evlilik hayatı böyle başlamış. Ölüleri yığından alıyor, daha az yer kaplamaları ve başka ölülere yer açılması için ayağa dikip duvara dayıyormuş. Kocası her akşam yeni ölülerle dolu bir arabayla geri dönüyormuş. Bu zor bir işmiş çünkü her şey bir yana, ölüler ağırmış da. Üstelik gelin, mağaradan dışarı hiç çıkamıyormuş çünkü geldiğinde içinden geçtiği o küçük açıklık bile kapalıymış artık.

Kral'ın kızı, oraya giderken yanına birkaç parça eşya almışmış, bu eşyaların arasında peri sayılabilecek bir teyzesinin hediye ettiği eski, çekmeceli bir dolap da varmış. Gelin çekmeceyi çeker çekmez dolap, "Buyurun efendim!" demiş.

Gelin de, derhal: "Hemen annemle babamın evinde olmayı buyuruyorum!" demiş.

Bunun üzerine çekmeceli dolaptan beyaz bir güvercin çıkmış ve kızla konuşmuş: "Babana bir mektup yaz, gagama yerleştir."

Gelin denileni yapmış, güvercin de mektubu Kral'a götürmüş ve onun yanıt yazmasını beklemiş. Kral şunu yazmış:

Kızım, içinde bulunduğun mağaradan nasıl çıkabileceğini bir an evvel öğren ve sana yardım edeceğimden emin ol.

Güvercin genç kıza babasının yanıtını götürmüş, kız da akşamleyin eşini güler yüzle karşılamaya karar vermiş, bu sayede onun sırrını öğrenmeye çalışacakmış. Sabahleyin rüya görmüş gibi yapmış. "Rüyamda ne gördüm, biliyor musun?" demiş. "Mağaradan çıktığımı..."

"Daha neler!" demiş eşi.

"Niye? Çıkmam için ne lazım ki?" demiş kız masum bir edayla.

"Öncelikle tıpkı benim gibi, yedi aylık doğmuş biri lazım, sonra onun bastonla üç kez sarp kayalıklara vurması gerek, mağara ancak bu şekilde açılır."

Güvercin yedi aylık doğmuş kişiyle ilgili sırrı Kral'a bildirir bildirmez, Kral yedi aylık doğmuş birilerini arayıp bulmaları için askerlerini kentlere, köylere göndermiş. Çamaşırları asan çamaşırcı bir kadın, asker birliklerini görünce, "Çarşaflarımı çalarlar!" diye düşünüp hızla çamaşırları toplamaya koyulmuş.

"Korkma, çalmak için gelmedik!" demiş bir onbaşı. "Yedi aylık doğmuş birini arıyoruz, kim olursa olsun yeter ki yedi aylık doğmuş olsun. Kral böyle istiyor."

"Ya, öyle mi? Benim yedi aylık doğmuş bir oğlum var..." demiş çamaşırcı kadın. Eve gitmiş, oğlunu askerlere göstermiş. Yedi aylık doğmuş, ufak tefek delikanlı, genç Kraliçe'yi kurtarmak için Baba Kral'la birlikte alayın en başına geçmiş. Bastonla sarp kayaya üç defa vurmuş, oracıkta onları bekleyeduran genç Kraliçe, basıyla, yedi aylık doğmuş delikanlıyla ve askerlerle birlikte uzaklaşmış gitmiş.

Yolda, bostanda yaşlı bir kadına rastlamışlar. "Nineciğim, buradan bir adam geçer de bizi sorarsa, bizi görmediğinizi söyleyin, olur mu?" demişler.

"Ne dediniz?" diye sormuş yaşlı teyze. "Damdan reçel akarsa, size de kokarsa ne yapayım?"

"Çok iyi, tam istediğimiz gibi!" demişler.

Bir süre sonra, mağaranın ağzının açık olduğunu ve karısının kaçtığını gören haydut aynı yerden geçmiş. İhtiyar kadına, "Askerî birlikle giden bir kadın gördünüz mü?" diye sormuş.

"Ne? Bir iplikle bir katır mı istiyorsunuz?"

"Ne ipliği, ne katırı! Yedi aylık doğmuş birini, Kral'ı ve kızını arıyorum."

"Ha! Kınalı kuzu arıyorsunuz siz!"

"Hı! Yârim olan kadını arıyorum!"

"Ha! Hıyar yok!"

Haydut omuz silkmiş ve çekip gitmiş. "Beyefendi, niye alındınız?" demiş arkasından yaşlı kadın. "Kimse size hıyar demedi!"

Genç Kraliçe, sağ salim baba evine vardıktan kısa süre sonra yeniden, bu sefer Sibirya Kralı'yla evlenmiş. Ama haydut olan ilk kocası hâlâ onun izini sürüyor, birtakım planlar yapıyormuş. Aziz kılığına girerek bir tablonun içine yerleşmiş. Bu, büyük bir tabloymuş, üç sürgüyle kapatılmış kalın bir çerçevesi varmış ve tablonun içinde, kalın camın ardında aziz gibi duran haydut bulunuyormuş. Tablo Sibirya Kralı'na götürülmüş, tabloyu çok beğenen Kral onu başucuna koymak için satın almış. Odada kimsecikler yokken haydut tablodan çıkıvermiş, Kral'ın yastığının altına üzerine büyülü bir kâğıt bırakmış. Kraliçe, başucunda azizin tablosunu gördüğünde yerinden sıçramış çünkü aziz, haydut olan ilk kocasına benziyormuş. Fakat Kral onu azarlamış, bir azizin tablosundan korkmaması gerektiğini söylemiş.

Yatmaya gitmişler. Onlar uyur uyumaz, haydut tablodan çıkmak için ilk sürgüyü açmış. Kraliçe sesten uyanmış ve kulak kabartsın diye kocasına bir çimdik atmış ama Kral uyuyormuş, yastığının altında öyle bir büyü varmış ki, uykusundan uyanamıyormuş. Haydut ikinci sürgüyü de açmış: Kral bir türlü uyanmıyormuş,

Kraliçe korkudan buz kesmiş. Haydut üçüncü sürgüyü açmış, tablodan çıkmış ve Kraliçe'ye: "Şimdi kelleni alacağım, boynunu yastığa güzelce yasla!" demiş.

Kraliçe boynunu yüksek tutmak için kocasının yastığını da almış, bu sırada büyülü kâğıt da yere düşüvermiş. Kral ânında uyanmış, her kral gibi gece gündüz boynunda asılı borazanı çalınca bütün askerler o saat gelivermiş. Haydudu yakalayıp canını almışlar ve olay böylece sona ermiş.

Floransalı

Pisa Masalı

Bir varmış bir yokmuş, her akşam sohbete gidip de dünyayı gezip dolaşmış insanların hikâyelerini dinleyen bir Floransalı varmış. Ömrü boyunca hep Floransa'da kaldığından, onun anlatacağı hiçbir şey yokmuş, bu yüzden de kendini budala gibi hissediyormuş.

Bu nedenle yolculuğa çıkma isteği duymuş; varını yoğunu satıp valizlerini hazırlayıp yola çıkana kadar da huzur bulmamış. Yürümüş de yürümüş, hava kararınca da bir geceliğine bir noterin evinde kalmak istemiş. Noter onu yemeğe davet etmiş, yemek sırasında da misafirine neden yolculuğa çıktığını sormuş. Floransalının eve döndüğünde anlatacak bir şeyleri olsun diye seyahate çıktığını duyunca, "Bunu yapmayı ben de defalarca istedim. Sizin için sakıncası yoksa, beraberce yola koyulabiliriz!" demiş.

"O nasıl söz!" diye karşılık vermiş Floransalı. "Bir yol arkadaşımın olması beni çok sevindirir!"

Ertesi sabah Floransalı ile noter beraberce yola çıkmışlar.

Karanlık çöktüğünde bir çiftliğe varmışlar. Kalacak yer istemişler, çiftçi de onlara, "Peki neden yola çıktı-

nız?" diye sormuş. Sebebini öğrenince onun da canı seyahat etmek istemiş ve gün doğarken hep birlikte yola çıkmışlar.

Üçü beraber uzun yol tepmiş, derken bir Dev'in sarayına varmışlar. "Kapıyı çalalım," demiş Floransalı, "böylelikle eve döndüğümüzde, Dev'i anlatırız."

Dev bizzat kapıyı açmış, onları buyur etmiş. "Benimle kalmak isterseniz, noterlikte bir notere, çiftlikte de bir çiftçiye ihtiyacım var. Floransalıya gelince... Floransalıya ihtiyacım yok ama ona da bir iş bulurum..." demiş.

Üçü kendi aralarında, "Bir Dev için çalışırsak, olağandışı bir dolu şey görürüz; kim bilir anlatacak ne çok hikâyemiz olur!" diye konuşarak teklifi kabul etmişler. Dev onları yatacakları yere götürmüş, ertesi sabah her şeyi ayarlayacaklarına dair sözleşmişler.

Ertesi sabah Dev, notere: "Benimle geliniz, size noterlik belgelerini göstereyim..." demiş ve onu bir odaya götürmüş. Çok meraklı biri olan ve ilginç şeyler görme fırsatını kaçırmak istemeyen Floransalı, anahtar deliğine gözünü dayamış; noter belgelere bakmak için eğildiğinde, Dev'in eline bir kılıç alıp noterin başını kestiğini, başı da gövdeyi de yerdeki bir kapaktan aşağı attığını görmüş.

"Bu gerçekten de Floransa'da anlatılmaya değer bir olay!" diye düşünmüş Floransalı. "Mesele şu ki kimse bana inanmayacak."

"Noter iş başında," demiş Dev, "şimdi çiftçiyle ilgileneceğim; geliniz size çiftlik belgelerini göstereyim."

Çiftçi de, hiçbir şeyden şüphelenmeyip Dev'in peşinden odaya girmiş.

Floransalı anahtar deliğinden bakınca, çiftçinin belgelere doğru eğildiğini, ardından da Dev'in kılıcının adamın boynuna indiğini, başı kesilmiş çiftçinin de yerdeki kapaktan aşağı atıldığını görmüş.

Geri döndüğünde anlatacağı olağandışı şeylere sevinirken, noter ve çiftçinin ardından sıranın kendisine geldiğini anlamış, bu durumda hiçbir şey anlatamayacakmış. İçinde büyük bir kaçma arzusu duyar olmuş, derken Dev odadan çıkmış ve onu yerleştirmeden önce öğlen yemeği yemek istediğini söylemiş. Sofraya oturmuşlar ama Floransalının boğazından bir tek lokma bile geçmiyormuş, Dev'in elinden kaçmak için plan yapıyormuş.

Dev'in bir gözü iyi görmüyormuş. Öğle yemeğinin bitiminde Floransalı şöyle demiş: "Ne yazık! Siz çok yakışıklısınız ama şu gözünüz..."

Gözüne bakılmasından rahatsız olan Dev, sandalyede kıpırdanmaya, gözlerini kırpmaya, kaşlarını çatmaya başlamış.

"Biliyor musunuz? Benim bildiğim bir ot var, göz sorunları için birebir; bu otu bahçenizde gördüm yanılmıyorsam..." demiş.

Dev hemen, "Öyle mi? Gerçekten mi?" diye sormuş. "Burada, çimenliklerde var mı? Gidip bir bakalım o halde."

Bahçeye çıkmışlar; Floransalı nasıl kaçacağını zihninde netleştirmek için, çıkarken kapı ve kilitlere iyiye bakmış. Bahçeden sıradan bir ot toplamış, Dev'le beraber eve dönünce otu, yağ dolu bir tencerenin içine kaynamaya atmış.

"Sizi şimdiden uyarayım, canınız çok yanacak!" demiş Dev'e. "Hiç kıpırdamadan acıya dayanabilir misiniz?"

"Tabii ki... tabii ki dayanırım!" diye karşılık vermiş Dev.

"Bakınız, hiç kıpırdamamanızı sağlamak için sizi bu mermer masaya bağlamam daha iyi olur; kıpırdayacak olursanız, yaptığımız işlem başarısızlıkla sonuçlanır."

Gözünün iyileşmesini pek isteyen Dev, mermer masaya bağlanmayı kabul etmiş. Dev'in elini kolunu bağladıktan sonra, Floransalı kaynar yağ dolu tencereyi Dev'in gözlerine döküp her iki gözünü birden kör etmiş, ardından da merdivenlerden aşağı koşmuş, bir yandan da, "Bunu da anlatacağım!" diye düşünüyormuş.

Bir haykırışıyla evi titreten Dev, omzunda mermer masayla yalpalaya yalpalaya Floransalının peşinden koşmuş. Görmeyen gözlerle onu yakalayamayacağını anlayınca da, bir kurnazlığa başvurmuş: "Floransalı!" diye haykırmış. "Floransalı! Beni niye bıraktın? Tedavimi sona erdirmeyecek misin? Tedaviyi bitirmek için ne kadar para istersin? Bu yüzüğü ister misin?" deyip bir yüzük fırlatmış. Bu, büyülü bir yüzükmüş.

Floransalı, "Bunu Floransa'ya götürür, sözüme inanmayanlara gösteririm!" demiş. Ama yüzüğü yerden alıp da parmağına takar takmaz, parmağı mermer olmuş, parmağı o kadar ağırmış ki kolunu da, gövdesini de yere çekiyormuş. Floransalı artık kımıldayamıyormuş çünkü parmağını kıpırdatamıyormuş. Dev üstüne üstüne geliyormuş. Umutsuzluğa kapılan Floransalı cebinden bir

bıçak çıkarıp parmağını kesmiş: Bu sayede kaçabilmiş, Dev de onu bir daha bulamamış.

Floransalı doğduğu kente dili dışarıda varmış, içindeki dünyayı dolaşma isteğinden de, yolculuklarını anlatma isteğinden de eser kalmamış. Parmağını soranlara, çimleri biçerken kestiğini söylemiş.

Ölü Kolu

Trentino Masalı

Bir varmış bir yokmuş, hiçbir şeyden korkusu olmayan iriyarı bir delikanlı varmış. Babasına, "Sevgili babacığım, dünyayı dolaşıp zengin olmak istiyorum..." demiş. Babası oğluna hayır duası etmiş ve delikanlı yola çıkmış.

Büyük bir şehre varmış, burada evlerin duvarları siyah kumaşlarla kaplıymış, insanlar matem elbiseleri içindeymiş, at arabaları da, atlar da yastaymış. Yoldan geçen birine, "Bir şey mi oldu?" diye sormuş, adam da hıçkıra hıçkıra, "O dağın yanında kara bir şato var, orada büyücüler oturuyor. Bu büyücüler her gün oraya bir insan gönderilmesini talep ediyor, şatoya giden de bir daha geri gelmiyor. Önce genç kızları istediler, Kral da hizmetkârları, ev hanımlarını, fırıncı kadınları, dokumacıları gönderdi, ardından Saray'daki soylu kızları ve bütün hanımları, birkaç gün evvel de biricik kızım gönderdi. Hiçbiri geri gelmedi. Kral şimdi de askerlerini üçer üçer oraya gönderiyor kendilerini koruyabilecekler mi diye görmek için ama hiçbiri geri gelmiyor. Ah! Birisi bizi büyücülerden kurtarsa, bütün kent emrine amade olur.

"Ben bir denemek isterim!" demiş delikanlı ve hemen Kral'ın huzuruna çıkmış. "Majesteleri, ben şatoya yalnız

başıma gitmek istiyorum!" demiş. Kral, delikanlının yüzüne iyice bakmış. "Başarılı olur da kızımı kurtarırsan, onu sana gelin olarak vereceğim ve krallığımı miras alacaksın. Şatoda üç gece kalmayı başarırsan, büyü bozulacak ve büyücüler yok olacaklar. Şatonun surlarında top var. Eğer yarın sabah hâlâ hayattaysan, bir top atışı yap, ertesi gün iki, üçüncü sabah da üç top atışı yap!" demiş.

Akşam olunca, delikanlı kara şatoya gitmek için yola çıkmış. Tepeye doğru çıkmış da çıkmış, derken gece yarısına doğru bir mezarlığın yanından geçmiş. Mezardan üç ölü çıkıp ona, "Bizimle oynamaya var mısın?" diye sormuş.

"Neden olmasın?" demiş delikanlı. "Ne oynamak istiyorsunuz?"

Ölüler, " Bowling..." demişler.

"İyi ama, lobutlar nerede?"

Ölüler kemiklerden alıp yere dikmiş.

"Bunlar bizim lobutlarımız."

"Peki ya top? Ben ortalıkta top göremiyorum."

Ölüler bir kafatası almış. "Bu da topumuz." Ve bowling oynamaya koyulmuşlar.

"Parasına oynamaya var mısın?"

"Tabii ki varım!"

Delikanlı kafatası ve kemikle bowling oynamaya koyulmuş, çok da başarılıymış: Kazanıp durmuş ve ölülerin elindeki bütün parayı almış. Metelikleri kalmayan ölüler, rövanş istemişler ve altın dişlerini, yüzüklerini ortaya koymuş. Gene delikanlı kazanmış. Bir oyun daha oynamışlar, ardından ölüler şöyle demiş: "Gene sen ka-

zandın ve bizim sana verecek bir şeyimiz kalmadı. Oyun borcu hemen ödenmelidir, bu nedenle sana beş yüz yıldır burada bulunan bir ölünün kolunu vereceğiz. Biraz kuru ama iyi korunmuş ve bir kılıçtan bile daha iyi iş görür. Bu kolla hangi düşmana dokunursan dokun, bir dev bile olsa, göğsünden tuttuğu gibi ölü olarak yere serebilir."

Ölüler delikanlıyı elinde kolla bırakıp gitmiş.

Yoluna devam eden delikanlı, kara şatoya pelerinin altında ölü koluyla varmış. Merdivenlerden çıkmış, bir salona girmiş. İçeride yemekle dolu, kocaman, kurulu bir sofra varmış ama sandalyelerin sırtı masaya dönükmüş. Delikanlı her şeyi olduğu gibi bırakmış, mutfağa gitmiş, ateş yakıp şöminenin yanına geçmiş, elinde ölünün kolunu tutuyormuş. Gece yarısı olunca şömineden bağırışma sesleri geldiğini duymuş:

Pek çoklarını öldürdük,
Şimdi de sıra sende!
Pek çoklarını öldürdük,
Şimdi de sıra sende!

Güm! Şömineden aşağı bir büyücü inivermiş. Ardından gene güm! Şömineden aşağı bir büyücü daha inivermiş. Ardından gene *güm*! Bir büyücü daha. Her birinin yüzü korkunç derecede çirkinmiş, burunları upuzunmuş ve havada ahtapot gibi eğilip bükülüyor, delikanlının kollarını bacaklarını sarmaya çalışıyorlarmuş. Delikanlı, o burunlardan sakınması gerektiğini anlamış, ölünün koluyla eskrim yapar gibi kendini korumaya koyulmuş.

Ölü koluyla büyücülerden birinin göğsüne dokunmuş ama hiçbir şey olmamış. Diğerinin başına dokunmuş ama hiçbir şey olmamış. Üçüncüsünün burnuna dokunmuş ve ölü kolu, burnu yakalayıp öyle bir itmiş ki, büyücü ölüvermiş. Delikanlı büyücülerin en tehlikeli ama aynı zamanda en zayıf noktalarının burunları olduğunu anlamış, bunun üzerine burunlarını hedef almaya koyulmuş. Ölü kolu ikinci büyücünün burnunu da yakalayıp onu öldürmüş; üçüncü büyücünün de başına aynısı gelmiş. Delikanlı ellerini ovuşturmuş ve yatmaya gitmiş.

Sabahleyin şatonun surundan top atmış: *Güm*! Aşağıda heyecan içinde bekleyen köy halkı, şeritli yas mendillerini sevinçle iki yana sallamaya koyulmuş.

Delikanlı akşamleyin salona tekrar girdiğinde, bazı sandalyelerin sofraya dönük olduğunu, doğru şekilde yerleştirildiğini görmüş. Diğer kapılardan içeri soylu kız ve kadınlar girmiş, hüzünlülermiş ve üzerlerinde matem elbiseleri varmış, delikanlıya: "Ne olursunuz dayanın! Bizi kurtarın!" demişler. Sonra sofraya oturup yemek yemişler. Yemekten sonra, büyük bir saygıyla eğilerek geri çekilmişler. Delikanlı mutfağa gitmiş, şöminenin yanına geçip oturmuş ve gece yarısını beklemiş. Saat on ikiyi vurduğunda, şöminenin tepesinden yeniden sesler gelmiş:

Üç kardeşimizi öldürdün,
Şimdi de sıra sende!
Üç kardeşimizi öldürdün,
Şimdi de sıra sende!

Güm, güm, güm! Şömineden aşağı uzun burunlu üç büyücü inivermiş. Delikanlı, ölü kolunu sallayarak, üçünü de kısa zamanda burunlarından yakalayıp yere sermiş.

Ertesi sabah iki top atışı yapmış: *Güm, güm*! Köyde beyaz mendillerin sallandığını görmüş, köylüler siyah matem kurdelesini takmaz olmuş.

Üçüncü akşam, salonda, masaya bakan sandalye sayısının daha da arttığını görmüş, siyahlar kuşanmış genç kadınlar da sayıca bir önceki akşamdan fazlaymış. Hanımlar, delikanlıya yalvarıp yakarmış: "Bugün de dayan, böylelikle hepimizi kurtarmış olacaksın!" Ardından delikanlıyla birlikte yemek yiyip gitmişler. Delikanlı mutfağa, her zamanki yerine geçmiş. Gece yarısında şömineden bir koroyu andıracak kadar kalabalık bir bağırış sesi duyulmuş:

Altı kardeşimizi öldürdün,
Şimdi de sıra sende!
Altı kardeşimizi öldürdün,
Şimdi de sıra sende!

Güm, güm, güm güm! Aşağı, uzun burunları öne doğru uzayan dünya kadar büyücü inmiş, saymak mümkün değilmiş, ama delikanlı ölü kolunu evirip çeviriyor ve ne kadar büyücü saldırırsa, o kadarını öldürüyormuş; bunu yapmak ona hiç de zahmet vermiyormuş çünkü o kurumuş elin burnu tutmasıyla, büyücü yere seriliveriyormuş. Delikanlı gerçekten de durumdan hoşnutmuş, gitmiş yatmış ve horoz öter ötmez, şatodaki her şey ya-

şam bulmuş, kuyruklu şık elbiseler giymiş kızlar ve soylu kadınlar alayı ona teşekkür edip önünde saygıyla eğilmiş. Alayın tam ortasında Prenses varmış. Delikanlının önüne geldiğinde, boynuna sarılarak, "Kocam olmanı istiyorum!" demiş.

Özgürlüklerine kavuşmuş askerler üçer üçer içeri girmiş ve saygı duruşuna geçmişler.

Delikanlı onlara, "Şatonun surlarına çıkıp üç top atışı yapın!" demiş. Topun gürlediği duyulmuş, bunun üzerine köy halkı sarı, yeşil, kırmızı, mavi mendiller sallamaya koyulmuş, borazanlar, davullar çalınmaya başlanmış.

Delikanlı, kurtardığı insanlarla birlikte alay halinde dağdan inmiş ve köye girmiş. Siyah çuhalar kaldırılmış, her yer rüzgârda uçuşan renkli bayrak ve kurdelelerle dolmuş. Kral onları orada, elinde çiçeklerle bezenmiş bir taçla bekliyormuş. Hemen o gün düğün olmuş ve öyle bir şenlik yapılmış, öyle bir şenlik yapılmış ki bugün bile hâlâ sözü edilir.

GÜLDÜREN MASALLAR

Napolili Asker

Roma Masalı

Üç asker köye gitmiş. İçlerinden birisi Romalı, diğeri Floransalı, aralarından en genci ise Napoliliymiş. Köyü bir uçtan diğer uca dolaştıktan sonra, ormanda bulundukları sırada karanlık çöküvermiş. En büyükleri olan Romalı, "Çocuklar, üçümüzün birden uyuması güvenli olmaz; her birimiz birer saat nöbet tutalım..." demiş.

Nöbet tutmaya kendi başlamış, diğer ikisi tulumlarını yere serip örtüleri açıp uyumaya koyulmuş. Nöbet saati bitmek üzereymiş ki, ormandan bir dev çıkagelmiş.

Askere, "Ne işin var burada?" diye sormuş.

Romalı onun yüzüne bile bakmamış, "Sana hesap verecek değilim!" diye karşılık vermiş.

Dev, askerin üstüne atlamış ama asker ondan daha hızlı davranmış, kılıcını çekip devin başını kesmiş. Sonra devin başını bir eline, gövdesini diğer eline alıp ikisini birden kuyuya atmış. Kılıcı iyice temizlemiş, tekrar kılıfına sokmuş, ardından da nöbeti devralacak arkadaşını çağırmış. Ama arkadaşını uyandırmadan önce, "En iyisi ona hiçbir şey söylemeyeyim, yoksa Floransalı korkup kaçar!" diye düşünmüş. Bu yüzden de Floransalı uyanıp

da, "Bir şey oldu mu?" diye sorduğunda, "Hayır, hayır, ortalık gayet sakindi!" diyerek uyumaya gitmiş.

Floransalı nöbete koyulmuş, tam nöbet saati bitmek üzereyken onun da karşısına diğeri gibi bir dev çıkıp Floransalıya, "Buralarda neler yapıyorsun bakalım?" diye sormuş.

O da, "Ne sana ne de başkasına hesap verecek değilim!" demiş.

Dev onun üstüne üstüne gitmiş ama asker ondan hızlı davranıp bir kılıç darbesiyle başını kesmiş. Sonra devin başını ve gövdesini kuyuya atmış. Nöbet saati gelince, "En iyisi o korkak Napoliliye hiçbir şey söylemeyeyim. Burada böyle şeyler olduğunu öğrenirse, kaçar gider, halimiz harap olur!" diye düşünmüş.

Zira Napolili, "Bir şey oldu mu?" diye sorunca, "Hiçbir şey olmadı, rahat ol!" diye karşılık vermiş.

Napolili asker yaklaşık bir saat kadar nöbet tutmuş, orman sessiz sakinmiş. Derken, yaprakların oradan ayak sesleri geldiğini duymuş ve karşısında bir dev bulmuş. "Burada ne işin var?" diye sormuş dev.

"Sana ne?" diye karşılık vermiş Napolili. Dev, askeri bir anda un ufak edebilecek kadar kuvvetli elini kaldırmış ama asker ondan daha hızlı davranıp kılıcını çekmiş, bir darbeyle devin başını koparıvermiş. Sonra da alıp kuyuya atmış. Artık nöbeti Romalıya devretmesi gerekiyormuş ama "Önce şu dev nereden geldi, ona bir bakayım!" demiş. Ve ormana dalmış. Bir ışık görmüş, yürüdüğünde küçük bir eve yaklaşmış. Kapı deliğinden bakmış ve ateşin önünde sohbet eden üç yaşlı kadın görmüş.

"Gece yarısı oldu ama kocalarımızdan hiç ses yok!" demiş yaşlı kadınlardan biri.

"Başlarına bir şey gelmiş olmasın?" demiş diğeri.

Üçüncüsü: "Bir bakmaya mı gitsek, ne dersiniz?"

"Hemen gidelim!" demiş ilki. "Ben yüz mil ötesini bile gösteren feneri yanıma alayım."

İkincisi, "Ben de tek sallayışta bir orduyu yere seren kılıcı alayım!" demiş.

Üçüncüsü: "Ben de Kral'ın sarayındaki dişi kurdu öldürmeye yarayan tüfeği."

"Gidelim!" deyip kapıyı açmışlar.

Napolili, kapının kenarında, elinde kılıç, yaşlı kadınların çıkmasını bekliyormuş. Elinde fenerle ilki çıkmış ve asker, şak diye darbeyi indirmiş, yaşlı kadın son duasını bile edememiş. İkincisi çıkmış ve o da şak diye ölüvermiş. Üçüncü çıkmış, o da şak diye gidivermiş.

Şimdi askerin elinde cadıların feneri, kılıcı ve de tüfeği varmış, onları hemen denemek istemiş. "Bu üç bunağın dediği doğru muymuş, bir bakalım!" demiş. Feneri kaldırınca yüz mil ötede bir şatoyu koruyan, kalkanlı ve mızraklı bir ordu olduğunu görmüş, şatonun locasında gözleri alev saçan, zincire vurulmuş dişi bir kurt varmış. "Şu merakımı bir gidereyim!" demiş asker. Kılıcını kaldırmış, havada sallamış. Sonra feneri tekrar eline alıp bakmış: Askerlerin hepsi yerde ölü yatıyormuş, mızrakları ortadan ikiye ayrılmış, atlarının ayakları havadaymış. Derken eline tüfeği alıp ateş etmiş, dişi kurt o anda can vermiş.

"Şimdi bir de yakından bakmak istiyorum..." demiş asker.

Yürümüş de yürümüş, sonunda şatoya varmış. Kapıyı çalmış, seslenmiş ama açan olmamış. İçeri girmiş, bütün odaları dolaşmış, içeride in cin top oynuyormuş. Derken en güzel odaya girmiş, içeride kadife bir koltuğun üzerine oturmuş, uyuyan güzel bir genç kız varmış.

Asker ona yaklaşmış ama kız uyumaya devam ediyormuş. Terliğin teki kızın ayağından düşmüş, yerde duruyormuş. Asker terliği alıp cebine koymuş. Sonra kıza bir öpücük kondurmuş ve sessiz sedasız, parmak ucuna basa basa gitmiş.

Asker çıkar çıkmaz, genç kız uyanmış. Yan odadaki nedimeleri çağırmış, öncesinde onlar da uyuyormuş. Derken nedimeler de uyanmış, koşmuş. "Büyü bozuldu, büyü bozuldu! Uyandık! Prenses uyandı! Bizleri kurtaran şövalye kim acaba?"

"Çabuk!" demiş Prenses, "Birileri var mı hemen camdan bakın."

Nedimeler camdan bakınca ordunun yere serili olduğunu, dişi kurdun öldüğünü görmüş. İşte o zaman Prenses: "Çabuk, koşup Majesteleri Kral'a, babama gidin ve ona cesur bir şövalyenin gelip beni esir almış olan orduyu yendiğini, nöbet tutan dişi kurdu öldürdüğünü ve bana bir öpücük vererek üzerimdeki büyüyü kaldırdığını söyleyin!" demiş. Çıplak ayağına bakmış, "Sol ayağımdaki terliği de alıp götürmüş!" demiş.

Memnun mesut olan Kral, bütün ülkeye ilanlar astırmış:

Kızımın kurtarıcısı olarak gelene, ister prens ister dilenci olsun, kızımı gelin olarak vereceğim.

Bu zaman zarfında Napolili, arkadaşlarının yanına dönmüş, artık gün doğmuşmuş. Arkadaşlarını uyandırmış. "Bizi niye daha önceden kaldırmadın? Sen kaç nöbet birden tuttun?"

Napolili başından geçenleri anlatmak istememiş ve "Nasılsa uykum yoktu, nöbete ben kaldım!" deyip geçiştirmiş.

Günler günleri izlemiş, Kral'ın kızının ülkesinde hiç kimse kendini gerçek kurtarıcı olarak tanıtıp kızı gelin olarak istemeye gitmemiş. Kral kendi kendine, "Bu nasıl olur?" diye soruyormuş.

Prenses'in aklına bir fikir gelmiş: "Babacığım, şöyle yapalım: Köyde bir yer açalım, yataklı ve yemekli olsun, kapıya da şöyle bir yazı asalım: 'Üç gün boyunca bedava yemek yiyip içilir ve yatılır'. Buraya çok kişi gelir, biz de bir şeyler öğreniriz."

Böyle de yapmışlar ve Kral'ın kızı gelen konuklara hizmet etmeye koyulmuş. Derken kurtlar gibi aç olan üç askerimiz oradan geçmiş. Aç ve parasız olsalar da, yoldan her zamanki gibi şarkılar söyleyerek geçerken yazıyı görmüşler, Napolili de, "Arkadaşlar, bakın burada bedavaya yemek yiyip konaklanıyor!" demiş.

Arkadaşları da: "Haydi canım! İnsanları kandırmak için böyle yazmışlardır!"

Ama pansiyonculuk yapan Prenses kapıya çıkmış, içeri buyurmalarını, yazılanın doğru olduğunu söyle-

miş. Üç asker içeri girmiş ve Prenses onlara kral*lara* layık bir yemek sunmuş. Sonra da masalarına oturmuş: "Sizler uzaktan geliyorsunuz, bana anlatacak havadisleriniz var mı? Ben hep bu köydeyim ve etrafta neler olup bitiyor hiç bil*miyorum!*" *demiş.*

"Ne anlatalım ki, hanımcığım?" demiş Romalı. Ve mütevazı edasıyla, nöbetteyken başından gelip geçenleri, karşısına bir dev çıktığını ve onun başını kestiğini anlatmış.

"Evet, benim de başıma aynısı geldi!" demiş Floransalı ve o da, devle başından geçenleri anlatmış.

Prenses Napoliliye, "Peki ya siz?" demiş. "Sizin başınızdan hiçbir şey geçmedi mi?"

Napolilinin arkadaşları gülmeye koyulmuş: "Onun başına ne gelebilir ki? Bizim bu arkadaşımız ödlektir, yaprak kımıldasa korkar kaçar, bir hafta boyunca izine bile rastlamazsınız."

"Zavallıcık, ona niye böyle davranıyorsunuz?" demiş genç kız ve Napolilinin de başından geçenleri anlatması için ısrar etmiş.

İşte o zaman Napolili: "İlle de bilmek istiyorsanız söyleyeyim, sizler uyurken benim de karşıma bir dev çıktı ve onu öldürdüm!" demiş.

"Bam!" demiş arkadaşları gülmekten katıla katıla. "Sen devi görmüş olsan, korkudan ölürdün! Yeter, daha anlatma. Gidip yatalım..." demişler ve onu pansiyoncu genç kızla baş başa bırakmışlar.

Pansiyoncu genç kız Napoliliyi içiriyor, böylelikle de onun anlatmaya devam etmesini sağlıyormuş. Bunun

üzerine, Napolili yavaş yavaş her şeyi, üç yaşlı kadını, feneri, tüfeği, kılıcı ve kendisinin öpüp terliğini aldığı güzel kızı anlatmış.

"Peki terlik hâlâ yanınızda mı?"

"İşte burada!" demiş asker terliği cebinden çıkararak.

İşte o zaman, sevinç içindeki Prenses, askeri uyuyakalana dek içirmiş. Prenses yamağa, "Onu, özel olarak hazırlattığım odaya yerleştirin; üzerindeki kıyafetleri çıkarıp sandalyede duran Kral kıyafetini giydirin!" demiş.

Napolili ertesi sabah uyanmış ve altın kaplamalı, işlemeli bir odada olduğunu görmüş. Kıyafetlerini aramış ama onların yerinde Kral kıyafeti olduğunu görmüş. Bunların rüya olmadığından emin olmak için kendini çimdiklemiş, olup bitenlere hâlâ akıl sır erdiremediğinden de orada duran zili çalmış.

İçeri üniformalı dört hizmetkâr girmiş, askerin önünde eğilmiş: "Emrediniz ekselansları. İyi dinlendiniz mi, ekselansları?"

Napolili gözlerini fal taşı gibi açmış: "Delirdiniz mi siz? Ekselansları da nesi? Bana kıyafetlerimi verin, giyinmek istiyorum, maskaralık yapmayı da kesin."

"Sakin olunuz, ekselansları, izin veriniz de sizi tıraş edelim, saçınızı tarayalım."

"Arkadaşlarım nerde? Eşyalarımı nereye koydunuz?"

"Arkadaşlarınız şimdi gelecek, şimdi her şeyinizi vereceğiz ama izin veriniz de sizi giydirelim ekselansları."

Asker, adamları başından atmanın tek yolunun onlara izin vermek olduğunu anlamış. Adamlar da askeri tıraş etmiş, saçlarını taramış ve ona Kral kıyafeti giydir-

miş. Sonra da çikolata, pasta ve badem şekeri getirmişler. Kahvaltısı bitince: "Arkadaşlarımı görebilir miyim? Evet mi, hayır mı?" demiş.

"Derhal, ekselansları."

Romalı ile Floransalıyı içeri almışlar. Arkadaşlarının giyimini gören iki askerin ağzı bir karış açık kalmış. "Söylesene, ne kılığına girdin sen?"

"Sizin bir bilginiz var mı? Benim de sizin gibi hiçbir şeyden haberim yok."

"Kim bilir ne işler çevirdin!" demiş arkadaşları. "Kim bilir dün akşam hanıma ne hikâyeler anlattın!"

O da, "Ben kimseye hikâye mikâye anlatmadım!" demiş.

"İyi de bu olanlar ne o halde?"

O sırada en kıymetli pelerinini giymiş Prenses ile birlikte içeri giren Kral, "Nelerin olup bittiğini sizlere ben anlatacağım..." demiş. "Kızımın üzerinde bir büyü vardı ve bu delikanlı kızımı büyüden kurtardı."

Bir dolu soru cevabın ardından, olup bitenlerin hepsi açıklığa kavuşmuş.

"İşte bu nedenle, ben onu kızımın eşi ve mirasçım kılıyorum. İkinize gelince, hiç endişelenmeyin. Sizler de dük olacaksınız çünkü o iki devi öldürmemiş olsaydınız, kızım kurtulmayacaktı."

Düğün yapılmış, herkes sevinçle dolmuş.

Onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine.

Maymunların Sarayı

Toscana Masalı

Bir varmış bir yokmuş, Giovanni ve Antonio adlarında ikizleri olan bir Kral varmış. Oğullarından hangisinin önce doğduğunu bilinmediğinden ve sarayda da bununla ilgili zıt görüşler olduğundan, Kral tahtını kime bırakacağını bilemiyormuş. Bunun üzerine şöyle demiş: "Kimseye karşı kabahat işlemek istemiyorum, gidin dünyayı dolaşıp kendinize bir eş bulun; bana en güzel, en nadide hediyeyi veren gelinin eşi tahtımı miras alacak."

İkizler ata binmiş, biri bir yoldan, diğeri de diğer yoldan gitmiş.

İki gün sonra Giovanni büyük bir kente varmış. Bir markinin kızıyla tanışmış, ona hediye meselesini anlatmış. Kız, Kral'a götürmesi için delikanlıya kapalı bir kutu vermiş ve çift resmî olarak nişanlanmış. Kral, Antonio'nun gelininden gelecek armağanı bekleyip kutuyu açmadan saklamış.

Antonio at üstünde ilerledikçe ilerliyormuş ama önünde hiçbir kent belirmiyormuş. İçinden yol geçmeyen, uçsuz bucaksız gibi görünen gür bir ormana varmış, yolda ancak dalları kılıçla keserek ilerleyebiliyormuş, derken ağaçsız, düz bir alana çıkmış, hemen ileride

de tamamı mermerden, ışıl ışıl vitraylarla dolu bir saray varmış. Antonio sarayın kapısını çalmış. Peki ama kapıyı kim açmış dersiniz? Bir maymun. Kâhya kılığında bir maymunmuş bu; misafirin karşısında eğilip eliyle içeri buyur etmiş. İki maymun daha gelmiş, Antonio'nun attan inmesine yardım etmişler, sonra atı dizginlerinden tutup ahıra götürmüşler. Antonio saraya girmiş, halı kaplamalı mermer merdivenlerden çıkmış; tırabzanda önünde sessiz sedasız eğilip duran birçok maymun varmış. Antonio, kâğıt oyunları için hazırlanmış bir masanın bulunduğu bir salona girmiş. Maymunlardan biri onu oturmaya davet etmiş, diğer maymunlar da oturmuş. Antonio maymunlarla kâğıt oynamaya koyulmuş. Bir süre sonra yemek yemek ister mi diye işaretle sormuşlar. Onu kurulmuş bir sofraya götürmüşler, masada önlüklü maymunlar hizmet ediyormuş, misafirlerin de hepsi tüylü şapkalar takmış maymunlarmış. Ardından, maymunlar ellerinde meşalelerle, Antonio'yu uyuması için yatak odasına geçirmiş.

Antonio tedirgin ve şaşkın olsa da, öyle yorgunmuş ki uyuyakalmış. Ama uykusunun en tatlı ânında karanlıktan gelen bir ses onu çağırıp uyandırmış:

"Antonio!"

Yatağın içinde kıvrılarak, "Kim çağırıyor beni?" demiş.

"Antonio, buraya ne aramaya geldin?"

"Kral'a Giovanni'nin gelininden daha güzel bir hediye sunacak bir gelin arıyorum, böylelikle tahta ben geçerim."

"Antonio, benimle evlenmeyi kabul edersen," demiş karanlıktaki ses, "en güzel hediye senin olacak ve tahta sen geçeceksin."

"Evlenelim o halde!" demiş Antonio usulca bir sesle.

"Tamam. Yarın babana bir mektup gönder o halde."

Ertesi gün Antonio babasına mektup yazmış, iyi olduğunu ve eve geliniyle döneceğini söylemiş. Mektubu bir maymuna vermiş, maymun da ağaçtan ağaca zıplayarak krallığa varmış. Kral, bu sıra dışı ulak karşısında hayrete düşmüşse de oğlunun iyi haberlerini aldığı için çok sevinmiş ve maymunu sarayında misafir etmiş.

Ertesi akşam Antonio karanlıktan gelen ses tarafından gene uyandırılmış: "Antonio! Fikrin değişmedi değil mi?"

O: "Elbette değişmedi!"

Ses: "Tamam o zaman! Yarın babana bir başka mektup daha gönder."

Ertesi gün Antonio babasına bir mektup daha yazmış, iyi olduğunu söylemiş ve mektubu bir maymunla göndermiş. Kral bu maymunu da sarayında ağırlamış.

Ses her gece Antonio'ya fikrini değiştirip değiştirmediğini soruyor, babasına mektup yazmasını söylüyormuş ve her gün bir maymun Kral'a yazılmış bir mektupla yola çıkıyormuş. Bu, bir ay boyunca böylece devam etmiş ve krallık maymunla dolmuş: Ağaçlarda maymun, çatılarda maymun, anıtlarda maymun varmış. Kunduracılar, sırtlarında çivi çakma sesini taklit eden maymunlarla çivi çakıyormuş, cerrahlar bıçakları ve hastaların yaralarını dikmek için kullanılan ipleri alıp götüren maymunların

eşliğinde ameliyat yapıyorlarmış, hanımlar dolaşmaya şemsiyelerinin üzerinde maymunla çıkıyormuş. Kral artık ne yapıp ne edeceğini bilemiyormuş.

Aradan bir ay geçtikten sonra, ses karanlığın içinden nihayet şöyle seslenmiş: "Yarın sabah beraberce Kral'a gideceğiz ve evleneceğiz."

Sabahleyin Antonio aşağı inmiş; kapıda çok güzel bir at arabası varmış, arabayı süren maymunmuş, arabacının arkasında iki maymun daha varmış. Peki arabanın içinde, kadife yastıkların üstünde, süslü saçlarına deve kuşu tüyleri, boynuna mücevherler takmış kim varmış dersiniz? Bir maymun. Antonio onun yanına oturmuş ve at arabası yola çıkmış.

Krallığa vardıklarında, insanlar daha önce hiç görülmemiş arabanın iki yanına dizilmiş, Prens Antonio'nun kendine eş olarak bir maymun aldığını görünce hayretler içinde kalmışlar. Herkes, nasıl bir tepki vereceğini görmek için sarayın merdivenlerinde oğlunu bekleyen Kral'a bakıyormuş. Kral boş yere kral değilmiş. Gözünü bile kırpmamış, hani bir maymunla evlenmek dünyanın en olağan şeyiymiş gibi davranmış. Sadece şunu söylemiş: "Onu seçti, onunla evlenmeli. Kral sözü Kral sözüdür, değişmez." Gelinin elinden, diğer gelinin verdiğine benzer, mühürlü küçük bir kutu almış. Kutular ertesi gün, düğün günü açılacakmış. Odasına kadar geçirilen maymun yalnız başına kalmak istemiş.

Ertesi gün Antonio gelini almaya gitmiş. İçeri girmiş; maymun, aynanın karşısında, gelin elbisesini deniyormuş. "Bir bak bakalım, beni beğeniyor musun?" diyerek yüzü-

nü dönmüş. Antonio'nun nutku tutulmuş. Arkasmı dönen maymun, güzel, sarışm, uzun boylu, endamlı, gözlere şenlik bir kıza dönüşmüş. Prens gözlerini ovuşturmuş, gördüklerine inanamıyormuş; genç kız, "Evet, ben sizin gelininizim!" demiş. Birbirlerinin kollarına atılmışlar.

Maymunla evlenen Prens Antonio'yu görmek için sarayın etrafına büyük bir kalabalık toplanmış; Prens'in öylesine güzel bir kızla kol kola çıktığını görünce kalabalığın ağzı bir karış açık kalmış. Yolun ilerisinde iki yanda, dallarda, damlarda ve evlerin önünde hep maymunlar diziliymiş. Prens ile Prenses önlerinden geçince, her maymun kendi etrafında bir kere dönmüş ve dönerken her biri değişivermiş: Kimi uzun etekli, pelerinli soylu bir hanım, kimi tüylü şapkalı, kılıçlı bir şövalye, kimi rahip, kimi köylü, kimi de soylu oluvermiş. Ve hepsi birden evlenen çifte alay halinde eşlik etmiş.

Kral hediye kutularını açmış. Giovanni'nin gelininin hediyesini açmış, içinde canlı bir kuş varmış; kuşun orada onca zaman kapalı kalmasına karşın hayatta olması tam bir mucizeymiş; kuşun gagasında bir ceviz, cevizin içinde de altından kurdele varmış.

Kral, Antonio'nun eşinin hediyesini açmış, onun içinde de bir kuş varmış, kuşun ağzında oraya nasıl sığmış bilinmez ama bir kertenkele varmış, kertenkelenin ağzında oraya nasıl sığmış bilinmez ama bir ceviz varmış, cevizin içinde de iyice katlanmış, yüz kişi tarafından işlenmiş bir tül varmış.

Kral; Antonio'yu mirasçısı ilan etmek üzereymiş, Giovanni'nin yüzü kararmış, derken Antonio'nun eşi

sözü almış: "Antonio'nun babasının krallığına ihtiyacı yok çünkü zaten benim kendisine çeyiz olarak sunduğum krallığa sahip; o benimle evlenerek hepimizi birden maymuna çevirmiş olan büyüyü bozdu!" Artık insana dönüşmüş olan maymun halkının tamamı Antonio'nun kendi kralları olduğunu haykırmış. Giovanni babasının krallığını miras almış ve iki kardeş barış ve huzur içinde yaşamış.

Onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine.

Beş Haylaz

Puglia Masalı

Maglie'de, bir oğlu olan bir anne ile bir baba varmış. Oğulları bir türlü rahat durmuyormuş, kâh bir şey satıyor, kâh bir başka şeyi rehin veriyormuş, geceleri hep dışarıda geçiriyor, uzun lafın kısası zavallı ihtiyar anne ve babasını pek bir üzüyormuş. Akşamlardan bir akşam anne, "Kocacığım, bu çocuk bizi mahvedecek, elimizden ne geliyorsa yapalım ve onu uzaklara gönderelim!" demiş.

Ertesi gün baba, oğluna bir at almış ve yüz dukalık borca girmiş. Öğleyin oğlu eve geldiğinde, ona şöyle demiş: "Oğlum, bu şekilde yaşamaya devam edemezsin. Al sana yüz duka ve bir at. Git ekmeğini kazan."

Oğlu, "Tamam, Napoli'ye gideceğim!" demiş. Oradan ayrılıp yola koyulmuş. Yola çıkmış, gitmiş gitmiş bir köyün orta yerinde dört ayak üstünde duran bir adam görmüş. "Delikanlı," demiş," burada ne yapıyorsun? Adın ne senin?"

"Yıldırım."

"Peki soyadın ne?"

"Ok."

"Peki adın niye böyle?"

"Çünkü benim işim tavşanların peşinde koşmaktır." Bunu der demez oradan bir tavşan geçmiş. Delikanlı şöyle bir hoplayıp onu yakalamış.

"Bak sana ne diyeceğim?" demiş Maglieli. "Benimle birlikte Napoli'ye gel. Yüz dukam var." Yıldırım teklifi yineletmemiş, hemen kabul etmiş ve beraberce yola çıkmışlar, biri at üstünde gidiyormuş, diğeri yayaymış.

Yolda bir başkasına rastlamışlar. "Peki senin adın ne?"

"Dosdoğruköret!" diye karşılık vermiş.

"Bu nasıl bir isim?" diye sormuş ki, oradan, bir karga sürüsünün peşinde olan bir şahin geçmiş. "Bakalım, neler yapabiliyorsun?"

"Ben şahinin sol gözünü kör edip onu yere sererim."

Yayı çekmiş, şahin sol gözünde bir okla yere serilmiş.

"Arkadaş, ne dersin? Bizimle gelir misin?"

"Tabii gelirim, gidelim."

Brindisi'ye varmışlar. Limanda çalışan yüzlerce adam varmış, aralarında olağan bir şeymiş gibi, hani bir eşekmiş gibi sırtına bir dolu yük bindirilmiş bir adam da varmış.

"Adın ne?" diye sormuş Maglieli.

"Güçlüsırt."

"Hayatında bir değişiklik yapmak ister misin? Bizimle gel, benim yüz dukam var, hepinizi beslerim. Bir şeyim kalmadığında da, siz beni beslersiniz."

Diğer hamalların, kendilerine yardım eden Güçlüsırt'm ardından nasıl baktığını varın siz düşünün! Arkasından bağırmaya koyulmuşlar: "Sana bir altın para daha veririz, bizimle kalırsan sana bir altın para daha veririz!"

"Hayır, olmaz!" diye karşılık vermiş Güçlüsırt. "Kayafa ne demiş: Ekmek elden su gölden, dön dolaş dünyayı sen."

Dördü birden yola düşmüş, bir meyhane buluvermişler, patlayana dek yemiş içmişler. Sonra gene yola çıkmışlar. Beş altı mil kadar yürümüşler ki, kulağı yerde birisine rastlamışlar.

"Başın yerde ne yapıyorsun? Adın ne?"

"Tavşankulağı!" demiş. "Dünyadaki bütün konuşmaları: Kralların, bakanların, âşıkların dediklerinin hepsini duyarım."

Maglieli: "Bakalım dediklerin doğru mu. Kulak kabart da, Maglie'de, sütunun önündeki evde neler deniyor, söyle bakalım."

"Bekle!" demiş Tavşankulak ve kulağını yere yaslamış. "Duyuyorum, şöminenin bacası altında iki ihtiyarın konuştuğunu duyuyorum. Kadın erkeğe, 'Borca girdiğimiz için şükredelim, kocacığım; bu sayede o kudurmuş çılgın evden gitmiş oldu. Nihayet huzur içindeyiz!' diyor."

"Tamam, doğru," demiş Maglieli, "kesinlikle annem ve babam söz konusu."

Tekrar yola çıkmışlar, birçok duvarcının çalıştığı bir yere varmışlar, kızgın güneşin altında hepsi kan ter içindeymiş.

"Zavallıcıklar, bu saatte nasıl çalışabiliyorsunuz?"

"Nasıl mı? Bizi serinleten biri var." Birinin *püfür püfür* üflediğini görmüşler.

"Adın ne?" diye sormuşlar.

"Esinti!" diye karşılık vermiş. "Ben her esintiyi yapabiliyorum. *Püf!* Bak bu kuzey rüzgârı. *Püf!* Bak bu keşişleme. *Püf!* Bak bu da doğu rüzgârı." Ve bütün nefesiyle rüzgârlar estirmeye devam etmiş. "Kasırga isterseniz, kasırga da estiririm." Ve üflemeye koyulmuş, derken ağaçların yaprakları yere dökülmüş, taşlar havada uçmaya başlamış, hani neredeyse kıyamet kopmuş.

"Tamam, yeter, yeter!" demişler ve kasırga dinmiş.

Maglieli: "Arkadaş, bende yüz duka var. Benimle gelir misin?" demiş.

"Gidelim." Hep beraber neşeli bir topluluk kurmuşlar: Kâh biri, kâh diğerleri bir şeyler anlatıyormuş, öyle öyle Napoli'ye varmışlar. Tabii ki ilk iş, gidip yemek yemişler. Sonra berbere gitmişler, süslenmişler püslenmişler ve gezmeye, keyif çatmaya çıkmışlar. Aradan bir gün geçmiş, iki gün geçmiş, üç gün geçmiş, derken yüz dukanın sonu gelmeye başlamış. Maglieli: "Arkadaşlar, Napoli havasını sevmedim. Paris'e gidelim, daha iyi!" demiş.

Yola koyulup gitmişler gitmişler, sonunda Paris'e varmışlar. Şehrin kapısında şöyle bir yazı varmış:

Koşuda Kral'ın kızını geçen, onunla evlenir. Koşuda kaybedene ise ölüm cezası verilir.

Maglieli: "Yıldırım, şimdi sıra sende!" demiş ve krallık sarayına gitmiş. Bir kâhyayla konuşmuş: "Ekselansları ben keyif için yolculuk eden biriyim ama bu sabah kente girdiğimde Kral'ın kızının bahsini okudum. Şansımı denemek istiyorum!" demiş.

Kâhya, "Bak oğlum, aramızda kalsın ama o kız deli. Evlenmek istemiyor ve evlenmemek için de türlü türlü hile uyduruyor, gencecik delikanlıları ölüme gönderiyor. Senin sonun da onlar gibi olacak diye yüreğim kan ağlıyor..." diye karşılık vermiş.

"Hayır, hayır!" demiş Maglieli. "Sen git ona söyle, tarihi ayarla, ben hazırım."

Gün olarak pazar belirlenmiş. Maglieli gitmiş haberi arkadaşlarına vermiş: "Yoksa bilmiyor musunuz? Gösteri pazar günü yapılacak." Bunun üzerine yemek yemek ve ne yapacaklarını kararlaştırmak için lokantaya gitmişler. Yıldırım Ok, "Ne yapman lazım biliyor musun? Cumartesi günü bir not gönderip ateşin çıktığını ve koşamayacağını yazar, koşuya beni gönderirsin; kazanırsam, kız seninle evlenir, yok kaybedersem ölüm cezasına sen çarptırılırsın!" demiş.

Böyle de yapmışlar; pazar sabahı halk, güzelce süpürülmüş, toz zerresi bile kalmamış caddeye doluşmuş. Koşu saati gelince, üzerinde balerin kıyafetleriyle genç Kraliçe caddeye çıkmış, Yıldırım Ok'un yanına geçmiş. Bütün gözler fal taşı gibi açılmış. İşaret verilmiş. Pırrr! Genç Kraliçe tavşan gibi fırlamış. Ama Yıldırım Ok, dört sıçrayışta genç Kraliçe'nin üstünden atlamış ve onu yüz adım geride bırakmış. Alkışları, yaşasın nidalarını varın siz düşünün! Halk hep bir ağızdan bağırıyormuş: "Aferin İtalyana! Bu deli kız nihayet onu yola getirecek birini buldu!"

Geri dönerken kızın yüzünden düşen bin parçaymış. Kral şöyle demiş: "Kızım, bu bahis fikri senden çıktı, her kim olursa olsun, onunla evlenmek zorundasın." Ama

şimdi kızı bir kenara bırakalım da, Yıldırım Ok'tan söz edelim. O lokantaya geri dönmüş, arkadaşlarıyla birlikte yemiş içmiş. Ama sohbetin en tatlı ânında, Tavşankulak: "Şşt!" demiş ve hep yaptığı gibi kulağını yere yaslamış. "Bize kafayı takmış. Genç Kraliçe seni hiçbir şekilde kendine eş olarak istemediğini söylüyor, yapılan koşu geçersizmiş, bir başka koşu daha düzenlemek lazımmış. Ve yarışı kazanmamanı sağlaması için bir büyücüye danışıyor. Büyücü bir taşa büyü yapacağını, taşı bir yüzüğe taktıracağını söylüyor. Genç Kraliçe koşudan önce yüzüğü sana hediye edecekmiş, onu parmağına taktın mı da çıkarmanın bir yolu yokmuş, bacakların tutmayacakmış."

"Ben ne güne duruyorum?" demiş Dosdoğruköret. Sen koşmaya koyulmadan önce, elini uzat, ben de bir ok atıp yüzükteki taşın çıkmasını sağlayayım. Bakalım genç Kraliçe o zaman ne yapacak!"

"Aferin! Aferin!" demiş hepsi birden ve meseleyi kapatmışlar.

Ertesi gün hastaya genç Kraliçe'den bir not gelmiş; arkadaşının başarısını tebrik ediyormuş ama bir mahsuru yoksa ertesi Pazar günü yarışın tekrar yapılmasını istiyormuş.

Pazar günü cadde boyunca daha da çok kalabalık varmış. Koşu saati gelmiş ve bacakları bir cambaz gibi açıkta olan kız, yarıştaki yerini almış, İtalyanın yanına geçmiş ve ona bir yüzük uzatmış: "Al bakalım, yakışıklı delikanlı, madem koşuda beni bir tek sen yendin, arkadaşının gelininin anısı olarak bu yüzüğü sana hediye ediyorum." Kız delikanlının parmağına yüzüğü takmış, yü-

zük takılır takılmaz da delikanlının bacakları titremeye başlamış, ayakta bile zor duruyormuş. Gözü onun üzerinde olan Dosdoğruköret, "Elini uzat!" diye seslenmiş. Delikanlı da elini ağır ağır uzatmış, tam o sırada yarış borazanı çalmış. Genç Kraliçe önden koşmaya başlamış bile. Dosdoğruköret okunu dosdoğru fırlatmış, ok yüzüğü uzaklara savurmuş, Yıldırım Ok da dört sıçrayışta genç Kraliçe'nin arkasına varmış, birdirbir oynarmışçasına üzerinden atlamış, onu yere düşürüp geçivermiş.

Ama en görülmeye değer gösteri halkın ta kendisiymiş! Yaşasın nidaları, tebrikler! Delikanlıyı havaya kaldırıp köy boyunca başlarının üstünde gezdirmişler çünkü kibirli genç Kraliçe'nin nihayet küçük düşmesine pek sevinmişler.

Sonunda beş haylaz yalnız başlarına kaldıklarında, birbirlerini kucaklamış, birbirlerinin sırtlarını sıvazlamışlar. "Zenginiz!" demiş Maglieli. "Yarın Kral olacağım, hele biri sizi krallık sarayından dışarı atmaya kalksın bakalım! Söyleyin bakalım ne olmak istersiniz?"

İçlerinden biri, "Mabeyinci!" demiş.

"Bakan!" demiş diğeri.

"General!" demiş üçüncüsü.

Ama Tavşankulak susmalarını işaret etmiş. "Toprak beni çağırıyor!" diyerek kendini yere atıp dinlemeye koyulmuş. Krallık sarayında meseleyi halletmek ve genç Kraliçe'nin onunla evlenmesine mani olmak için büyük bir para teklif etmeyi düşündüklerini duymuş.

"Şimdi sıra bende!" demiş Güçlüsırt. "Burunlarından getiririm onların."

Ertesi sabah, Maglieli süslenmiş püslenmiş ve kralık sarayına gitmiş. Bekleme odasının kapısında bir danışman varmış. "Oğlum, senden yaşça büyük birinden nasihat almak ister misin? Eğer o deli kızla evlenirsen, başına gelmedik kalmaz. Sen iyisi mi, ne kadar para istersen al, buralardan huzur içinde uzaklaş."

"Bana söylediklerin için teşekkür ederim..." demiş Maglieli. "Ama para miktarı söylemek istemiyorum. Şöyle yapalım, ben size bir arkadaşımı göndereyim, o kaç para taşıyabilirse o kadar para alayım."

Böylelikle oraya, her biri bir tonluk elli çuvalla Güçlüsırt gitmiş. "Paraları yüklemeniz için beni arkadaşım gönderdi!" demiş.

Herkes bakışmış, onun deli olduğunu düşünmüş. "Doğru söylüyorum, elinizi çabuk tutun!" demiş Güçlüsırt. Hazineye girmişler ve çuvalları birer birer doldurmuşlar. Yükü, Güçlüsırt'ın sırtına ancak yirmi adam birden yükleyivermiş. Yükledikten sonra ona, "Taşıyabilecek misin?" diye sormuşlar.

"Bu da ne ki, tüy gibi hafif!" demiş.

Adamlar gene çuvalları doldurmaya koyulmuş, hazinedeki altınların hepsi bitmiş. Bu sefer çuvallara gümüş doldurmaya koyulmuşlar, gümüşün tamamını da Güçlüsırt'a yüklemişler. Bakırı alıp doldurmuşlar ama bakır da yetmemiş. Çuvallara mumlukları, masa örtülerini de koymuşlar, Güçlüsırt hepsini taşıyabiliyormuş.

"Ne durumdasın?" diye sormuşlar.

"Sarayı bile taşıyabileceğime bahse girer misiniz?"

Arkadaşları gelince, karşılarında iki küçük ayağın üzerinde bir başına yürüyen bir dağ görmüşler. Ve sevinç içinde yola koyulmuşlar.

Beş altı mil kadar yürümüşler, derken kulağını arada bir dinlemek için yere yaslayan Tavşankulak, "Arkadaşlar, krallık sarayında toplantı yapılıyor. Danışman ne diyor biliyor musunuz? 'Majesteleri, dört baldırıçıplak bizi nasıl parasız pulsuz bırakır? Ekmek alacak meteliğimiz bile kalmadı. Varımızı yoğumuzu aldılar. Derhal bir ordu gönderip onları mahvedelim!'"

Maglieli, "Sonumuz geldi!" demiş. "Başımıza gelen her şeye bir çare bulduk ama ateş açarlarsa, ona bir çare bulamayız."

"Saçmalama!" demiş Esinti. "Benim kasırga estirebildiğimi ve herkesi havaya savurabildiğimi unuttun mu yoksa? Siz önden gidin, ben onlara hadlerini bildiririm."

At sesleri duyulur olmuş. Tam ateş açacakları sırada, Esinti rüzgâr estirmeye başlamış, önce yavaş yavaş esmiş püf püf, sonra daha hızlı püfff! Toz, ordunun gözünü kör etmeye başlamış, derken rüzgâr iyice şiddetlenmiş, püfffff! Atlılar atlardan düşmüş, ağaçlar kökleriyle sökülüp havalanmış, duvarlar çökmüş, toplar havada uçuşmuş!

Esinti onlara hadlerini bildirdiğine kanaat getirdiğinde, arkadaşlarının yanına gitmiş ve şöyle demiş: "Fransız Kralı bunları hayal bile edemezdi! Bu olanlar kulağına küpe olsun ve nesilden nesile anlatılsın."

Böylelikle sağsalim Maglie'ye varmışlar, her biri dört milyon almış, bir araya geldiklerinde hep bir ağızdan, "Fransa Kralı'nın ve deli kızının şerefine!" diyorlarmış.

Krik, Krok ve Kanca

Campania Masalı

Bir zamanlar üç üçkâğıtçı varmış: Krik, Krok ve de Kanca. Aralarında en usta üçkâğıtçının kim olduğuna dair bahse girmişler. Yola çıkmışlar; Krik önden giderken, ağacın tepesindeki yuvasında kuluçkaya yatmış bir saksağan görmüş. "Saksağanın altından, o hiç fark etmeden yumurtalarını alayım ister misiniz?" demiş.

"Evet. Göster bakalım kendini!"

Krik yumurtaları çalmak için ağaca çıkmış, tam onları çalmak üzereyken Krok onun ayakkabısının topuğunu kesip şapkasına saklamış. Ama Krok daha şapkayı takamadan Kanca topukları çalıvermiş. Krik ağaçtan inince, "En başarılı üçkâğıtçı benim çünkü saksağanın altından yumurtaları çaldım!" demiş.

Krok: "En ustanız benim çünkü sen fark etmeden ayakkabının topuğunu kestim." Derken topukları göstermek için şapkasını çıkarmış ama içinde topuk yokmuş.

O zaman Kanca şöyle demiş: "En ustanız benim çünkü topukları şapkadan çaldım. Mademki en ustanız benim, sizden ayrılmak istiyorum çünkü sizinle olmak bana kâr değil, zarar getiriyor."

Kanca kendi yoluna gitmiş ve o kadar birikim yapmış ki zengin olmuş. Başka kente gitmiş, orada evlenmiş ve bir de şarküteri açmış. Diğer iki arkadaş çalmak için bir yerden bir diğerine giderken, arkadaşlarının kaldığı şehre varmış, şarküteriyi görmüş. "İçeri girelim, belki kar şımıza iyi bir fırsat çıkar!" demişler.

İçeri girmişler, içeride sadece Kanca'nın karısı varmış: "Değerli hanımefendi, yiyecek neleriniz var?"

"Ne istersiniz?"

"Bir dilim kaşkaval peyniri."

Kadın kaşkavalı keserken, iki arkadaş etrafta çalınacak ne var diye bakınmaya koyulmuş. Dört parça halinde kesilmiş, asılı bir domuz görmüşler ve geceleyin onu almaya geleceklerine dair aralarında işaretleşmişler. Kanca'nın karısı işaretleştiklerini fark etmiş ama ses çıkarmamış, kocası gelince de ona her şeyi anlatmış. Usta bir üçkâğıtçı olan kocası durumu hemen anlamış. "Bunlar domuzu çalmak isteyen Krik ile Krok'tur mutlaka. Tamam! Ben icabına bakarım!" Domuzu alıp fırına koymuş. Gece olup da Krik ve Krok domuzu çalmaya geldiklerinde, her tarafa bakmışlar ama aradıklarını bulamamışlar. Hal buyken, Krok'un aklından neler geçmiş? Yavaş yavaş yatağa yanaşmış, Kanca'nın karısının yattığı taraftan: "Domuzu bulamıyorum, söyle bakalım onu nereye koydun?" demiş.

Soru soranın kocası olduğunu sanan kadın da, "Uyu hadi. Hatırlamıyor musun, domuzu fırına koydun!" diye yanıt vermiş.

İki üçkâğıtçı fırına gitmiş, domuzu alıp çıkmış. Önden Krok, ardından da domuzu sırtlamış olan Krik çık-

mış. Şarkütericinin bostanından geçerken, orada sebze çorbası için sebzeler olduğunu gören Krik, Krok'a yetişip: "Kanca'nın bostanına dön, biraz sebze al, eve gidince domuz buduyla çorba da pişiririz!" demiş.

Krok bostana dönmüş, Krik de önden gitmiş.

Bu sırada Kanca uyanmış, fırına bakmaya gidince domuzun orada olmadığını görmüş, bostana bakmış, Krok'un sebze topladığını görmüş. "Şimdi gösteririm ben ona!" diye düşünmüş. Evde bulunan hazır ve güzel sebze demetini aldığı gibi Krok'a görünmeden koşa koşa çıkmış.

Sırtında domuz, iki büklüm yürüyen Krik'e yetişmiş, yanına gidip domuzu istediğini işaret etmiş. Krik onun elinde sebzelerle gelen Krok olduğunu sanmış, elindeki sebze demetini alıp domuzu vermiş. Domuzu sırtlanan Kanca, arkasını dönmüş, koşa koşa eve gitmiş.

Bir süre sonra, Krok elinde sebze demetiyle Krik'in yanına varmış: "Domuzu nereye koydun?" diye sormuş.

"Domuz sende!"

"Bende mi? Hayır, değil!"

"Az evvel taşımak için domuzu benden aldın ya!"

"Ne zaman? Sen beni sebze toplamaya gönderdin ya!"

Nihayet işin içinde Kanca'nın parmağı olduğunu ve en usta üçkâğıtçının o olduğunu anlamışlar.

Giufà ve Alçıdan Heykel

Sicilya Masalı

Bir zamanlar Giufà adında, şaşkın, tembel ve üçkâğıtçı bir oğlu olan bir anne varmış. Fakir olan annenin elinde bir dokuma kumaşı varmış, Giufà'ya: "Bu kumaşı al, git sat; ama geveze birine rastlayacak olursan kumaşı verme, kumaşı az konuşan birine ver!" demiş.

Giufà kumaşı almış ve köyde yüksek sesle, "Kumaş satın almak isteyen var mı? Kumaş satın almak isteyen var mı?" diye seslenmeye koyulmuş.

Bir kadın onu durdurup, "Şu kumaşa bir bakayım..." demiş. Kadın kumaşa bakıp sormuş: "Kaç para?" "Sen fazla gevezelik ediyorsun," demiş Giufà, "annem gevezelere kumaşı satma dedi!" deyip gidivermiş.

Bir köylüye rastlamış: "Kaç para?"

"On para."

"Olmaz! Çok para istiyorsun!"

"Gevezelik ediyorsunuz, gevezelik ediyorsunuz... Kumaşı size vermiyorum."

Ona seslenen ya da yanaşan herkesin çok konuştuğunu düşünüp kumaşı kimseye satmak istememiş. Bir oraya gitmiş, bir buraya, derken bir avluya girmiş. Avlunun ortasında alçıdan bir heykel varmış, Giufà ona,

"Kumaşı satın almak ister misin?" diye sormuş. Biraz beklemiş, ardından tekrar sormuş: "Kumaşı satın almak ister misin?" Hiçbir yanıt almadığını görünce, "Tamam, fazla konuşmayan birini buldum işte! Nihayet kumaşı satabileceğim!" demiş. Ve kumaşı heykele sarmış. "On para ediyor. Anlaştık mı? O halde yarın parayı almaya geliyorum!" deyip gitmiş.

Annesi onu görür görmez kumaşı sormuş.

"Sattım."

"Para nerede?"

"Parayı yarın alacağım."

"Peki ama güvenilir biri mi?"

"Tam senin istediğin gibi bir kadın. Ağzını açıp tek kelime bile etmedi."

Ertesi sabah paraları almaya gitmiş. Heykel orada duruyormuş ama kumaş görünürde yokmuş. Giufà, "Paramı ver!" demiş. Yanıt almadıkça, iyiden iyiye kızıyormuş. "Kumaşı aldın, değil mi? O halde parasını da verir misin? Vermezsen, gününü gösteririm ben sana!" Almış eline çapayı ve çapayla heykele vura vura paramparça etmiş. Heykelin içinden altın parayla dolu bir tencere çıkmış. Altınları alıp çuvalına koymuş, annesine gitmiş. "Anne, parayı vermek istemiyordu ama ona çapayla vurunca bana bunları verdi."

Tetikte olan anne, "Ver paraları, olanları da kimselere anlatma sakın!" demiş.

Giufà, Ay, Hırsızlar ve Gözcüler

Sicilya Masalı

Bir sabah Giufà çayıra gitmiş, köye dönmek için yola koyulduğunda artık geceymiş.

Yürürken ay biraz bulutluymuş, ay bir kendini gösteriyor, bir bulutların arkasında kalıyormuş. Giufà bir taşın üstüne oturmuş ve ayın bir belirip bir kayboluşuna bakmaya koyulmuş, aya kâh: "Göster kendini, göster kendini!", kâh: "Saklan, saklan!" diyormuş. Bunları söyleyip durmaya bir türlü son veremiyormuş.

Yolun aşağısında çalıntı bir danayı pay eden iki hırsız varmış, "Göster kendini!" ve "Saklan!" sözlerini duyunca, polis geldi sanıp korkmuşlar. Yukarı atlayıp koşa koşa uzaklaşırken eti de oracıkta bırakıvermişler.

Hırsızların kaçtığını duyan Giufà, ne olup ne bitiyor diye bakmaya gittiğinde parçalara ayrılmış danayı bulmuş. Bıçağı alıp eti kesmeye koyulmuş, çuvalını doldurup gitmiş.

Eve varınca, "Anne, kapıyı aç!" diye seslenmiş.

"Bu saatte dönülür mü?" demiş annesi.

"Eve et getirirken gece oluvermiş, yarın hepsini satmalıyım çünkü paraya ihtiyacım var."

Anne: "Yarın tekrar köye gidersin, eti ben satacağım."

Ertesi akşam Giufà eve döndüğünde, annesine: "Et satıldı mı?" diye sormuş.

"Evet, sineklere veresiye sattım."

"Parayı ne zaman verecekler?"

"Paraları olduğu zaman."

Giufà sekiz gün boyunca sineklerin ödeme yapmasını beklemiş. Parayı getirmediklerini görünce, hâkime gitmiş: "Sayın Hâkim, adalet istiyorum. Sineklere veresiye et sattım ama paramı ödemediler."

Hâkim ona, "Kararım şudur: Bir sinek görür görmez öldürmeye hakkın var!" demiş.

İşte tam o sırada Hâkim'in burnuna bir sinek konmuş, Giufà yumruğuyla *bam* diye hem sineği hem de burnu ezmiş geçmiş!

Giufà ve Kırmızı Beresi

Sicilya Masalı

Giufà'nın çalışmakla pek arası yokmuş. Yemeğini yediği gibi, avare avare dolaşmak için kendini sokağa atıyormuş. Annesi ona hep, "Giufà, bu böyle gitmez! Bir şeyler yapayım diye gayret etmeyecek misin? Yiyip içip geziyorsun! Artık yeter! Ya git öteberini kendin taştan çıkar ya da seni sokağa atarım!" diyormuş.

Giufà öteberi bulmak için Palermo'nun anacaddesine gitmiş. Bir tüccardan bir şey almış, diğerinden bir başka şey almış, nihayet baştan aşağı yenilenmiş. Herkese, "Bana borç veriniz, bugün yarın paranızı ödeyeceğim!" diyormuş.

Son olarak kendine kırmızı güzel bir bere de almış.

Güzel güzel giyindiğini görünce de, kendi kendine, "Tamam, annem bana serseri olduğumu söylemeyecek artık!" demiş. Ama sonra tüccarlara borcu olduğunu hatırlamış ve ölmüş taklidi yapmaya karar vermiş.

Kendini yatağa atıp, "Ölüyorum! Ölüyorum! Öldüm ben!" demiş, ellerini göğsünde kavuşturmuş, ayaklarını da iki yana açmış. Annesi saçını başını yolmuş: "Oğlum! Oğlum benim! Ah ne felaket geldi başımıza! Oğlum benim!" Ahali kadının yakarışını duyup gelmiş, zavallı an-

nenin acısına ağlamış. Haber yayılınca tüccarlar da ölüyü görmeye gitmiş. "Zavallı Giufà," diyorlarmış, "bana (mesela) altı paralık pantolon borcu vardı... Borcunu siliyorum, huzur içinde yatsın!" Her gelen, Giufà'nın borcunu siliyormuş.

Kırmızı bereyi veren adam ise, borcun ödenmemiş olmasını hazmedemiyormuş. "Ben bereyi elden çıkarmak istemiyorum!" diyormuş. O da ölüyü görmeye gittiğinde başında ateş gibi kırmızı, yepyeni berenin olduğunu görmüş. Aklına bir fikir gelmiş. Mezarcılar Giufà'yı alıp onu gömmek için kiliseye götürdüklerinde, kiliseye saklanıp gece olmasını beklemiş.

Gece olmuş, hırsızlar çalıntı paralarla dolu bir keseyi pay etmek için kiliseye girmiş. Giufà tabutta kıpırtısız yatıyormuş, bere tüccarı ise kapının arkasında saklı duruyormuş. Hırsızlar para kesesini boşaltmış, içi gümüş ve altın paralarla doluymuş. Paraları aralarında pay ediyorlarmış ama on iki para değerindeki altın parayı nasıl pay edeceklerini bilemiyorlarmış.

"Aramızda kavga olmasın diye şöyle yapalım," demiş hırsızlardan biri, "burada bir ölü var, kim parayı onun ağzına atmayı başarırsa, parayı o alsın."

"Olur! Olur!" demiş diğerleri.

Parayı atmak için dizilmişler. Bunları duyan Giufà, tabuttan kalkıp doğrularak korkunç bir sesle, "Ölüler! Dirilin hepiniz!" diye haykırmış.

Hırsızlar paraları bırakıp kaçıvermiş.

Giufà yalnız kaldığını görür görmez, para tomarlarına koşmuş ama tam o sırada bere tüccarı da ortaya

çıkıp o da elini paraya uzatmış. Paraları bölüşmüşler, beş bakır para açıkta kalmış.

Giufà, "Bunu ben alacağım!" demiş.

"Hayır, ben alacağım."

Giufà, "O benim payım!"

"Hayır, git başımdan, o benim!"

Giufà mum söndürme makasını almış ve bere tüccarına doğru sallamış: "Beş bakır parayı ver! Beş bakır parayı istiyorum!"

Hırsızlar, ölülerin ne yaptığını görmek için sessiz sessiz kilisenin etrafında dolaşıyorlarmış. Orada o kadar yüklü para bırakmış olmayı bir türlü hazmedemiyorlarmış. Kapıdan kulak kabartmışlar ve beş bakır para için çıkan büyük tantanayı duymuşlar.

"Zavallı biz!" demişler. "Kim bilir kaç ölü mezarından çıkıp dirildi! Baksanıza her birine sadece beş bakır para düşüyor, hatta o bile düşmüyor!" Sonra da tabana kuvvet koşmaya koyulmuşlar.

Giufà ile bere tüccarı evlerine birer güzel para kesesiyle dönmüşler, Giufà'nınkinde fazladan beş bakır para varmış.

Giufà ve Tulum

Sicilya Masalı

Giufà'nın annesi oğlunun hiçbir işe el atmadığını görünce, oğlunu bir meyhanecinin yanına yamak olarak yerleştirmiş. Meyhaneci, delikanlıya, "Giufà denize git, şu tulumu yıka ama iyi yıka, yoksa dayağı yersin!" demiş. O da elinden tulumla denize gitmiş, tulumu yıkamış da yıkamış, öğlene kadar yıkamış. Sonra da kendi kendine, "İyi yıkanıp yıkanmadığını nasıl anlayacağım? Kime sorup danışayım?" demiş. Kumsalda kimsecikler yokmuş ama denizin ortasında limandan yeni kalkmış bir yük gemisi varmış. Giufà cebinden mendil çıkarmış, biçare kalmış biri gibi mendili oraya buraya sallamaya koyulmuş, "Hey siz! Buraya gelin! Buraya gelin!" diye bağırmış.

Kaptan, "Kıyıdan bize işaret ediyorlar. Kıyıya yanaşalım. Bakalım ne diyecekler: Herhalde orada bir şey unuttuk..." demiş. Filikayla kıyıya yanaşmışlar, Giufà oradaymış. "Ne var?" diye sormuş kaptan.

"Söyleyiniz efendim... Tulumu iyi yıkamış mıyım?"

Kaptan yerinden sıçramış. Yerinde duramaz olmuş. Almış eline sopayı, Giufà'yı bütün gücüyle pataklamış.

Giufà da ağlaya ağlaya, "Ne demem lazım?" diye sormuş.

"'*Rabbim koşmalarını sağla!*' demen lazım. Böylelikle bize kaybettirdiğin zamanı telafi ederiz."

Giufà dayaktan sızlayan sırtına tulumu alıp köyde yürümeye koyulmuş, yüksek sesle yineliyormuş: "Rabbim koşmalarını sağla, Rabbim koşmalarını sağla, Rabbim koşmalarını sağla."

İki tavşanı hedef alan bir avcıya rastlamış. Giufà, "Rabbim koşmalarını sağla, Rabbim koşmalarını sağla..." derken, tavşanlar zıplayıp kaçmış.

Avcı: "Vay, it oğlu it! Bir sen eksiktin!" deyip tüfekle Giufà'nın başına vurmuş.

Giufà da ağlaya ağlaya, "Ne demem lazımdı?" diye sormuş.

"'*Rabbim ölmelerini sağla!*' demen lazım."

Giufà, sırtında tulumla yürümeye koyulmuş, bir yandan şöyle yineliyormuş: "Rabbim ölmelerini sağla, Rabbim ölmelerini sağla." Derken kimlerle karşılaşmış? Tekme tokat dövüşen iki kişiyle. Giufà'nın dilinde de: "Rabbim ölmelerini sağla, Rabbim ölmelerini sağla..." Bunu duyan iki kavgalı, birbirini dövmeyi bırakıp Giufà'ya saldırmış: "Vay alçak! Yangına körükle gidiyorsun ha!" diyerek, ikisi birden Giufà'yı dövmeye koyulmuş.

Giufà konuşabilecek hale gelir gelmez hıçkırıklar içinde, "Ne demem lazımdı?" diye sormuş.

"Ne demen mi lazım? '*Rabbim onları ayır!*' de."

Giufà tekrar yola koyulmuş; yolda, "Tamam o zaman, Rabbim onları ayır, Rabbim onları ayır..." diye yineliyormuş.

Geçtiği yerde nikâhın ardından kiliseden çıkmış yeni evli bir çift varmış. "Rabbim onları ayır!" dendiğini duyar duymaz, damat doğrulmuş, kemerini çıkardığı gibi Giufà'yı kamçılamaya koyulmuş, bir yandan da, "Şom ağızlı! Beni karımdan ayırmak istiyorsun, ha?" diye bağırıyormuş.

Onca dayağa dayanamayan Giufà ölü gibi yere serilmiş. Onu kaldırmaya gittiklerinde, gözlerini açmış. Ona, "Yeni evli çifte ne demeye kalktın öyle?" demişler.

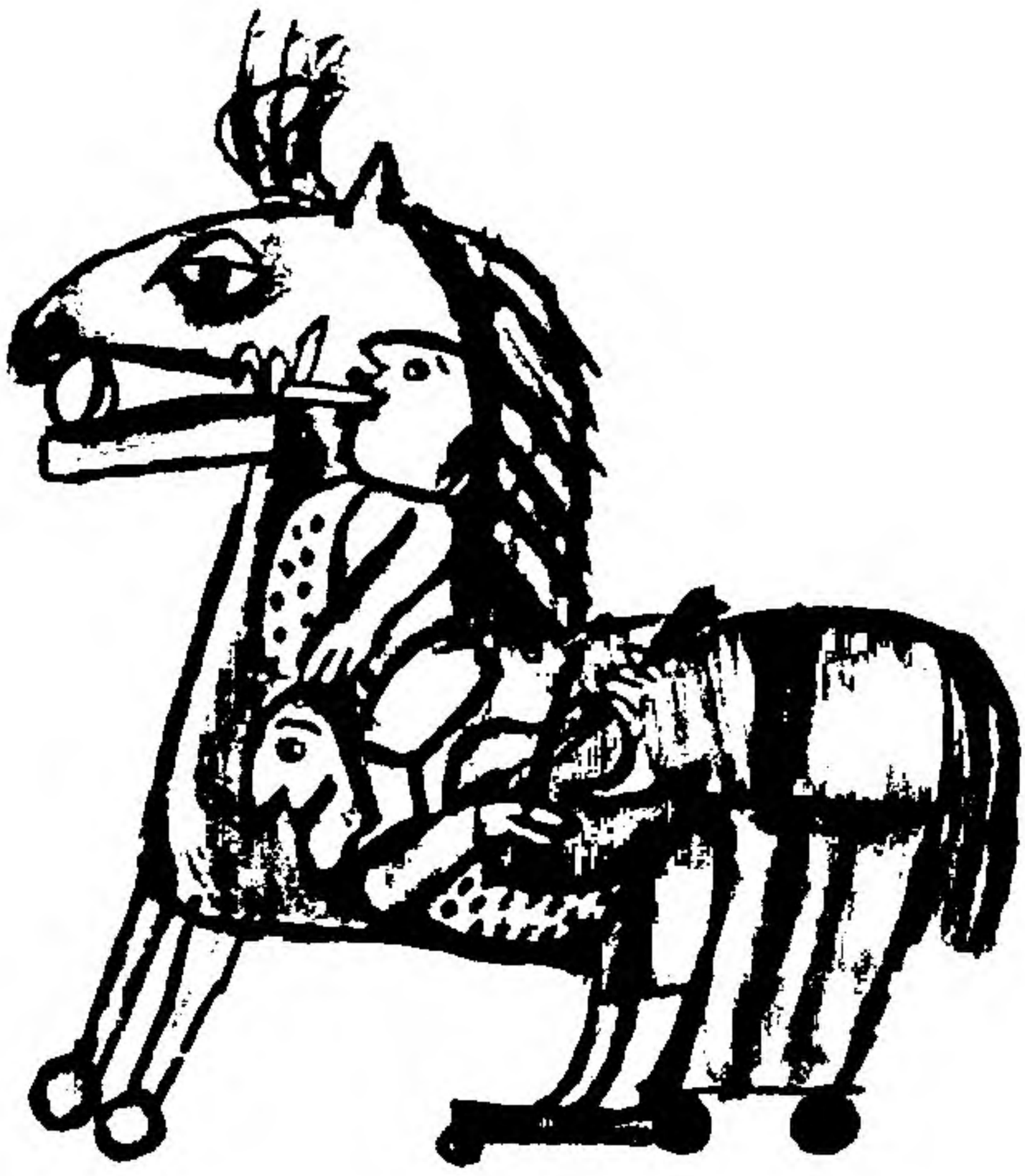
O da, "Ne demem lazımdı?" diye sormuş.

"Şöyle demeliydin: *Rabbim onları güldür! Rabbim onları güldür*!"

Giufà tulumu alıp gitmiş, o cümleyi yineleyip duruyormuş. Ama evlerin birinde bir ölü, mumlarla çevrili ölünün etrafında da ağlayan yakınları varmış. Giufà'nın, "Rabbim onları güldür!" dediğini duyunca, bir adam elinde sopayla dışarı çıkmış ve Giufà bir posta daha dayak yemiş.

İşte o zaman Giufà sessiz kalıp meyhaneye dönmenin daha yerinde olacağını anlamış. Ama sabah erkenden tulum yıkamaya göndermiş olduğu delikanlının akşam döndüğünü gören meyhanecinin de ona atacak dayağı varmış. Dayağın ardından da işten kovmuş Giufà'yı.

AZICIK ACIKLI MASALLAR

Uğursuzluk

Palermo Masalı

Bir zamanlar hepsi kız olmak üzere toplam yedi evladı olan bir Kral ile bir Kraliçe yaşarmış. Kral bir savaşta yenik düşünce tahtından edilmiş ve tutsak alınmış. Bunun üzerine, ailesi zor günler geçirir olmuş: Kraliçe tasarruf etmek için sarayı bırakmış; kızlarıyla birlikte bir barakaya yerleşmek zorunda kalmış; her işi ters gidiyormuş; yemek bulmaları bile mucize eseriymiş. Günlerden bir gün yoldan seyyar meyveci geçiyormuş. Kraliçe biraz incir almak için adama seslenmiş. İncir aldığı sırada oradan geçen yaşlı bir kadın para dilenmiş.

"Ah nineciğim," demiş Kraliçe, "elimden gelse size nasıl yardım ederdim ama ben de fukarayım, elimden bir şey gelmiyor."

"Nasıl olur da fukarasınız?" diye sormuş yaşlı kadın.

"Bilmiyor musunuz? Ben İspanya Kraliçesiyim, kocama açtıkları savaş yüzünden bahtımız döndü."

"Zavallı kadıncağız, hakkınız var. Her işinizin neden ters gittiğini biliyor musunuz? Evde gerçekten de uğursuz bir kızınız var, onu evde tuttuğunuz sürece başınıza iyi bir şey gelmez."

"Kızlarımdan birini göndermem gerektiğini mi söylüyorsunuz bana?"

"Evet, hanımefendi."

"Peki hangi kızım uğursuz?"

"Elleri çapraz olarak uyuyan kızınız. Bu gece uyudukları sırada, mumla gidip bir bakın, elleri çapraz olarak uyuyanı göndermeniz lazım. Kaybettiğiniz tahtınıza ancak bu şekilde yeniden sahip olabilirsiniz."

Gece yarısı, Kraliçe mumu eline alıp yedi kızının önünden geçmiş. Kimi elleri bitişik, kimi eli yanağında, kimi eli yastığın altında uyuyormuş. En sonuncusunun yanına gelmiş, bu en ufak kızıymış: Onun elleri çapraz uyuduğunu görmüş. "Vah kızım benim, vah! Demek seni mi göndermem lazım?"

Bunu söylediği sırada kızı uyanıp annesini elinde mum, gözlerinde yaşlarla görmüş. "Neyiniz var, anneciğim?"

"Yok bir şeyim, kızım. Yaşlı bir kadın geldi, şunlar şunlar oldu ve bana ancak elleri çapraz uyuyan uğursuz kızını gönderirsen başına iyi bir şeyler gelecek dedi... Bu uğursuz kız senmişsin!"

"Bu yüzden mi ağlıyorsunuz?" demiş kızı. "Ben şimdi giyinip evden giderim." Giyinmiş, eşyalarını bir bohçaya koyup yola düşmüş.

Yürümüş de yürümüş, derken sadece bir evin bulunduğu ıssız bir yere varmış. Eve yaklaştığında dokuma tezgâhının sesini duymuş ve dokuma dokuyan kadınlar görmüş.

"İçeri girmek ister misin?" demiş dokumacı kadınlardan biri.

"Evet, hanımefendi."

"Adın ne?"

"Uğursuzluk."

"Bize hizmet etmek ister misin?"

"Evet, hanımefendi."

Bunun üzerine ev işlerini yapmaya, yerleri süpürmeye koyulmuş. Akşam olunca kadınlar, "Bak, Uğursuzluk: Biz akşam çıkıyoruz, dışarıdan kapıyı kilitleyelim, sen de kapıyı içeriden kilitlersin. Biz dışarıdan açınca, sen de içeriden açarsın. Dikkat et de ipekler, sırmalar ve dokuduğumuz kumaşlar çalınmasın!" deyip gitmişler.

Gece yarısı Uğursuzluk makas sesi duymuş, dokuma tezgâhına elinde mumla gittiğinde, bir kadının altın dokumayı boydan boya kestiğini görmüş. Kadının, kendisini oraya kadar izleyen Kötü Şans olduğunu anlamış. Ertesi sabah oranın sahibeleri gelmiş. Onlar dışarıdan, kız içeriden açmış. Sahibeler, içeri girer girmez etrafın darmadağınık olduğunu görmüş. "Vay utanmaz! Biz seni ağırladık, sen karşılık olarak bunu mu yaptın? Git buradan! Çık dışarı!" diyerek onu tekmeleye tekmeleye kovmuşlar.

Uğursuzluk köy boyunca yürümüş. Kasabaya girmeden önce, ekmek, baklagiller, şarap ve öteberi satan bir dükkânın önünde durmuş. Dilenmiş, dükkânın sahibesi de ona peynir ekmek, bir bardak da şarap vermiş. Sonra kadının kocası gelmiş, kıza acımış ve ona akşam kalacak yer vermeyi, çuvalların arasında dükkânda yatırmayı teklif etmiş. Dükkân sahipleri yukarıda uyuyormuş, derken geceleyin bir patırtı duymuş, kalkıp bakmışlar.

Fıçıların ağzı açıkmış, şaraplar yerlere dökülüyormuş. Felaketi gören adam kıza bakmış ve onu çuvalların üstünde, rüyada gibi sayıklar halde bulmuş. "Utanmaz! Bunları ancak sen yapmış olabilirsin!" Kızı sopayla dövmüş, ardından da kovmuş.

Uğursuzluk nereye gideceğini bilemeden ağlaya ağlaya koşarak uzaklaşmış. Gün doğunca köyde çamaşır yıkayan bir kadına rastlamış.

"Ne bakıyorsun?"

"Yerim yurdum yok benim."

"Çamaşır yıkamayı biliyor musun?"

"Evet, hanımefendi."

"O halde sen benimle birlikte çamaşır yıka; ben sabunlayacağım, sen de çalkalayacaksın."

Uğursuzluk çamaşırları çalkalamaya, ardından da asmaya koyulmuş. Çamaşırlar kurudukça, gidip toplu-yormuş. Sonra sökükleri dikmiş, çamaşırları kolalamış, en nihayet de ütülemiş.

Şunu bilmemiz gerek ki, çamaşırlar genç Kral'a aitmiş. Genç Kral çamaşırları görünce, gerçekten de pek beğenmiş. "Francisca Hanım, çamaşırlarımı hiç bu kadar iyi yıkamamıştınız! Bu sefer bahşişi hak ettiniz!" diyerek kadına on para vermiş.

Francisca Hanım o on parayla Uğursuzluk'u güzel güzel, temiz temiz giydirmiş, bir çuval da un almış ve ekmek yapmış. Elinde kalan unla, anasonlu ve susamlı iki kek yapmış, öyle güzellermiş ki adeta "ye beni, ye beni" diyorlarmış. Kadın, Uğursuzluk'a şöyle demiş: "Bu iki kekle, deniz kıyısına git ve benim Talihime üç kez şöyle

seslen: *Eyy Francisca Hanım'ın Talihiii*! Üçüncü seslenişinde Talihim sana bakacak, o zaman ona bir kek verip selamımı ileteceksin. Sonra ona kendi Talihinin nerede olduğunu sor ve kendi Talihine de aynısını yap."

Uğursuzluk, ağır ağır deniz kıyısına inmiş.

"Eyy Francisca Hanım'ın Talihiii! Eyy Francisca Hanım'ın Talihiii! Eyy Francisca Hanım'ın Talihiii!" Derken Francisca Hanım'ın Talihi çıkagelmiş. Uğursuzluk, elçilik görevini yerine getirmiş, keki ona vermiş. Sonra, "Francisca Hanım'ın Talihi, zatıaliniz kendi Talihimin nerede olduğunu bana söyleme lütfunda bulunabilir mi rica etsem?" demiş.

"Dinle, bak... Bu yoldan git, epey bir süre düz devam et, karşına bir fırın çıkacak; fırını süpürmek için kullanılan süpürgenin arkasında yaşlı bir kadın saklanıyor, sen ona nezaketle davranıp keki ver. O, senin Talihin. Göreceksin bak, keki istemeyecek, sana kaba davranacak ama sen yine de keki bırakıp geri dön."

Uğursuzluk fırına gitmiş, yaşlı kadını bulmuş, kadın o kadar kirliymiş, o kadar çapaklıymış, o kadar kötü kokuyormuş ki genç kız ondan neredeyse tiksinmiş. "Sevgili Talihim, lütfen kabul buyurunuz!" deyip keki uzatmış.

Yaşlı kadın, "Git, git! Senden kek isteyen mi oldu!" deyip sırtını dönmüş. Uğursuzluk keki oraya bırakmış, Francisca Hanım'ın evine geri dönmüş.

Ertesi gün günlerden pazartesi ve çamaşır yıkama günüymüş: Francisca Hanım çamaşırları suya koyuyor, sonra da sabunluyormuş; Uğursuzluk da çamaşırları çalkalayıp silkeliyor; kuruduğu zaman da sökük lerini di-

kip ütülüyormuş. Francisca Hanım, ütülendikten sonra çamaşırları alıp bir sepete koymuş ve saraya götürmüş. Genç Kral çamaşırları görür görmez, "Francisca Hanım," demiş, "beni kandıramazsınız; siz bugüne dek hiç bu kadar iyi çamaşır yıkamadınız!" Ardından kadına on paralık bahşiş vermiş.

Francisca Hanım gene un almış, iki kek daha pişirmiş ve Uğursuzluk'a, onları kendi Talihlerine götürmesini söylemiş.

Evlenecek olan ve çamaşırlarının çok temiz olmasına özen gösteren genç Kral, bir sonraki çamaşır yıkamasında Francisca Hanım'a yirmi para bahşiş vermiş. Francisca Hanım bu defasında sadece iki kek için un satın almakla kalmamış, Uğursuzluk'un Talihi için tarlatanlı, eteklikli çok güzel bir elbise, incecik mendiller, tarak, saç losyonu ve öteberi de almış.

Uğursuzluk fırına gitmiş. "Sevgili Talihim benim, işte sana kek."

Yüzü yumuşamaya başlayan Talih, söylene söylene keki almaya gitmiş; işte o zaman Uğursuzluk üstüne atlayıp yakalamış, sabun ve keseyle yıkamaya koyulmuş, saçlarını taramış ve baştan aşağı giydirmiş. Talih, yılan gibi kıvrılıp direnmiş ama kendini öyle ak pak görünce, bir anda değişivermiş. "Bak, Uğursuzluk, bana yaptığın iyiliğin karşılığında sana bu kutuyu veriyorum!" demiş ve genç kıza kibrit kutusu kadar minik bir kutu hediye etmiş.

Uğursuzluk koşa koşa Francisca Hanım'ın evine gidip kutuyu açmış. İçinde süslü sırma olduğunu görmüş-

ler. Biraz hayal kırıklığına uğramışlar. "Ah! Amma da büyük bir armağan vermiş!" diyerek şeridi çekmeceli dolaba kaldırmışlar.

Ertesi hafta, Francisca Hanım Krallık Sarayı'na gidip çamaşırları götürdüğünde, genç Kral'ın yüzünden düşenin bin parça olduğunu görmüş. Çamaşırcı kadınla genç Kral'ın arasında yakınlık varmış, bu yüzden de kadın: "Genç Kralım neyin var?" diye sormuş.

"Neyim mi var? Evlenmek üzereyim ve nişanlımın düğün elbisesinde bir sırma parçasının eksik olduğunu öğreniyorum ve krallığımın hiçbir yerinde o sırmanın aynısından bulamıyorum."

"Bekle, Majesteleri!" demiş Francisca Hanım ve koşmuş eve, çekmeceli dolabın içini aramış ve sırma parçasını genç Kral'a götürmüş. Sırmayı gelinin elbisesindekiyle kıyaslamışlar. Aynıymış.

Genç Kral, "Beni böylesi zor bir durumdan kurtardığın için bu sırma parçası ağırlığınca altın vereceğim sana!" demiş.

Teraziyi almış, bir kefesine sırmayı, diğerine ise altın koymuş. Ama altın bir türlü yeterli gelmiyormuş. Bir başka tartıyla tartmışlar; sonuç aynıymış.

"Francisca Hanım," demiş çamaşırcı kadına, "bana doğruyu söyleyin. Nasıl olur da bir sırma parçasının ağırlığı bu kadar eder? Kimin bu sırma?"

Fransisca Hanım, her şeyi anlatmak zorunda kalmış ve genç Kral, Uğursuzluk'u görmek istemiş. Çamaşırcı kadın, genç kızı güzel güzel giydirmiş (zamanla, yavaş yavaş birkaç parça öteberi biriktirebilmişler) ve onu

saraya götürmüş. Uğursuzluk krallık salonuna girince güzel bir reverans yapmış; kral kızıymış ve kuşkusuz ki görgüsü eksik değilmiş. Genç Kral onu selamlayıp buyur etmiş, sonra da, "Sen kimsin?" diye sormuş.

O zaman Uğursuzluk, "Ben İspanya Kralı'nın, tahtından edilmiş ve tutsak alınmış kralın küçük kızıyım. Bahtsızlığım nedeniyle dünya yollarında pek çok kabalığa, aşağılanmaya ve dayağa maruz kaldım..." diyerek her şeyi anlatmış.

Genç Kral, ilk iş Kötü Talih'in ipek ve sırmalarını kesmiş olduğu dokumacıları çağırtmış. "Ne kadar zarar gördünüz?"

"İki yüz para kadar."

"Buyurun size iki yüz para. Dövdüğünüz bu genç kızın, kral kızı olduğunu biliniz. İbret alınız. Haydi bakalım!"

Ardından Kötü Talih'in fıçı tıpalarını açtığı dükkân sahiplerini çağırtmış. "Sizin zararınız nedir?"

"Üç yüz para..."

"İşte size üç yüz para. Ama bir dahaki sefere bir kral kızına sopa atmadan önce, iki kere düşünün. Şimdi gidiniz!"

Genç Kral önceki nişanlısından ayrılmış ve Uğursuzluk'la evlenmiş. Gelinine nedime olarak Francisca Hanım'ı vermiş.

Çifti mutluluklarıyla baş başa bırakalım ve biz Uğursuzluk'un annesine bakalım. Kızı gittikten sonra, şansı dönmüş. Günlerden bir gün ağabeyi ve yeğenleri güçlü bir orduyla gelip krallığı geri almışlar. Kraliçe ve evlatları

eski saraylarına geri dönmüşler ve bir zamanki gibi refaha kavuşmuşlar; ama aile en küçük kız için kaygılıymış çünkü ondan hiç haber alamamışlar. Ama Uğursuzluk'un annesinin krallığına kavuştuğunu öğrenen genç Kral, elçilerini gönderip kadına kızını gelin olarak aldığını haber vermiş. Anne, şövalyelerle, nedimelerle birlikte memnun mesut yola çıkmış. Kızı da, şövalye ve nedimelerle annesini karşılamaya gitmiş. Sınırda karşılaşmışlar ve saatlerce kucaklaşmışlar, kızın altı ablası da oradaymış, onlar da duygulanmış ve her iki krallıkta büyük şenlikler yapılmış.

Bellinda ile Dev

Toscana Masalı

Bir zamanlar Assunta, Carolina ve Bellinda adlı üç kızı olan Livornolu bir tüccar varmış. Tüccar zenginmiş, kızlarını da hiçbir eksikleri olmadan büyütmüş. Kızlarının üçü de güzelmiş ama en küçüğü o kadar güzelmiş ki, ona Bellinda[1] adını vermişler. Genç kız sadece güzel olmakla da kalmıyormuş, iyi kalpli, alçakgönüllü ve sağduyuluymuş da. Ablaları ise kibirli, inatçı ve huysuzmuş, üstüne üstlük kalpleri haset doluymuş.

Biraz büyüdükleri zaman, kentin en zengin tüccarları onları istemeye gelmiş ama Assunta ile Carolina dudak büküp onları, "Biz asla bir tüccarla evlenmeyiz" diyerek geri çevirmişler.

Oysa Bellinda nezaketle karşılık veriyormuş: "Ben henüz evlenemem, çok gencim. Biraz daha büyüdüğüm zaman, bu konuyu tekrar konuşabiliriz."

Ne demiş atalarımız? Büyük lokma ye, büyük laf söyleme. Derken, kızların babası malla dolu bir yük gemisini yitirince, kısa zamanda varını yoğunu kaybetmiş. Onca zenginlikten geriye sadece küçük bir köy evi kalmış, baba geçinebilmek için ailesiyle birlikte orada otur-

1 İt. Bella: güzel.
Linda: saf, temiz. (ç. n.)

mak ve bir köylü gibi toprağı işlemek zorunda kalmış. Böyle bir hayat sürmeleri gerektiğini anlayan iki kızın ne lakırdılar ettiklerini varın siz düşünün. "Hayır, baba!" demişler, "Biz bağa gelmeyiz; burada kentte kalacağız. Tanrı'ya şükür bizimle evlenmek isteyen beyefendiler var!"

Ama hani neredeymiş o beyler! Kızların parasız pulsuz kaldığını duyunca, hepsi toz oluvermiş. Hatta ve hatta şöyle diyorlarmış: "Hak ettiklerini buldular! Böylece hayat mücadelesi ne demekmiş öğrenirler. İnsanlara tepeden bakan o başlarını biraz eğerler."

Ama Assunta ve Carolina'nın sefalete düşmelerine ne kadar sevinmişlerse, kimseye asla dudak bükmemiş olan zavallı Bellinda için de o kadar üzülmüşler. Hatta iki üç delikanlı onu o güzel ve beş parasız haliyle gelin istemiş. Ama genç kız evlenmek istemiyormuş çünkü tek düşüncesi babasına yardım etmekmiş, onu bu halde yalnız başına bırakamazmış. Zira bağda erkenden kalkıp ev işlerini halleden, ablaları ve babası için yemek hazırlayan da Bellinda'ymış. Ablaları ise sabah onda kalkıyor, kıllarını bile kıpırdatmıyorlarmış; hatta o berbat hayata hemencecik alışmış olduğu için "köylü" diye ad taktıkları kızcağızla boyuna uğraşıyorlarmış.

Günlerden bir gün babalarına bir mektup gelmiş; mektupta, kayıp olduğu sanılan yük gemisinin kurtarılmış bir miktar malla birlikte Livorno'ya geldiği yazılıymış. Kısa zaman sonra kente geri döneceklerini ve sefalet döneminin biteceğini düşünen ablalar, sevinçten neredeyse çılgına dönmüş. Tüccar, "Livorno'ya bana ait

malları almaya gidiyorum. Armağan olarak size ne getireyim istersiniz?" diye sormuş.

Assunta, "Ben bulut mavisi ipek bir elbise isterim!" demiş.

Carolina: "Benimki şeftali rengi olsun."

Bellinda'nın ise sesi sedası çıkmıyor, hiçbir şey istemiyormuş. Babası kızına ne istediğini tekrar sormak durumunda kalmış, genç kız da: "Büyük harcamalar yapmanın sırası değil şimdi. Siz bana bir gül getiriniz ve ben bundan mutluluk duyarım!" demiş. Ablaları onunla dalga geçmiş ama o buna aldırış etmemiş.

Babaları Livorno'ya gitmiş ama malları almak üzereyken, ortaya daha başka tüccarlar çıkmış, onun kendilerine borçlu olduğunu, dolayısıyla malların kendilerine ait olduğunu iddia etmişler. Uzun tartışmalar neticesinde, zavallı ihtiyarın eli boş kalmış. Ama kızlarını hayal kırıklığına uğratmak istemiyormuş, elindeki az miktar parayla Assunta'ya bulut mavisi, Carolina'ya da şeftali rengi elbise almış. Derken elinde metelik kalmamış ve Bellinda'nın istediği gülün çok minik bir hediye olduğunu, onu almakla almamak arasında bir fark olmadığını düşünmüş.

Böylelikle kendi bağının yolunu tutmuş. Yürümüş ki yürümüş, derken gece çökmüş: Ormana girmiş ve yolunu kaybetmiş. Kar yağıyor, fırtına esiyormuş, hava korkunçmuş. Tüccar bir ağacın altına sığınmış; bir kurdun kendisini parçalamasının an meselesi olduğunu düşünmüş ki, kurtların uluduğunu duymuş. Öylece dururken, gözlerini çevirmiş ve uzaklarda bir ışık görmüş. Yak-

laştığında aydınlatılmış güzel bir saray görmüş. Tüccar içeri girmiş. Kimsecikler yokmuş; oraya bakmış, buraya bakmış kimseleri görememiş. Yanan bir şömine varmış; üstü başı ıslak olduğundan, tüccar şömineye yaklaşıp ısınmış, "Birazdan birileri gelir..." diye düşünmüş. Ama beklemiş, beklemiş, kimsecikler gelmemiş. Tüccar kurulu bir sofra görmüş, sofrada yok yokmuş, oturup yemek yemiş. Sonra kandil alıp başka bir odaya geçmiş; orada hazır, güzel bir yatak varmış, tüccar üstünü çıkarıp yatmış.

Sabahleyin, uyandığında şaşakalmış. Yatağın yanındaki sandalyede yeni bir takım elbise varmış. Giyinmiş, basamaklardan inip bahçeye çıkmış. Tarhın tam ortasında çok güzel güller açtığını görmüş. Tüccar, kızı Bellinda'nın isteğini hatırlamış, onun da isteğini gerçekleştirebileceğini düşünmüş. Güllere bakmış, en güzelini koparmış. İşte tam o anda, güllerin ardından bir kükreme duyulmuş ve güllerin arasından bir Dev belirmiş, o kadar çirkinmiş ki ona bakmak bile insanın betini benzini solduruyormuş. "Ben seni ağırladım, besledim, giydirdim ama sen güllerimi çalıyorsun, öyle mi? Bunu yapmanın bedelini, hayatınla ödeyeceksin!"

Zavallı tüccar diz çökmüş ve o çiçeğin, armağan olarak bir tek gül istemiş kızı Bellinda için olduğunu söylemiş. Dev hikâyeyi dinleyince yumuşamış ve şöyle demiş: "Madem böyle bir kızın var, onu bana getir, benimle kalmasını istiyorum, burada kraliçeler gibi yaşayacak. Ama onu bana göndermeyecek olursan, nerede olursanız olun senin ve ailenin peşini bırakmayacağım."

Zavallı ihtiyarcık, ölmüşten beter haldeymiş, bir an evvel kaçıp kurtulmak için hemen kabul etmiş ama Dev onu gene saraya buyur etmiş ve bir sandık dolusu mücevher, altın, işli kumaş seçip beğendirmiş, sandığı tüccarın evine kendi yollayacakmış.

Tüccar bağa döner dönmez kızları onu karşılamaya gitmiş, ilk ikisi cilveli cilveli gidip babalarından hediyeleri-ni istemiş, Bellinda ise sevinçli ve özenliymiş. Baba, Assunta'ya ve Carolina'ya elbiselerini vermiş, sonra Bellinda'ya bakmış ve kızına gülü uzatınca gözyaşlarına boğularak başından geçen talihsizliği baştan sona anlatmış.

Ablaları hemen, "Bak işte! Biz demedik miydik? Bu garip fikirleri yüzünden olacağı buydu. Gülmüş, gül istiyormuş! Şimdi de biz hepimiz bunun bedelini ödeyeceğiz!" demiş.

Ama Bellinda, taşkınlık yapmaksızın, babasına: "Dev benim ona gitmem halinde, bize hiçbir şey yapmayacağını mı söyledi? O halde ben giderim çünkü hepimizin acı çekmesindense, benim kendimi feda etmem daha doğru olur..." demiş.

Babası kızını oraya kesinlikle götürmeyeceğini söylemiş, ablaları da –tabii bunu kasıtlı yapıyorlarmış– kızın deli olduğunu söylemişler. Ama Bellinda söz dinlemiyormuş: Ayağa kalkmış ve yola çıkmak istemiş.

Ertesi sabah, baba kız gün doğduğunda yola çıkmışlar. Ama yola çıkmadan önce, baba yataktan kalktığında yatağının ucunda Dev'in sarayında beğenip seçtiği kıymetli eşyalarla dolu sandığı bulmuş. İki büyük kızına hiçbir şey demeden, sandığı yatağın altına saklamış.

Dev'in sarayına akşam vakti varmışlar, sarayın baştan aşağı aydınlatılmış olduğunu görmüşler. Basamaklardan çıkmışlar; birinci katta iki kişi için kurulmuş bir sofra duruyormuş, sofrada yok yokmuş. Pek de iştahları yokmuş, gene de bir iki bir şey atıştırmak için masaya oturmuşlar. Yemekleri bitince, kuvvetli bir kükreme duyulmuş ve Dev çıkagelmiş. Bellinda'nın nutku tutulmuş: Dev'in o kadar çirkin olabileceğini önceden hiç düşünememiş. Ama sonra, yavaş yavaş, cesaretini toplamış ve Dev ona oraya özgür iradesiyle gelip gelmediğini sorunca, içtenlikle evet demiş.

Dev memnun görünüyormuş. Babaya yönelmiş, ona altın parayla dolu bir çanta vermiş ve sarayı hemen terk etmesini, oraya bir daha ayak basmamasını söylemiş. Ailesinin ne ihtiyacı varsa, karşılayacakmış. Zavallı baba kızına son bir öpücük vermiş, kalbine bin diken batıyor gibiymiş, ağlaya ağlaya evin yolunu tutmuş, öyle bir hali varmış ki taş olsa duygulanırmış.

Yalnız kalan Bellinda (Dev ona iyi geceler dileyip hemen gitmiş) üstünü çıkarıp yatağa yatmış, hayırlı bir iş yapmış olmanın ve babasını kim bilir hangi felaketten kurtarmış olmanın memnuniyetiyle huzurlu bir uyku uyumuş.

Ertesi sabah, huzur ve güven içinde kalkmış, sarayı gezmek istemiş. Kendi odasının kapısında: *Bellinda'nın odası* yazılıymış. Dolabın kapağında: *Bellinda'nın dolabı* yazılıymış. Her bir elbisenin üstüne *Belinda'nın elbisesi* yazısı işliymiş. Ve her yerde yazılı panolar varmış:

Siz buranın kraliçesisiniz,
Yerine getirilecektir her isteğiniz.

Akşam olup da Bellinda sofraya oturduğunda, her zamanki kükreme duyulmuş ve Dev çıkagelmiş. "Akşam yemeğinizi yerken size arkadaşlık etmeme müsaade eder misiniz?" demiş.

Kibar Bellinda ona, "Ev sahibi sizsiniz..." demiş.

Ama o karşı çıkmış: "Hayır, buranın tek sahibesi sizsiniz. Bütün saray da, içindeki her şey de sizin." Sonra bir süre suskun kalmış, hani düşüncelere dalıp gitmiş gibiymiş, ardından da, "Benim çok çirkin olduğum doğru mu?" diye sormuş.

Bellinda: "Çirkin olmasına çirkinsiniz ama o kadar iyi kalplisiniz ki sizi neredeyse yakışıklı kılıyor."

O zaman o hemen, "Bellinda, benimle evlenmek ister misin?" diye sormuş.

Genç kız baştan aşağı titremiş, ne diyeceğini bilememiş. "Ona hayır dersem, cevabımı kim bilir nasıl karşılar!" diye düşünmüş. Sonra cesaretini toplayıp, "Size doğruyu söylemem gerekirse, kendimi sizinle evlenebilecek gibi hissetmiyorum!" demiş.

Dev, tek söz etmeden iyi geceler dilemiş ve içini çeke çeke uzaklaşmış.

Böylelikle Bellinda sarayda üç ay geçirmiş. Her akşam Dev gelip aynı soruyu yineliyor, sonra da içini çeke çeke uzaklaşıyormuş. Bellinda ona o kadar alışmış ki, bir akşam görmeyecek olsa kendini kötü hissedermiş.

Bellinda her gün bahçede dolaşıyormuş, Dev de ona bitkileri anlatıyormuş. Bahçede gür yapraklı, gözyaşı ve kahkaha ağacı da varmış. Dev, genç kıza "Ağacın yaprakları yukarı bakınca, evinde sevinç var; yaprakları yere bakılınca ise gözyaşı var" demiş.

Günün birinde Bellinda gözyaşı ve kahkaha ağacının bütün yapraklarının yukarı baktığını görmüş. Dev'e sormuş: "Niye böyle?"

Dev: "Assunta Ablan evleniyor, ondan."

Bellinda, "Düğüne gidebilir miyim?" diye sormuş.

"Gidebilirsin," demiş Dev, "ama sekiz gün içinde dönmezsen, geldiğinde beni ölü bulursun. Sana bu yüzüğü veriyorum. Üzerindeki taşın bulanıklaşması, kötü olduğum ve hemen bana gelmen gerektiği anlamına geliyor. Bu arada, saraydan düğün hediyesi olarak ne istersen al, hepsini bir bavulun içine yerleştir ve yatağın ucuna bırak."

Bellinda teşekkür etmiş, bir bavul almış ve içini ipek elbiselerle, dantelli çamaşırlarla, mücevher ve altın paralarla doldurmuş. Onu yatağın ucuna koymuş ve yatmaya gitmiş: Sabahleyin uyandığında babasının evindeymiş, bavul da her şey de yanındaymış. Onun geldiğini görünce bütün aile bayram etmiş, ablaları da bayram etmiş ama onun mutlu ve zengin olduğunu, Dev'in iyi kalpliliğini öğrenince hasetten renkten renge girmişler, çünkü Dev'in hediyeleri sayesinde hiçbir eksikleri olmasa da, zengin sayılmazlarmış ve Assunta alelade bir oduncuyla evleniyormuş. Kötülük yapmaktan hoşlanan ablalar, kısa süreliğine parmaklarına takma bahanesiy-

le Bellinda'nın yüzüğünü almayı başarmışlar ve yüzüğü saklamışlar. Bellinda üzülüp sıkılmaya başlamış çünkü yüzüğün taşını göremiyormuş; yedinci gün gelince o kadar ağlamış, o kadar yalvarmış ki, babaları büyük kızlarına yüzüğü hemen vermelerini emretmiş. Genç kız yüzüğü eline alır almaz, taşın önceki gibi saydam olmadığını fark etmiş; bunun üzerine hemen yola çıkıp saraya gitmek istemiş.

Öğle yemeğinde Dev gelmemiş, haliyle Bellinda endişelenmiş, onu her yerde aramış, seslenmiş ama nafile. Onu ancak akşam görebilmiş, Dev biraz bitkin görünüyormuş. "Fenalaştım ve biraz daha gecikecek olsan ölecektim, biliyor muydun? Beni artık hiç mi sevmiyorsun?"

"Tabii ki sizi seviyorum!" diye yanıtlamış genç kız.

"Peki benimle evlenir misin?"

"Hayır, bunu yapamam!" diye haykırmış Bellinda.

Aradan iki ay geçince kahkaha ve gözyaşı ağacının yaprakları yine yukarı bakmış çünkü genç kızın ablası Carolina evleniyormuş. Bellinda bu sefer de eve yüzükle ve eşyayla dolu bir bavulla gitmiş. Ablaları onu sahte bir gülüşle karşılamış; Assunta daha da kötü kalpli olmuş çünkü oduncu kocası onu her gün dövüyormuş. Bellinda ablalarına geçen sefer uzun kalmasının yol açtığı tehlikeyi anlatmış ve bu defasında fazla uzun kalamayacağını söylemiş. Ama ablaları bu sefer de yüzüğü almış, geri verdiklerinde yüzüğün taşı tamamen bulanıkmış. Bellinda korka korka geri dönmüş, Dev öğle yemeğinde de, akşam yemeğinde de ortaya çıkmamış; ertesi sabah

çıkagelmiş, bitkin bir edası varmış ve genç kıza, "Ölmeme ramak kalmıştı. Bir kez daha geç kalacak olursan, bu benim sonum olur!" demiş.

Aradan aylar geçmiş. Günlerden bir gün, gözyaşı ve kahkaha ağacının yaprakları kurumuş gibi yere bakıyormuş. "Evimde ne oluyor?" diye haykırmış Bellinda.

Dev, "Baban ölmek üzere!" demiş.

"Ne olur onu görmeme izin verin!" demiş Bellinda. "Söz veriyorum, bu defasında tam zamanında döneceğim!"

Zavallı tüccar, küçük kızını baş ucunda görünce sevincinden iyileşmeye başlamış. Bellinda ona gece gündüz bakmış ama bir defasında ellerini yıkarken yüzüğü sehpaya bırakmış, bir daha da bulamamış. Her tarafı çılgınlar gibi aramış taramış, ablalarına yalvarmış yakarmış; yüzüğü bulduğunda taşının küçücük bir köşesi hariç tamamen kararmış olduğunu görmüş.

Saraya geri dönmüş, saray hani sanki yüzyıllardır kimsecikler orada oturmamış gibi görünüyormuş. Hıçkıra hıçkıra, haykıra haykıra Dev'e seslenmiş ama çıt çıkmıyormuş. Genç kız onu her yerde aramış, bahçede deliler gibi bir oraya bir buraya koşmuş, derken onu güllerin orada, dikenlerin arasında can çekişirken bulmuş. Yanına diz çökmüş, kalbinin halen attığını duymuş ama çok hafif atıyormuş. Onu kucaklamış, bir yandan onu öpüyor, bir yandan da ağlıyormuş, "Dev, Dev, eğer ölürsen dünyanın hiçbir güzelliği kalmaz! Ah sen yaşasan, sen yaşamaya devam etsen, seni mutlu etmek için seninle hemen evlenirim!" demiş.

Daha sözünü bile bitirmeden, aniden bütün saray aydınlanmış, her pencereden dışarı ezgiler, melodiler yayılır olmuş. Bellinda şaşkınlıkla başını çevirmiş, tekrar gül ağacına baktığında Dev'in ortadan kaybolduğunu görmüş, onun yerine güllerin arasından doğrulan yakışıklı bir şövalye varmış, şövalye reverans yapmış ve "Teşekkür ederim, Bellindam, beni kurtardın!" demiş.

Bellinda hayretler içinde kalmış: "Ben Dev'i istiyorum!" demiş.

Şövalye genç kızın önünde diz çöküp, "Dev benim. Bir büyü yüzünden, güzel bir genç kız benimle o çirkin halimle evlenmeyi kabul edene kadar dev olarak kalmak zorundaydım..." demiş.

Bellinda, aslen Kral olan delikanlıya elini vermiş ve beraberce saraya gitmişler. Kapıda Bellinda'nın babası varmış, kızını kucaklamış, iki ablası da oradaymış. Ablaları kıskançlıklarından dolayı kapının iki kenarında kalmış, sonra da heykele dönüşmüş.

Genç Kral Bellinda'yla evlenmiş, onu kraliçesi yapmış. Böylelikle mutluluk içinde yaşayıp krallıklarını yönetmişler.

Büyülü Kuş

Floransa Masalı

Her şeye burnunu sokan bir Kral varmış. Akşamları, tebaasının pencerelerinin altına saklanıp içeride neler söylendiğini dinlermiş. Sıkıntılı bir dönem olduğundan, Kral halkın kendisine karşı bir şeyler planlamasından korkarmış. Derken karanlıkta, küçük bir köy evinin orada, üç kız kardeşin hararetli hararetli konuştuğunu duymuş.

Aralarından büyük olanı: "Keşke Kral'ın fırıncısıyla evlensem, o zaman bir günde sarayda bir yıl boyunca yenen ekmek kadar ekmek çıkarırım. O genç fırıncıyı bunu yapacak kadar seviyorum!" demiş.

Ortanca olanı: "Ben Kral'ın şarapçısıyla evlenmek isterim, işte o zaman bir bardak şarapla bütün sarayı sarhoş ederim, o şarapçıdan işte bu kadar hoşlanıyorum!"

Sonra sessiz duran en küçük kardeşlerine sormuşlar: "Peki ya sen, sen kiminle evlenirsin?"

Aralarından en küçük ve en güzel olanı da, "Ben Kral'ın kendisiyle evlenmek isterim ve ona süt gibi beyaz, kan gibi kırmızı, altın saçlı iki oğul, süt gibi beyaz, kan gibi kırmızı, altın saçlı, alnı yıldızlı bir kız çocuğu doğururum!" demiş.

Ablaları arkasından gülmüş: "Vah zavallıcık, azla yetinmeyi nasıl da biliyorsun!"

Her şeye burnunu sokan Kral, söylediklerinin hepsini duymuş, eve dönmüş ve ertesi gün üçünü birden çağırtmış. Kızlar korkmuş çünkü zor zamanlardan geçiyorlarmış ve başlarına ne geleceği belli olmazmış. Kral'ın karşısına allak bullak çıkmışlar ama Kral onlara, "Korkmayın, dün akşam evinizin terasında neler söylediğinizi tekrar edin bana!" demiş.

Kızların akılları daha da karışmış, "Yok biz bir şey demiyorduk..." demişler.

"Evlenmek istediğinizi söylemiyor muydunuz?" demiş Kral. Ve o kadar ısrar etmiş ki, nihayet aralarından en büyüğüne fırıncıyla evlenmeyi istediğini söyletmiş. "Tamam, istediğin gibi olsun!" demiş Kral. Kardeşlerden en büyüğü fırıncıyla evlenecekmiş.

İkincisi şarapçıyla evlenmek istediğini itiraf etmiş. "İstediğin gibi olsun!" demiş Kral ve şarapçıyı ona eş olarak vermiş.

"Peki ya sen?" demiş en küçük olanına. Genç kız da kızarıp bozararak, evvelki akşam dediklerini yinelemiş.

"Peki gerçekten Kral'la evlenebilecek olsan, ona verdiğin sözü tutar mısın?" diye sormuş Kral.

"Elimden geleni yapacağıma söz veririm!" demiş genç kız.

"O zaman benimle evlenme isteğin gerçekleşsin, bakalım üçünüzden hangisi sözünü en iyi şekilde tutacak."

Fırıncı ve şarapçıyla evlenen ablalar, birdenbire kraliçe oluveren en küçük kardeşlerinden daha az şanslı ol-

mayı kabullenemediklerinden içlerine anlatılmaz bir haset yerleşmiş, Kraliçe'nin bebek beklediğini öğrendiklerinde hasetleri daha da artmış.

Bu sırada Kral bir kuzenine karşı savaşmak için yola çıkmak zorunda kalmış. Eşine, "Bana verdiğin sözü unutma!" demiş. Ablalara küçük kız kardeşlerine iyi bakmalarını tembihlemiş ve gitmiş.

Kendisi savaştayken, gelin süt gibi beyaz, kan gibi kırmızı, altın saçlı bir bebek dünyaya getirmiş. Peki ablaları ne yapmış dersiniz? Bebeği alıp onun yerine bir maymun koymuşlar. Bebeği de boğması için yaşlı bir kadına vermişler. Yaşlı kadın bebeği sepete koyup nehre inmiş; köprüye vardığında sepeti de, bebeği de nehre atmış.

Sepet suda yüzüyormuş, derken, onu bir kayıkçı görmüş, akıntıda yüzen sepetin peşinden koşturmuş. Sepeti almış, bebek öylesine güzelmiş ki, onu alıp sütannelik yapması için eve, eşine götürmüş.

Baldızları, savaşta olan Kral'a eşinin altın saçlı, süt ve kan gibi bir bebek yerine maymun doğurduğu haberini göndermişler: Ne yapmaları lazımmış? Kral, "Maymun ya da bebek fark etmez, eşime iyi bakın!" diye karşılık vermiş.

Savaş bitince eve dönmüş. Ama eşine karşı eskisi gibi olamıyormuş. Evet, onu hâlâ seviyormuş ama eşi verdiği sözü tutmadığı için, hayal kırıklığı içindeymiş. Derken eşi gene hamile kalmış, Kral bu defasında her şeyin daha iyi gideceğini umuyormuş.

Doğmuş bebeğe gelince, günün birinde kayıkçı onun saçlarına dikkatli dikkatli bakmış ve eşine "Bir bakar mısın? Sence de altın değil mi?" diye sormuş.

Eşi, "Evet, haklısın, altın!" demiş. Saçından bir tutam kesip satmaya gitmişler. Kuyumcu saç tutamını tarttığında, saçın ağırlığı bir altın para kadar gelmiş. O günden itibaren kayıkçı ile eşi her gün çocuğun saçından bir tutam kesip satmışlar: Bu sayede kısa zamanda zengin olmuşlar.

Bu arada Kral'a gene savaş açılmış. Kral bir kez daha yola çıkmış ve bebek bekleyen eşini bırakmış. "Bana verdiğin sözü unutma!"

Bu defasında da, Kraliçe, Kral uzaktayken süt ve kan gibi, altın saçlı bir bebek dünyaya getirmiş. Ablaları bebeği alıp onun yerine bir köpek koymuşlar. Bebeği gene aynı yaşlı kadına vermişler, o da bebeği tıpkı ağabeyine yaptığı gibi sepete koyup nehre atmış.

Kayıkçı nehirde bir başka bebeğe rastlayınca, "Neler oluyor?" diye sormuş kendi kendine. Hemen sonra da bu bebeğin saçlarıyla iki katı para kazanacağını düşünmüş.

Hâlâ savaşta olan Kral, baldızlarından, "Eşiniz bir köpek doğurdu, Majesteleri; ona ne şekilde davranmamız gerektiğini bildiriniz!" mesajı almış. Kral, "Köpekse köpek fark etmez, kendisinin eşim olduğunu nazarınızda bulundurun!" diye yanıt göndermiş. Ve kente dönmüş, yüzünden düşen bin parçaymış. Ama eşine gerçekten de derinden bağlıymış ve üçüncü defasında her şeyin iyi gideceğini umuyormuş.

Bu defasında da, Kraliçe'nin bebek beklediği sırada, Kral'ın kuzeni savaş açmış, kadere bakın siz! Kral'ın kesinlikle gitmesi gerekiyormuş, "Elveda, bana verdiğin sözü hatırla. Altın saçlı iki oğul vermedin, bari bana alnında yıldız olan kız çocuğunu ver!" demiş.

Kraliçe dünyaya bir kız çocuğu getirmiş, kız gerçekten de süt ve kan gibiymiş, altın saçlıymış, alnında da yıldız varmış. Yaşlı kadın sepeti hazırlamış ve bebeği nehre atmış: Ablalar da yatağa küçücük bir kaplan yerleştirmiş. Kral'a kaplan doğduğunu yazmışlar ve eşine ne yapmaları gerektiğini sormuşlar. Kral da, "Ne isterseniz yapın, yeter ki döndüğümde onu sarayda görmeyeyim!" diye yazmış.

Ablalar kız kardeşlerini yataktan kaldırıp aşağıdaki mahzene götürmüş, etrafına boynuna kadar gelen bir duvar örmüş, küçük kardeşlerinin sadece başı açıkta kalıyormuş. Ona her gün biraz ekmek ve bir bardak su veriyorlar, birer de tokat atıyorlarmış: Küçük kardeşin gündelik aşı işte buymuş. Odalarına duvar örülmüş, ondan hiçbir iz kalmamış; savaş bitince Kral ağzını açıp tek bir söz söylememiş, kimse de eşinin sözünü etmemiş. Ama Kral hep hüzünlüymüş.

Kayıkçı, kız çocuğunun bulunduğu sepeti de bulmuş, şimdi hızla büyüyen üç güzel çocuğu varmış, onların altın saçlarıyla çok ama çok zengin de olmuş. "Şimdi de bu zavallıcıkları düşünmek lazım: Onlara bir saray inşa etmeli ki, büyüyünce orada otursunlar!" demiş. Kral'ın sarayının tam karşısına, onunkinden de büyük bir saray inşa etmiş, bahçede dünyanın bütün harikaları varmış.

Bu zaman zarfında erkek çocuklar delikanlı, kız çocuğu da güzel bir genç kız olmuş. Derken kayıkçı ile karısı ölmüş, çok ama çok zengin olan gençler de bu güzel saraya yerleşmiş. Hep şapka takıyorlarmış, bu sayede saçlarının altın olduğunu kimsecikler bilmiyormuş.

Fırıncının ve şarapçının eşleri, Kral'ın sarayının penceresinden gençlere bakıyorlarmış ama onların teyzeleri olduklarını bilmiyorlarmış. Teyzelerden biri, bir sabah, üç kardeşi başlarında şapka olmadan görmüş, birbirlerinin saçlarını kesiyorlarmış. Güneşli bir sabahmış ve altın saçlar göz kamaştıracak kadar parlıyormuş. Teyzeler, onların kız kardeşlerinin nehre atılmış çocukları olabileceğinden şüphelenip hemen onları gözetlemeye koyulmuş. Her sabah altın saçlarını kestiklerini, ertesi sabah saçlarının gene uzun olduğunu görmüşler. O andan itibaren teyzeler işledikleri ağır suçtan korkmaya başlamış.

Bu arada Kral da, bitişikteki bahçeye ve orada oturan gençlere parmaklıklardan bakmaya başlamış. İçinden: "İşte eşimden böyle çocuklarım olsun isterdim. Tam bana sözünü verdiği çocuklara benziyorlar!" diyormuş. Ama altın saçları görmemiş çünkü gençlerin başı hep örtülüymüş.

Onlarla sohbet etmeye başlamış: "Nasıl da güzel ve büyük bir bahçeniz var!"

"Majesteleri," demiş genç kız, "bu bahçede dünyadaki bütün güzellikler var. Eğer bizi şereflendirmek isterseniz, bahçemizi gezmeye geliniz."

"Seve seve!" demiş Kral ve böylelikle onlarla arkadaşlık kurmaya başlamış. "Mademki komşuyuz, yarın öğle yemeğine bana gelmek ister misiniz?"

"Majesteleri, saray erkânına rahatsızlık vermeyelim!" diye karşılık vermişler.

"Hayır, gelişiniz benim için bir armağan olur!" demiş Kral.

"O halde biz de sizin davetinizi kabul edip yarın geleceğiz."

Baldızlar daveti öğrenince, bebekleri öldürmesi için verdikleri yaşlı kadına koşmuşlar: "Kadın, o bebeklere ne yaptın?"

Yaşlı kadın: "Onları sepetle birlikte nehre attım ama sepet hafifti ve suda yüzüyordu. Dibe battı mı batmadı mı diye oturup bakmadım."

"Salak!" diye haykırmış teyzeler. "Bebekler yaşıyor, Kral onları gördü, olur da onları tanıyacak olursa, hepimiz ölürüz. Saraya gelmelerini engellemek lazım, onları gerçekten de öldürmeliyiz."

"Ben icaplarına bakarım!" demiş yaşlı kadın.

Kadın dilenci kılığına girerek bahçenin demirliklerine gitmiş. Tam o sırada genç kız, etrafına bakıp, "Bu bahçede ne eksik? Hiçbir şey. Dünyadaki bütün güzellikler var burada!" diyormuş.

"Hiçbir eksiği yok mu diyorsun sen?" demiş yaşlı kadın. "Oysa ben eksik bir şey görüyorum, kızım."

"Ne peki?" diye sormuş genç kız.

"Dans Eden Su."

"Peki ama bunu nerede bulabiliriz?.." demiş kız. Ama yaşlı kadın ortadan kaybolmuş bile. Genç kız ağlamaya koyulmuş: "Bahçemizin hiçbir eksiği yok sanıyordum; oysa, oysa Dans Eden Su eksikmiş! Dans Eden Su, kim bilir ne de güzel bir şeydir!" Bir yandan böyle diyor, bir yandan da ağlıyormuş.

Ağabeyleri gelmiş ve onu biçare görünce, "Ne oldu? Neyin var?" diye sormuş.

"Lütfen, beni kendi halime bırakın. Bahçedeydim ve dünyanın bütün güzelliklerinin burada olduğunu söylüyordum, derken yaşlı bir kadın demirliklere geldi ve 'Bahçenin hiçbir eksiği olmadığını söylüyorsun ama burada Dans Eden Su eksik!' dedi."

"Hepsi bu mu?" demiş en büyük ağabey. "Ben gider bu şeyi arayıp bulurum, böylelikle mutlu olursun." Parmağında bir yüzük varmış, yüzüğünü kız kardeşinin parmağına takmış. "Taş renk değiştirirse, öldüm demektir." Ata binmiş ve uzaklaşmış.

At üstünde epey gitmiş, derken bir keşişe rastlamış, keşiş de ona: "Yakışıklı delikanlı, nereye gidiyorsun, nereye gidiyorsun?" diye sormuş.

"Dans Eden Su'yu aramaya gidiyorum."

"Zavallıcık!" demiş keşiş. "Ölmeni istiyorlar! Tehlikeyi biliyor musun?"

Delikanlı, "Ne kadar tehlikeli olursa olsun, aradığımı bulmalıyım."

"Bak, dinle," demiş keşiş, "şu dağı görüyor musun? Dağın zirvesine çık, orada büyük bir düzlük ve ortasında da güzel bir saray göreceksin. Büyük kapının önünde eli kılıçlı dört dev var. Dikkat et! Gözleri kapalıyken önlerinden geçme, tamam mı? Gözleri açıkken geç. Ardından, büyük bir kapı var, kapıyı açık bulursan geçme, kapalı bulursan it ve geç. Karşında dört aslan göreceksin! Gözleri kapalıyken geçme, açıkken geç ve orada Dans Eden Su'yu bulacaksın." Delikanlı keşişi selamlamış, ata binmiş ve dağın tepesine yollanmış.

Tepede sarayın büyük kapısının açık, dört devin gözlerinin kapalı olduğunu görmüş. "Bekleyedur..." diye düşünmüş ve nöbet tutmaya başlamış. Devler gözlerini açar açmaz, büyük kapı kapanır kapanmaz geçmiş; aslanların gözlerinin açılmasını beklemiş ve gene geçmiş. Orada Dans Eden Su varmış: Delikanlı yanında taşıdığı şişeyi doldurmuş. Aslanlar gözlerini tekrar açar açmaz da, kaçmış gitmiş.

Her gün kaygıyla yüzüğe bakan kız kardeşin, ağabeyinin elinde Dans Eden Su'yla döndüğünü gördüğünde duyduğu sevinci varın siz düşünün. Kucaklaşmışlar, öpüşmüşler ve hemen bahçenin ortasına altından iki leğen, içine de Dans Eden Su'yu koymuşlar, genç kız da dünyadaki bütün güzelliklerin bahçede olduğundan emin, sevinç içinde suyu seyredalmış.

Kral çıkagelmiş, niye yemeğe gelmediklerini sormuş, onları beklemiş olduğunu söylemiş. Kız, bahçede Dans eden Su'yun olmadığını, büyük ağabeyinin gidip bulmak durumunda kaldığını söylemiş. Kral yaptıkları bu yeni alışverişi pek övmüş ve üç genci ertesi gün yemeğe davet etmiş. Teyzeler tarafından gönderilmiş yaşlı kadın geri gelmiş, bahçede Dans Eden Su'yu görmüş ve hırsından çatlamış: "Şimdi Dans Eden Su'ya sahipsin," demiş kıza, "ama burada hâlâ Müzik Çalan Ağaç eksik!" demiş ve gidivermiş.

Kızın ağabeyleri gelmiş. "Ağabeylerim, beni seviyorsanız, bana Müzik Çalan Ağaç'ı getirirsiniz."

Bu sefer ortanca ağabey, "Tamam, sevgili kardeşim, ben gidip bulacağım!" demiş.

Yüzüğünü kız kardeşine vermiş, ata binmiş ve hızla ağabeyine yardım eden keşişe gitmiş.

"Ah!" demiş keşiş, "Müzik Çalan Ağaç, zor iş. Bak ne yapman lazım: Dağa çık, devlerden, büyük kapıdan, aslanlardan kendini koru, tıpkı ağabeyinin yaptığı gibi yap. Sonra üzerinde makas olan küçük bir kapı bulacaksın; makas kapalı duruyorsa geçme, açıksa geç. Bütün yapraklarıyla müzik çalan kocaman bir ağaç göreceksin. Ağaca tırmanıp en tepesindeki dalı kopar. Dalı bahçene ekeceksin ve ağaç kök salacak."

Delikanlı dağa gitmiş, durum içeri girmeye elverişliymiş ve girmiş. Bütün yaprakları müzik çalan ağaca tırmanmış ve en tepesindeki dalı koparmış. Eve ezgi eşliğinde dönmüş.

Dalı ektiklerinde, bahçenin en güzel ağacı filizlenmiş, bütün bahçeyi ezgiler kaplamış.

Kardeşlerin, davetine ikinci kez icap etmemelerinden dolayı bir hayli alınmış olan Kral, müziği dinlemekten o kadar hoşnut olmuş ki davetini ertesi gün için yinelemiş.

Teyzeler gençlere hemen yaşlı kadını göndermiş. "Sana verdiğim nasihatlerden hoşnut musun? Dans Eden Su'yun var, Müzik Çalan Ağaç'ın var! Şimdi bir tek Büyülü Kuş eksik, ona da sahip olursan dünyanın bütün güzellikleri sende olacak."

Delikanlılar gelmiş. "Sevgili ağabeylerim, benim için Büyülü Kuş'u bulmaya kim gider?"

"Ben!" demiş en büyüğü ve yola çıkmış.

"İşte bu gerçekten de çok zor!" demiş keşiş. "Pek

çokları gitti ve gidenlerin hiçbiri geri gelmedi. Dağa gitmesini biliyorsun, saraya girmesini biliyorsun, bahçede bir dolu mermer heykel göreceksin. Hepsi senin gibi Büyülü Kuş'u almak isteyen asil şövalyelerdi. Bahçedeki ağaçlarda yüzlerce kuş uçuyor. Aralarında konuşanı Büyülü Kuş. O seninle konuşacak ama sana ne derse desin, sen ona cevap verme."

Delikanlı heykel ve kuş dolu bahçeye gelmiş. Büyülü Kuş delikanlının omzuna konmuş: "Geldin mi, asil genç? Peki beni yakalayabileceğini mi sanıyorsun? Yanılıyorsun. Teyzelerin seni ölüme gönderiyor. Ve anneni örülü duvarlar arasında yaşatıyorlar..."

"Annemi örülü duvarlar arasında yaşatmak mı?" demiş delikanlı ve ağzını açtığı gibi hemen mermer heykele dönüşmüş.

Kız kardeşi her dakika yüzüğe bakıyormuş. Taşın maviye çalmaya başladığını görünce, "İmdat! Ölüyor!" diye haykırmış. Diğer kardeş hemen ata binip gitmiş.

O da bahçeye vardığında Büyülü Kuş ona, "Annen örülü duvarlar arasında yaşıyor!" demiş.

Delikanlı, "Ne diyorsun? Annem örülü duvarlar arasında mı?" diye karşılık vermiş ve mermere dönüşmüş.

Kız kardeşi ortanca ağabeyinin yüzüğüne bakıyormuş, taşın kardığını görmüş. Cesaretini yitirmemiş, atlı şövalye kılığına girmiş, küçük bir şişeye Dans Eden Su'dan koymuş, Müzik Çalan Ağaç'tan bir dal koparmış, en iyi atlarından birine binmiş ve yola çıkmış.

Keşiş ona şöyle demiş: "Gözünü aç, Kuş seninle konuştuğunda ona cevap verirsen, bitersin. Sen onun bir

tüyünü yol, Dans Eden Su'ya batır, sonra da o tüyle birer birer bütün heykellere dokun..."

Büyülü Kuş erkek atlı kılığına girmiş kızı görünce, omzuna konmuş: "Sen de mi buradasın? Şimdi sonun kardeşlerinki gibi olacak... Onları görüyor musun? Bir, iki, seni de katınca üç... Baban savaşta... Hayatta olan annenin etrafı duvar örülü... Teyzelerin de bütün bunlara gülüyor..."

Genç kız kuşun ötmesine ses etmemiş; kızın kulağına aynı şeyleri yineleye yineye kuşun boğazı yırtılıyormuş, derken kız onu tutmuş, kuş da yeteri kadar hızlı davranıp uçamamış ve kız onun bir tüyünü koparmış, tüyü Dans Eden Su şişesine batırmış, sonra tüyle, taşa dönmüş kardeşlerinin burunlarına dokunmuş, ağabeyleri kımıldamış ve kız kardeşlerini kucaklamış. Sonra diğer heykellerin hepsine de aynısını yapmışlar ve her biri asil şövalyelere, baronlara, prenslere, kral oğullarına dönüşmüş. Tüyü devlere de koklatmışlar ve devler de uyanmış, aslanlara da aynısını yapmış. Büyülü Kuş, Müzik Çalan Ağaç'ın dalına konmuş ve kafese konmaya ses etmemiş. Hepsi birlikte büyük bir alay halinde dağdaki saraydan ayrılmışlar, saray da bir büyü eseri yok oluvermiş.

Krallık sarayından Dans Eden Su'yu, Müzik Çalan Ağaç'ı, Büyülü Kuş'u ve bütün o prens ve baronlarla birlikte şenlik yapan üç kardeşi gören teyzeler bayılacak gibi olmuşlar. Kral hepsini birden öğle yemeğine davet etmek istemiş.

Davete gitmişler, kız kardeş omzunda Büyülü Kuş'u da götürmüş. Sofraya oturmak üzere olduklarında, Büyülü Kuş, "Bir kişi eksik!" demiş ve herkes öylece durmuş.

Kral gene bütün misafirlerini sıraya koyup kimin eksik olduğunu anlamaya çalışmış ama Büyülü Kuş boyuna, "Birisi eksik!" deyip duruyormuş.

Sofraya daha başka kimi getireceklerini bilmiyorlarmış. Derken aniden hatırlayıvermişler: "Majesteleri! Canlı canlı etrafına duvar örülmüş Kraliçe'den söz ediyor olmasın?" demişler; bunun üzerine Kral duvarın hemen yıkılmasını emretmiş, çocukları Kraliçe'yi kucaklamış; alnında yıldız olan kız ona Dans Eden Su ile dolu bir leğende banyo yaptırmış ve bu sayede anne, başından hiçbir şey geçmemiş gibi sapasağlam hale gelmiş.

Böylelikle tekrar sofra başına geçilmiş, Kraliçe üzerinde saray elbiseleriyle masa başına oturmuş, ablalarının hasetten beti benzi öyle atmış ki, sarılık olmuş gibi duruyorlarmış.

Kaşığı ağızlarına yanaştırmak üzereymişler ki, Büyülü Kuş: "Sadece benim gagaladığımı!" demiş çünkü iki teyze önceden yemeğe zehir katmış. Davetliler sadece Büyülü Kuş'un gagaladığı yemekleri yemişler ve böylelikle sağ kalmışlar.

"Bakalım Büyülü Kuş bize neler anlatacak, onu dinleyelim!" demiş Kral.

Büyülü Kuş masaya, Kral'ın önüne konmuş, "Kral'ım, bunlar senin evlatların!" demiş. Gençler başlarını açmış; herkes onların saçının altından olduğunu, genç kızın alnında yıldız bulunduğunu görmüş. Büyülü Kuş konuşmayı sürdürmüş ve bütün hikâyeyi anlatmış.

Kral evlatlarını kucaklamış, eşinden özür dilemiş. Sonra baldızlarını ve yaşlı kadını kendi huzuruna çağır-

mış ve Büyülü Kuş'a, "Mademki her şeyi bir bir anlattın, şimdi de hüküm bildir!" demiş.

Ve Büyülü Kuş şöyle demiş: "Baldızlara ziftli gömlek, ateşten aba giydirilsin, yaşlı kadın da pencereden aşağı atılsın."

Böyle de yapılmış. Kral, Kraliçe ve evlatları bundan böyle daima mutlu yaşamış.

Elmanın İçi ile Elmanın Kabuğu

Venedik Masalı

Bir zamanlar bir karı koca varmış, çok efendi insanlarmış. Çocukları olsun istiyorlarmış ama olmuyormuş. Günün birinde bu beyefendi yolda bir Büyücü'ye rastlamış. "Büyücü Bey, söyleyiniz, çocuğumun olması için ne yapmalıyım?" diye sormuş.

Büyücü ona bir elma vermiş, "Bu elmayı eşinize yediriniz, bu sayede güzel bir bebeğiniz olacak..." demiş.

Adam eve elinde elmayla dönmüş, eşine vermiş. "Bu elmayı ye, bu sayede güzel bir bebeğimiz olacak, bunu bana bir Büyücü söyledi."

Karısı, memnun mesut, hizmetkârını çağırmış, elmayı soymasını söylemiş. Hizmetkâr kadın, elmayı soymuş, sonra da bir kenara koyduğu kabuğunu yemiş.

Ev sahibesinin bir bebeği olmuş, aynı gün hizmetkâr kadının da bir bebeği olmuş: Hizmetkâr kadının bebeği elma kabuğu gibi kırmızı beyazmış, ev sahibesininki ise elmanın içi gibi beyaz mı beyazmış. Ev sahibi ikisini de özbeöz evlat olarak yanına almış, beraberce büyütmüş ve okula göndermiş.

Elmanın İçi ile Elmanın Kabuğu, büyüdüklerinde birbirlerini kardeş gibi seviyorlarmış. Bir gün gezerken bir Büyücü'nün güzel, ay gibi güzel bir kızı olduğunu duymuşlar, kızı kimsecikler görmemiş çünkü hiçbir zaman dışarı çıkmıyor, pencereden bile bakmıyormuş. Elmanın İçi ile Elmanın Kabuğu bunu duyunca bronzdan kocaman bir at yaptırmışlar, atın karnını boş tutmuşlar ve borazan ve kemanla birlikte içine saklanmışlar. At yalnız başına yürüyor gibi duruyormuş çünkü onlar içinden tekerleklerini hareket ettiriyormuş, böylece Büyücü'nün sarayının önüne gidip müzik çalmaya koyulmuşlar. Büyücü camdan bakmış, kendi kendine müzik çalan bronz atı görmüş ve kızı eğlensin diye atı içeri almış. Genç kız çok da eğlenmiş ama bronz atla yalnız kaldığında atın içinden Elmanın İçi ile Elmanın Kabuğu çıkınca çok da ürkmüş. "Korkmayın," demiş Elmanın İçi ile Elmanın Kabuğu, "biz buraya ne kadar güzel olduğunuzu görmeye geldik, gitmemizi isterseniz, hemen gideriz. Yok, müziğimizi sevdiniz de biraz çalalım istiyorsanız öyle yaparız, sonra da tekrar atın içine girip orada olduğumuzu kimseye fark ettirmeden çıkarız."

Böylece orada kalmışlar, çalıp eğlenmişler, ardından da Büyücü'nün kızı onlardan ayrılmak istememiş. "Benimle gelmek isterseniz," demiş Elmanın İçi, "eşim olursunuz."

Büyücü'nün kızı teklifi kabul etmiş; üçü birden atın karnına saklanıp gidivermiş. Onlar çıkar çıkmaz Büyücü eve dönmüş, kızına seslenmiş, onu aramış, kapıcıya sormuş ama nafile. O zaman ihanete uğradığını anla-

mış, küplere binmiş, içi hınçla dolmuş, balkondan bakmış ve kızma üç tane beddua etmiş:

"Üç at bulsun, biri beyaz, biri kırmızı, biri siyah olsun ve beyaz at seven kızım, beyaz ata binmek zorunda kalsın ve ona ihanet eden at da bu olsun."

Ya da:

"Üç köpek bulsun, biri beyaz, biri kırmızı, biri siyah olsun ve siyah köpekleri seven kızım, siyah köpeği kucağına alsın ve bu köpek ona ihanet eden köpek olsun."

Ya da:

"Eşiyle birlikte yatmaya gideceği gece, pencereden büyük bir karayılan girsin ve ona ihanet eden bu karayılan olsun."

Büyücü balkondan bu üç bedduayı ederken, alt yoldan yaşlı üç Peri geçmiş ve söylenen her şeyi duymuş.

Akşamleyin uzun yolculuğun ardından yorgun düşen Periler, bir lokantaya gitmiş, içeri girer girmez de aralarından biri: "Büyücü'nün kızının nerede olduğuna da bak! Babasının kendisine gönderdiği üç bedduayı bilse, bu kadar rahat uyuyamazdı!" demiş.

Zira içeride Elmanın İçi, Elmanın Kabuğu ve Büyücü'nün kızı varmış, lokantanın bankında uyuyakalmışlar. Doğrusunu söylemek gerekirse Elmanın Kabuğu tam uyuyakalmış sayılmazmış çünkü bir türlü uyku tutmuyormuş, üstelik bir gözü açık uyumanın daima daha iyi olduğunu da biliyormuş. Dolayısıyla söylenen her şeyi duyuyormuş.

Böylelikle bir Peri'nin şöyle dediğini duymuş: "Büyücü üç at bulmasını, birinin beyaz, birinin kırmızı, bi-

rinin siyah olmasını ve kızının beyaz ata binmesini ve bunun ona ihanet eden at olmasını diledi."

"Ama," demiş diğer Peri, "orada kurnaz biri olsa, hemen atın başını keser ve bir şeycikler olmaz."

Üçüncü Peri: "Ama biri bunu söyleyecek olursa, mermere dönüşür!" diye eklemiş.

"Büyücü bir de kızının üç köpek bulmasını diledi," demiş birinci Peri, "kız içlerinden birini kucağına almak isteyecek ve ona ihanet eden de bu olacak."

"Ama," demiş ikinci Peri, "orada kurnaz biri olsa, hemen köpeğin başını keser ve bir şeycikler olmaz."

"Ve biri bunu söyleyecek olursa, mermere dönüşür!" demiş üçüncüsü.

"Bir de eşiyle yatacağı ilk gece, pencereden içeri bir karayılanın girmesini ve ona ihanet edecek olanın bu karayılan olmasını diledi."

"Ama kurnaz biri olsa, karayılanın başını keser ve bir şeycikler olmaz!" demiş ikinci Peri.

"Ve biri bunu söyleyecek olursa, mermere dönüşür."

Elmanın Kabuğu bu üç korkunç sırrı öğrenmiş, bunları kimseye anlatamazmış, yoksa mermer olurmuş.

Ertesi gün tekrar yola çıkmışlar ve bir konaklama yerine varmışlar, Elmanın İçi'nin babası oraya onlar için üç at göndermiş: Biri beyaz, biri kırmızı, biri de siyahmış. Büyücü'nün kızı hemen beyaz ata binmiş, ama Kabuk hızla kılıcını çekmiş ve atın başını kesmiş.

"Ne yapıyorsun sen? Deli misin?"

"Beni bağışlayın, söyleyemem."

"Elmanın İçi, senin bu arkadaşın Elmanın Kabuğu kötü kalpli bir genç!" demiş Büyücü'nün kızı. "Yolculuğumu onunla sürdürmek istemiyorum."

Ama Elmanın Kabuğu, bir anlığına aklını kaçırıp atın başını kestiğini söyleyerek özür dilemiş, genç kız da onu bağışlamış.

Elmanın İçi'nin evine varmışlar ve onları karşılamaya üç köpek koşmuş: Biri beyaz, biri kırmızı, biri siyahmış. Genç kız siyah olanını kucağına almaya yeltenmiş ama Elmanın Kabuğu kılıcını çekip köpeğin başını kesmiş.

"Bu deli ve acımasız adam derhal çekip gitsin!" diye bağırmış gelin.

O sırada Elmanın İçi'nin annesiyle babası gelmiş, oğullarıyla gelinlerini büyük bir coşkuyla karşılamışlar, Elmanın Kabuğu'yla olan kavgayı duyduklarında o kadar dil dökmüşler ki, onun bir kez daha bağışlanmasını sağlamışlar. Ama öğle yemeğinde, herkes keyifliyken, Elmanın Kabuğu düşüncelere dalıp bir kenarda durmuş, kimse ona aklına takılan düşüncenin ne olduğunu söyletemiyormuş. "Bir şeyim yok, bir şeyim yok!" diyormuş ama uykusu olduğunu söyleyip herkese iyi geceler dilemiş, erkenden izin istemiş. Ama kendi odasına gitmek yerine, yeni evli çiftin odasına girmiş ve yatağın altına saklanmış.

Gelin ile damat yatıp uyumuşlar. Elmanın Kabuğu uyanık kalmış, camların kırıldığını duymuş, odaya dev gibi bir karayılanın girdiğini görmüş, kılıcını çekmiş ve yılanın başını kesmiş. Gelin patırtıdan uyanmış, Elmanın Kabuğu yatağının önünde, elinde kınından çıkarıl-

mış kılıçla görmüş, ortadan kaybolmuş karayılanı görmemiş, "Katil! Katil! Elmanın Kabuğu bizi öldürmek istiyor! Onu iki kez affettim, bu sefer cezası ölüm olsun!" diye haykırmış.

Elmanın Kabuğu hemen hapse atılmış, üç gün sonra ona idam kıyafeti giydirmişler. Nasılsa ölecek diye, Elmanın İçi'nin eşine iki çift laf etme talebinde bulunmuş. Gelin hapse, Elmanın Kabuğu'yla görüşmeye gitmiş.

"Bir lokantaya gitmiştik," demiş Elmanın Kabuğu, "hatırlıyor musunuz?"

"Evet, tabii hatırlıyorum."

"Tamam o zaman, siz ve eşiniz uyurken içeri üç Peri girdi, Büyücü'nün kızına üç beddua ettiğini söyledi: Kızının üç at bulmasını, beyaz ata binmesini ve beyaz atın ona ihanet etmesini dilemiş. Periler, birinin atın başını kesmesi halinde, hiçbir şey olmayacağını, birinin bunu anlatmaya kalkması halinde de mermere dönüşeceğini söyledi."

Bu sözleri söylerken zavallı Elmanın Kabuğu'nun bacak ve ayakları mermer olmuş.

Genç kız durumu anlamış. "Yeter, yeter ne olursun!" diye haykırmış. "Başka şey anlatma!"

Elmanın Kabuğu: "Mademki öleceğim, bilinsin isterim. Üç Peri, Büyücü'nün kızının üç köpek bulacağını da söyledi..."

Ve köpek lanetini de anlatmış, boynuna dek taş olmuş.

"Anladım! Zavallı Elmanın Kabuğu, beni bağışla! Daha anlatma!" diyormuş gelin.

Ama o, boğazı mermer olduğundan incecik çıkan sesiyle ve çene kemikleri mermere dönüşmekte olduğundan kekeleye kekeleye karayılan lanetini anlatmış.

"Ama... bunu anlatan... mermere dönüşecek..." Ve susmuş, tepeden tırnağa mermer olmuş.

"Ah! Ben ne yaptım?" diye fenalaşmış gelin. "Bu sadık insan cezalandırılıyor... Ama belki... Evet, onu sadece babam kurtarabilir!" diyerek eline kâğıt, kalem ve mürekkep hokkası almış, babasına mektup yazmış, ondan özür dilemiş ve kendisini görmeye gelmesi için yalvarmış.

Kızını deliler gibi seven baba, atına atladığı gibi bir koşu gelmiş. "Babacığım," demiş kızı, onu kucaklayarak, "senden bir ricam var! Bu mermerden zavallı delikanlıya bak! Beni üç lanetten kurtarmak için baştan aşağı mermer oldu."

Büyücü iç çekmiş, "Sana olan sevgimden dolayı," demiş, "bu isteğini de yerine getireceğim." Cebinden merhem dolu küçük bir şişe çıkarmış, Elmanın Kabuğu'nun üzerine sürmüş ve delikanlı eskisi gibi ete kemiğe bürünmüş.

Böylece ona darağacına kadar eşlik etmek yerine, şenlikle, müzik ve şarkılarla eve kadar eşlik etmişler, bir dolu insan kalabalığı onun etrafma toplanıp, haykırmış: "Yaşasın Elmanın Kabuğu! Yaşasın Elmanın Kabuğu!"

Kanarya Prens

Torino Masalı

Bir zamanlar bir Kral yaşarmış, bu Kral'ın bir de kızı varmış. Kızın annesi hayatta değilmiş, onu kıskanan üvey anne kızı Kral'a hep kötülermiş. Kız ise kendini aklamaya çalışır, umutsuzluğa düşermiş; Kral kızını severmiş ancak üvey anne o kadar demiş, o kadar etmiş ki en sonunda Kraliçe'nin isteğini yerine getirmiş: Ona, kızını evden kovmasını söylemiş. Ama kızı, bulunduğu yerde kendini iyi hissetmeliymiş çünkü onun hırpalanmasına gönlü asla razı olmazmış. "Bunu dert etme, için rahat olsun!" diyen üvey annesi kızı ormanın ortasındaki bir şatoya kapattırmış. Saraydaki nedimelerden birkaçını seçip kıza nedime olarak vermiş, onlara kızın dışarı çıkmasını ve pencereden bile bakmasını engellemelerini söylemiş. Tabii ki maaşlarını krallık sarayının hazinesinden veriyormuş. Kıza güzel bir oda, yiyecek ve içecek ve ne isterse verilmiş, ancak dışarı çıkamıyormuş. Güzel güzel maaşlar alan ve dünya kadar boş zamanı olan nedimeler ise, canlarının istediğini yapıyor, kızın yüzüne bile bakmıyorlarmış.

Kral karısına ara ara, "Kızımız nasıl? Neler yapıyor?" diye soruyormuş, Kraliçe de kızla ilgilendiğini gös-

termek için, onu ziyarete gitmiş. Şatonun önüne gelip atlı arabadan iner inmez nedimeler onu karşılamaya çıkmış, içinin rahat olmasını, kızın iyi ve çok da mutlu olduğunu söylemişler. Kraliçe bir dakikalığına kızın odasına çıkmış. "İyisin, öyle değil mi? Bir eksiğin yok değil mi? Yüzünün rengi iyi, buranın havası iyi demek ki. Keyfine bak! Haydi hoşça kal!" deyip gitmiş. Kral'a kızını hiç bu kadar memnun görmediğini söylemiş.

Oysa odada hep yalnız olan, nedimelerin yüzüne bile bakmadığı Prenses günlerini hüzün içinde, pencerenin önünde durmakla geçiriyormuş. Dirseklerini pencere pervazına dayıyormuş, altına bir yastık koymayı akıl etmese dirsekleri nasıl da nasır tutarmış. Pencere ormana bakıyormuş; Prenses gün boyunca ağaçların tepesini, bulutları ve avcıların geçtiği yolu görüyormuş sadece. Günün birinde o yoldan bir Kral'ın oğlu geçmiş. Yabandomuzu kovalıyormuş, şatonun yanından geçerken uzun zamandır kimsenin oturmadığı şatoda asılı çamaşırlar, bacadan tüten duman, açık camlar gibi hayat belirtileri görünce şaşırıp kalmış. Öylece bakarken, yukarıdaki pencerenin önünde güzel bir kızın bulunduğunu görüp gülümsemiş. Kız, avcı tozluklarını giymiş, tüfekli, sarılar içindeki Prens'in yukarı bakıp kendisine gülümsediğini görünce o da gülümsemiş. İki genç bir saat boyunca öylece bakışıp gülümseşmiş, saygıyla eğilip birbirine reverans yapmış; aralarındaki mesafe başka türlü iletişim kurmalarına izin vermiyormuş.

Ertesi gün Kral'ın sarı giyimli oğlu, ava gitme bahanesiyle gene aynı yere gitmiş ve gençler iki saat boyunca

bakışmış; bu defasında gülümsemenin, reverans yapmanın yanı sıra, ellerini kalplerinin üzerine koymuş, birbirlerine uzun uzun mendil de sallamışlar. Üçüncü gün Prens orada üç saat kalmış; gençler birbirine parmaklarının ucuyla öpücük de göndermiş. Dördüncü gün Prens her zamanki gibi orada duruyormuş, derken bir ağacın arkasından bir Büyücü çıkıvermiş, kadın kıkır kıkır gülüyormuş: "Hah ha ha!"

"Kimsin sen? Gülecek ne var?" demiş Prens hararetli hararetli.

"Birbirinden uzak duracak kadar salak iki âşık dünyada görülmemiş bir şey!"

"Ah nine, ona nasıl kavuşabileceğimi bir bilsem!" demiş Prens.

"Sizden hoşlandım," demiş Büyücü Kadın, "size yardım edeceğim."

Ardından şatonun kapısmı çalarak nedimelere kir pas içinde, eski mi eski, büyük mü büyük bir kitap vermiş; bunun, okuyup oyalanması için Prenses'e verilen bir hediye olduğunu söylemiş. Nedimeler kitabı genç kıza götürmüş, kız da hemen kitabı açmış, "Bu kitap sihirli bir kitap. Eğer sayfalarını doğru yönde çevirirsen adam kuş olur, sayfaları tersten çevirirsen kuş yeniden adam olur!" yazısını okumuş.

Kız pencereye koşmuş, kitabı pencerenin önüne yerleştirip sayfalarını hızla çevirmeye koyulmuş, gözleri bir yandan da kendisine bakan, yolun ortasında duran sarı giyimli delikanlıdaymış ve işte delikanlı kollarını sallamaya, kanat çırpmaya başlamış, derken kanaryaya dö-

nüşmüş; kanarya havalanmış, ağaçların tepesine uçmuş, ona doğru gelip pervazın üstündeki yastığa konmuş. Prenses o güzel kanaryayı avucuna almadan ve öpmeden edememiş, sonra onun delikanlı olduğunu hatırlayıp utanmış, sonra bunu gene hatırlamış ama bu sefer utanmamış, artık onun önceki gibi bir delikanlıya dönüşmesi için sabırsızlanıyormuş. Eline tekrar kitabı almış, sayfalarını tersten çevirmiş ve işte kanarya sarı tüylerini kabartmış, kanatlarını çırpmış, kollarını hareket ettirmiş ve gene üzerinde avcı tozlukları, sarı kıyafetiyle Prens olmuş, kızın ayaklarına kapanıp ona, "Ben sana âşığım!" demiş.

Birbirlerine duydukları aşkı anlata anlata akşam olmuş. Prenses kitabın sayfalarını yavaş yavaş çevirmeye başlamış. Delikanlı kızın gözlerinin içine bakarak tekrar kanaryaya dönüşmüş, pencerenin pervazına, sonra oluklara konmuş, sonra da kendini rüzgâra bırakarak havada büyük çemberler çizerek bir ağacın alt dallarından birine konmuş. İşte o zaman kız kitabın sayfalarını tersten çevirmiş, kanarya tekrar Prens'e dönüşmüş, Prens yere atlamış, köpeklere ıslık çalmış, pencereye doğru bir öpücük göndermiş ve yol boyunca yürüyüp uzaklaşmış.

Böylelikle Prens'in kulenin tepesindeki pencereye uçması için kitabın sayfaları her gün çevriliyormuş, ardından da insana dönüşmesi için tekrar çevriliyormuş ve sonra da Prens evine dönsün diye gene çevriliyormuş. İki genç hayatlarında hiç olmadığı kadar mutluymuş.

Bir gün Kraliçe üvey kızını görmeye gitmiş. Odasında şöyle bir dolaşmış ve bir yandan da ona, "İyisin, değil mi?

Seni biraz zayıflamış görüyorum, ama bir şeyin yok, değil mi? Hiç bu kadar iyi olmamıştm, değil mi?" diyormuş. Bu sırada her şeyin yerli yerinde olup olmadığını da kontrol ediyormuş: Pencereyi açmış, dışarı bakmış, sarı giyimli Prens'in köpekleriyle birlikte yaklaştığını görmüş. "Bu cilveli kız camdan cilveleşebileceğini sanıyorsa, yanılıyor, ona dersini vereceğim!" diye düşünmüş. Kıza bir bardak şekerli su hazırlamasını söylemiş; sonra başındaki ucu sivri firketelerden beş altısını aceleyle çıkarmış, yastığın içine batırmış, uçları yukarı bakacak ama görünmeyecek şekilde yerleştirmiş. "Böylece pencerenin önünde durmak ne demekmiş öğrenir!" Kız elinde şekerli suyla geri gelmiş, üvey annesi ona "Susuzluğum geçti, sen iç, ufaklık! Benim babanın yanına dönmem lazım. Bir şeye ihtiyacın yok, değil mi? Haydi o zaman, hoşça kal!" diyerek gitmiş.

Kraliçe'nin faytonu uzaklaşır uzaklaşmaz, kız hızla kitabın sayfalarını çevirmiş, Prens kanaryaya dönüşüvermiş, ok gibi pencereye uçup yastığın üstüne konuvermiş. Konar konmaz da yüksek sesle acılı acılı ötmüş. Sarı tüyleri kana bulanmış, iğnelerden biri kanaryanın göğsüne saplanıvermiş. Umutsuz umutsuz kanat çırparak havalanmış, kendini rüzgâra bırakmış, havada belli belirsiz dönerek aşağı inmiş ve kanatları açık halde yere konuvermiş. Prenses dehşet içindeymiş, ne olduğunu henüz tam olarak kavrayabilmiş değilmiş, kitabın sayfalarını acele acele tersten çevirmiş, insana dönüşmesiyle yaralarının yok olacağını umuyormuş ama nafile, Prens kana bulanmış sarı elbisesiyle ağır yaralı olarak belirivermiş, etrafı köpekleriyle sarılı, yerde öylece yatıyormuş.

Köpeklerin acı acı havlaması üzerine diğer avcılar Prens'in yardımına koşup geldiğinde onu acı ve dehşetten perişan düşmüş sevgilisine bile bakamadan dallardan yapma bir yatağa yerleştirip götürmüşler.

Krallık sarayına götürülen Prens hiçbir iyileşme belirtisi göstermiyormuş, doktorların ona hiçbir faydası dokunmuyormuş. Yaraları kapanmıyor, acısı dinmek bilmiyormuş. Baba Kral bütün ülkeye ilanlar astırmış, oğlunu iyileştirene hazineler vereceğini vaat etmiş ama hiç kimse oğlunu iyileştiremiyormuş.

Prenses sevgilisinin yanına gidemediği için kahroluyormuş. Çarşafı ince ince şeritler halinde kesmeye koyulmuş, uçlarından düğümlemiş, böylece upuzun bir halat yapmış ve bu halatla bir gece o çok yüksek kuleden inivermiş. Avcıların yolundan yürümeye koyulmuş. Ama o zifiri karanlığı görünce ve uluyan kurtların arasında kalınca, sabaha kadar beklemenin daha iyi olacağını düşünmüş ve yıllanmış bir meşenin kovuğuna girip kıvrılmış; öyle yorgunmuş ki, hemencecik uyuyakalmış. Gecenin bir yarısı uyanmış, bir ıslık sesi duyar gibi olmuş. Kulak kabarttığında bir ıslık sesi daha duymuş, ardından da üçüncü ve dördüncü bir ıslık sesi daha. Derken, yaklaşmakta olan dört mum alevi görmüş. O ağacın altında buluşmak için sözleşmiş, dünyanın dört bir ucundan gelmiş dört Büyücü Kadın'mış bunlar. Prenses, hiç görünmeden, kütüğün bir açıklığından ellerinde mum tutan, birbirlerini sevinçle karşılayıp "Hah ha ha!" diye kıkırdayarak gülen dört yaşlı kadını gizlice seyretmiş.

Ağacın ucunda ateş yakmışlar, oturup ısınmışlar ve akşam yemeği için iki yarasa kızartmışlar. Yemek yedikten sonra, dünyada kayda değer neler gördüklerini birbirlerine sormaya koyulmuşlar.

"Ben Osmanlı Sultanı'nın yirmi yeni cariye satın aldığını gördüm."

"Ben Çin İmparatoru'nun saçını üç metre kadar uzattığını gördüm."

"Ben Yamyamların Kralı'nın yanlışlıkla mabeyinciyi yediğini gördüm."

"Ben bu yakınlardaki Kral'ın oğlunun hasta olduğunu gördüm, kimse onun nasıl iyileştirileceğini bilmiyor, bunu bir tek ben biliyorum."

"Peki nasıl?" diye sormuş diğer Büyücü Kadınlar.

"Odasını kaplayan yer taşlarından biri hareket ediyor, o taşı kaldırmak yeterli, hemen altında küçük cam bir şişe, cam şişede bütün yaralarını geçirecek bir merhem var."

Prenses ağacın kovuğunda sevinçten haykırmak üzereymiş, parmağını ısırmış ancak böylelikle kendini tutabilmiş. Birbirlerine söylenecek her şeyi söylemiş. Büyücü Kadın'ların her biri kendi yoluna gitmiş. Prenses de ağaçtan aşağı zıplayıvermiş ve şafak ışığında kente doğru yürümeye koyulmuş. Karşısına çıkan ilk eskiciden eskimiş bir doktor önlüğü, bir gözlük almış ve krallık sarayının kapısını çalmaya gitmiş.

Hizmetkârlar, o ufak tefek doktorun iyi giyimli olmadığını görünce, onu içeri almak istememişler ama Kral, "Zavallı sevgili oğlumu bulunduğu durumdan daha be-

ter bir hale sokamaz zaten, daha kötü olması olanaksız. Bu doktorun da denemesine müsaade edelim" demiş.

Sahte doktor hastayla yalnız başına kalmak istemiş ve isteği kabul edilmiş.

Prenses, bilincini yitirmiş, inleyen sevgilisinin başucuna gelince, gözyaşlarına boğulmak, onu öpücüklere boğmak istemiş ama kendini tutmuş çünkü Büyücü Kadın'ın söylediklerini bir an evvel yerine getirmesi gerekiyormuş. Hareket eden yer taşını bulana dek odada enlemesine, boylamasına yürümüş. Yer taşını kaldırmış ve merhemle dolu küçük cam şişeyi bulmuş. Merhemi Prens'in yaralarının üzerine sürmüş, yaranın yok oluvermesi için merhemi yaranın üzerine sürmek yeterli geliyormuş. Sevinç içindeki kız Kral'ı çağırmış, Kral oğlunun hiçbir yarası kalmadığını, yüzüne renk geldiğini, mışıl mışıl uyuduğunu görmüş.

"Doktor, dileyin benden ne dilerseniz," demiş Kral, "devlet hazinesinde bulunan ne var ne yoksa sizindir."

"Para istemiyorum," demiş doktor, "bana sadece Prens'in, üzerinde aile amblemi olan kalkanını, bayrağını ve delinmiş, kana bulanmış sarı ceketini veriniz." Bu üçünü aldıktan sonra, oradan ayrılmış.

Aradan üç gün geçince Kral'ın oğlu gene ava çıkmış. Ormanın ortasındaki şatonun önünden geçmiş ama gözlerini bir kez olsun Prenses'in penceresine kaldırmamış. Genç kız kitabı eline almış, sayfalarını çevirmiş, Prens istemese de mecburen kanaryaya dönüşmüş. Odaya uçmuş ve Prenses onu gene insana dönüştürmüş. "Bırak da gideyim," demiş Prens, "bana iğnelerini batırıp onca

acı çektirmek sana yetmedi mi?" Nitekim Prens'in kıza olan bütün sevgisi bitmiş çünkü başma gelen felaketin sorumlusunun kız olduğunu düşünüyormuş.

Kız neredeyse bayılmak üzereymiş. "Ben senin hayatını kurtardım! Seni ben iyileştirdim!"

"Bu doğru değil," demiş Prens, "beni yabancı bir doktor kurtardı ve ödül olarak sadece amblemimi, bayrağımı ve kanlı ceketimi istedi!"

"Al işte amblemin, işte bayrağın ve işte ceketin! O doktor bendim! İğneler üvey annemin kötülüğüydü!"

Prens, genç kızın gözlerinin içine bir an kadar şaşkın şaşkın bakmış. Genç kız gözüne hiç olmadığı kadar güzel görünmüş. Ayaklarına kapanıp özürler dilemiş, ona olan bütün aşkını ve minnetini dile getirmiş.

Hemen o akşam babasına ormandaki şatoda bulunan kızla evlenmek istediğini söylemiş. "Sen Kral ya da İmparator kızıyla evlenmelisin!" demiş babası.

"Hayatımı kurtarmış olan kadınla evleneceğim."

Sonra düğün için hazırlık yapılmış, etraftaki bütün kral ve kraliçelere davetiye gönderilmiş. Prenses'in babası olan Kral da gelmiş ama onun bir şeyciklerden haberi yokmuş. Gelinin geldiğini görünce, "Kızım!" diye haykırmış.

"Nasıl olur?" demiş ev sahibi Kral. "Oğlumun eşi sizin kızınız mı? Peki ama bunu bize niye söylemedi?"

Gelin, "Çünkü kendimi, üvey annemin beni hapsetmesine izin vermiş olan bir adamın kızı olarak görmüyorum artık..." diyerek, parmağıyla Kraliçe'yi işaret etmiş.

Kızının başından geçen bütün talihsizlikleri duyan baba çok üzülmüş ve hain karısından tiksinmiş. Onun hapse atılması için eve dönmeyi bile beklememiş. Düğünde herkes hoşnut, herkes mesutmuş, o kötü kalpli kadın hariç tabii.

KURNAZLARIN KAZANDIĞI MASALLAR

Beş Yüz Cana Kıymış Pek Güçlü Giuanni

Marche Masalı

Bir zamanlar Roma'da Giuanni adında bir oduncu varmış. Bir keresinde bir meşenin dalını keserken, kestiği dal üstüne düşmüş, kaval kemiklerinden biri kırılmış ve üç ay hastanede yatmış. Hastanede kalmaya dayanamayınca kaçıp Marca'ya gitmiş. Bir gün otururken, yaralı bacağının sargısını açmış; sinekler yarasına konuyormuş. O da konan bütün sineklere vurmuş, hepsini yere sermiş. Başka sinek gelmez olunca da yerdekileri saymış: Tam beş yüz taneymiş. Bir tabela yapıp boynuna takmış: *Beş yüz cana kıymış pek güçlü Giuanni*. Kente gidip bir pansiyona yerleşmiş.

Ertesi gün Hükümdar onu çağırtmış. "Madem bu kadar kuvvetlisin," demiş Hükümdar, "etrafta dolaşıp herkesi soyan Dev'i yakala."

Giuanni fundalıklara doğru gitmiş ve bir çobana rastlayana dek yürümüş. "Dev'in mağarası nerede?" diye sormuş.

"Ne diye oraya gidiyorsun? Seni bir lokmada yiyiverir!" demiş çoban.

Giuanni, "Bana üç dört parça lor peyniri ver, parasını öderim..." diyerek kolunun altında bir yığın lor peyniriyle yürümeye koyulmuş.

Dev'in mağarasının tepesine vardığında ses çıkarmak için ayaklarını sert sert yere vurmuş. Dev dışarı çıkmış. "Kim var orada?"

Giuanni eline bir parça lor peyniri almış, "Kes sesini, yoksa seni de bu kayayı parçaladığım gibi parçalarım!" demiş, aslında avucundaki lor peynirini sıkıyormuş ve parmaklarının arasından dökülen de peynir parçalarıymış.

O zaman Dev ona kendisiyle birlik olmak ister mi diye sormuş. Giuanni kabul etmiş, diğer peynirleri atıvermiş ve Dev'in yanına gitmiş.

Ertesi sabah Dev, odunu kalmadığından, upuzun bir halat alıp Giuanni ile birlikte maki fundalıklara gitmiş. Tek eliyle bir meşeyi söküvermiş, diğer eliyle birini daha sökmüş ve Giuanni'ye, "Haydi, sen de bir iki meşe sök!" demiş.

Giuanni, "Baksana, Dev, daha uzun bir halatın yok mu? Bütün ormanın etrafını onunla sarıp ağaçların hepsini birden çekmek istiyorum, bu sayede bir kez daha gelmemize gerek kalmaz!" demiş.

Dev karşılık vermiş: "Boş ver, ağaçların kökünü mü kazımak istiyorsun? Benim aldığım kadarı yeter, sen bana uy, ortalığı karıştırma." Söktüğü meşeleri sırtlanmış ve Giuanni'nin hiçbir şey taşımasına gerek kalmamış.

Günün birinde Dev, Giuanni ile bahse tutuşmak istemiş: Kim elindeki topacı en uzağa fırlatırsa, yüz mete-

lik kazanacakmış. Sicim niyetine değirmen halatı, topaç niyetine de değirmen taşı almışlar. Dev topacı fırlatmış, topaç neredeyse bir mil öteye gitmiş. Gidip topacı geri almış, nereye dek ulaştığını işaretlemiş ve Giuanni'ye "Sıra sende!" demiş.

Giuanni değirmen taşına dokunmaktan sakınıyormuş çünkü onu bir milim bile kıpırdatamayacağını biliyormuş, bağırmaya koyulmuş: "Hey! Dikkat! Heyyy! Size söylüyorum, dikkat edin!"

Dev gözlerini kısmış: "Kime bağırıyorsun? Aşağıda kim var? Ben kimsecikleri göremiyorum."

"Denizin ötesindekilere bağırıyorum!"

"Tamam, boş ver, yoksa topacı bir daha bulamayız!" demiş ve ona topacı attırmadan yüz meteliği vermiş.

Bunun üzerine Giuanni de Dev'e bahse girmeyi teklif etmiş: "Sen çok başarılısın madem, kim parmağını meşenin içine daha derin batırıyor, bir bakalım mı?"

Dev: "Gene yüz meteliğine bahse girelim!"

Giuanni, önceden, burgu ve bıçakla meşelerden birinin içini oymuş, sonra da ağacın kabuğuyla hiçbir şey görülmeyecek şekilde deliği kapatmış. Ormana gitmişler; Dev ağacın kütüğünde yarım parmak kadar bir delik açmış, Giuanni ise önceden yapmış olduğu deliği denk getirdiğinden kolunun yarısı ağacın kütüğüne girmiş.

Dev ona yüz meteliği vermiş ama bu kadar güçlü bir adamı yanında tutmak ona artık güvenli görünmüyormuş. Bu yüzden onu kovmuş. Giuanni'nin dağdan inmesini beklemiş ve ardından bir yığın kaya yuvarlamış. Ama ona güvenmeyen Giuanni, bir mağarada saklıymış,

kayaların düştüğünü duyunca da, "Gökten, sıva mı yağıyor ne?" diye haykırmış.

Dev içinden, "Hay aksi! Üzerine kaya attım; o buna sıva diyor. Onunla düşman olmaktansa, dost olmak en iyisi!" demiş ve Giuanni'yi yine kendi mağarasına çağırmış. Ama hâlâ ondan kurtulmanın bir yolunu düşünüyormuş. Bir gece vakti, Giuanni uyurken, ona yavaş yavaş yaklaşıp sopayla başına vurmuş. Ancak şunu bilmemiz lazım ki, Giuanni yastığa her gece bir kabak koyuyor, başını da yatağın ayak kısmına yaslıyormuş. Dev kabağı parçalar parçalamaz, Giuanni'nin sesini duymuş: "Kafamı kırmış olman önemli değil ama uykumu kaçırmış olmanın bedelini ağır ödeyeceksin!"

Dev gitgide daha çok korkuyormuş. "Onu ormana götüreyim, kurtlarla bir başına bırakayım ki parçalasınlar!" diye düşünmüş. Giuanni'ye: 'Gel, iki turlayalım!'" demiş.

"Olur!" demiş Giuanni.

"Koşu yarışı yapalım ister misin?" diye sormuş Dev.

"Yapalım," demiş Giuanni, "yeter ki biraz önden başlamama izin ver çünkü senin bacakların daha uzun."

"Haklısın! Sana on dakika avans."

Giuanni koşmaya koyulmuş, kuzuları otlatan bir çoban bulana dek koşmuş. "Birini bana satar mısın?" diye sormuş; kuzuyu satın almış, bıçağını çıkarmış, kuzunun midesini oymuş, bağırsak, karaciğer, derken bütün iç organlarını orta yere atmış. Çobana, "Olur da beni bir Dev soracak olursa, daha hızlı koşmak için kendi bağırsaklarımı söktüğümü, ardından da rüzgâr gibi geçtiğimi söyle ve ona yerdeki bağırsakları göster!" demiş.

Aradan on dakika geçince, Dev hızla koşarak çıkagelmiş. "Koşan bir adam gördün mü?" diye sormuş çobana.

Çoban ona hikâyeyi anlatıp bağırsakları göstermiş. Dev: "Bana bir bıçak ver, ben de aynısını yapacağım!" demiş ve karnını baştan aşağı yarmış, sonra da yere yığılıp canından olmuş. Ağaca tırmanmış olan Giuanni de yere atlamış, iki manda alıp Dev'i kente götürmüş ve Hükümdar, Dev'i orada, meydanın ortasında yaktırmış. Giuanni'yi de ömür boyu beslemiş.

Kambur Tabanakuvvet

Bologna Masalı

Kambur Tabanakuvvet, fakir bir kunduracıymış, nasıl geçineceğini bilmiyormuş çünkü kimse ona onarması için kundura vermiyormuş. Zengin olma hayaliyle dünyayı dolaşmaya koyulmuş.

Akşam olup da yatmak için nereye gideceğini bilemediğinde, uzakta incecik bir ışık görmüş, ışığı izlemiş, bir eve varmış ve kapısını çalmış. Kapıya bir kadın çıkmış, Kambur Tabanakuvvet de yatacak yer istemiş.

"Burası Yabani Adam'ın evi, o kimi bulursa yer. Sizi içeri alacak olursam, kocam sizi de yer!" demiş kadın.

Kambur Tabanakuvvet yalvarmış, yakarmış, kadın da merhamet etmiş, "Giriniz, isterseniz küllerin altına saklanabilirsiniz!" demiş.

Öyle de yapmış; Yabani Adam gelince evi koklaya koklaya dolaşmış ve şöyle demiş:

Var var
Burada insan kokusu var
Burada ya insan var ya da vardı
Ya da bir yerlere bir insan saklandı

Karısı ona, "Yemeğe gel, aklından neler geçiriyor öyle?" diyerek önüne koca bir kazan dolusu makarna koymuş.

Karı koca makarna yemeye koyulmuşlar; Yabani Adam o kadar çok yemiş ki, bir süre sonra, "Tamam, tıka basa doydum, daha yiyemeyeceğim. Evde birisi varsa, bu kalanları da ona ver!" demiş.

"Bu gecelik kalacak yer isteyen zavallı bir adamcağız var!" demiş karısı. "Onu yemeyeceğine söz verirsen, olduğu yerden çıkarırım."

"Tamam, çıkar." Kadın, Kambur Tabanakuvvet'i küllerin içinden çıkarıp sofraya buyur etmiş. Zavallı kambur adam, Yabani Adam'ın karşısında yaprak gibi titriyormuş ama cesaretini toplayıp makarnayı yemiş.

"Bu akşamlık karnım tok," demiş Yabani Adam Kambur'a, "ama bakınız, sizi uyarıyorum, yarın sabah erkenden kaçıp gitmezseniz, sizi bir lokmada yiyiveririm."

Sonra iyi iki dost gibi sohbete koyulmuşlar, tilki gibi kurnaz olan Kambur ona, "Yatağınızın üzerindeki örtü ne güzel!" demiş.

Yabani Adam, "Altın ve gümüş işli, püsküllleri de altın!" demiş.

"Peki, ya şu komodin?"

"Onun içinde para dolusu iki çuval var."

"Peki, yatağın arkasındaki o değnek ne?"

"O havanın güzel olmasını sağlamak için."

"Peki, bu duyduğumuz ses ne?"

"O kümeste tuttuğum papağanım, biz nasıl konuşuyorsak, o da öyle konuşur."

"Ne güzel şeyleriniz var!"

"Bu kadarla da kalmıyor, ahırda hiç görülmemiş güzellikte bir atım var, fırtına gibi esip geçer."

Yemekten sonra, adamın karısı Tabanakuvvet'i gene küllerin altındaki çukura götürmüş, sonra da kocasının yanına uyumaya gitmiş. Gün doğar doğmaz kadın, Tabanakuvvet'e seslenmeye gitmiş: "Haydi, çabucak, kocam kalkmadan kaçın!" Kambur, kadına teşekkür ederek gitmiş.

Dolaşmış da dolaşmış, derken Portekiz Kralı'nın sarayına varmış ve misafir edilmek istemiş. Kral onu görmek istemiş, ona başından geçenleri anlattırmış. Yabani Adam'ın evinde bulunan o güzelim şeyleri duyunca, Kral çok heveslenmiş ve Tabanakuvvet'e, "Bak, dinle, sarayda kalıp canın ne isterse yapabilirsin ama benim de senden bir isteğim var!" demiş.

"Söyleyiniz, Majesteleri."

"Yabani Adam'ın altın ve gümüş işlemeli, altın püsküllü güzel bir örtüsü olduğunu söyledin. Onu alıp bana getirmen lazım, aksi takdirde kellen uçar."

"Ama bunu nasıl yapabilirim ki?" demiş Kambur. "Yabani Adam herkesi yiyor. Bu beni ölüme göndermek demek."

"Bu beni ilgilendirmez. Sen kendin düşün, bir çaresini bul."

Zavallı Kambur düşünmüş taşınmış, sonra da Kral'a gidip, "Yüce Kralım, bana canlı eşekarılarıyla dolu bir külah verin, yedi sekiz gün aç kalmış olsunlar, ben de size örtüyü getireceğim!" demiş.

Kral orduyu eşekarısı yakalamaya göndermiş, sonra eşekarılarını Tabanakuvvet'e vermiş. "Şu değneği al!" demiş. "Değnek sihirlidir, sana faydası dokunabilir. Sudan geçmen gerektiğinde, onunla yere vur ve korkma. Sen oraya gittiğinde, ben seni denizin diğer yakasında bulunan sarayda bekleyeceğim."

Kambur, Yabani Adam'ın evine gitmiş, kulak kabartmış ve akşam yemeğinde olduklarını anlamış. Yatak odasının penceresine tırmanmış, içeri girip yatağın altına saklanmış. Yabani Adam ile karısı yattıklarında, Kambur eşekarısı dolu külahın ucunu açmış, örtü ile çarşafın arasına bırakmış. Sıcağı hisseden eşekarıları bulundukları yerden çıkıp vızırdaya vızırdaya karı kocayı sokmaya koyulmuş.

Yabani Adam kıpırdanmaya başlamış, örtüyü üzerinden atıvermiş, kambur da örtüyü alıp yatağın altında rulo haline getirmiş. Eşekarıları kızıp son hızla sokmaya koyulmuş; Yabani Adam ile karısı bağıra bağıra kaçmış; yalnız başına kalınca Tabanakuvvet örtüyü kolunun altına almış kaçmış.

Bir süre sonra Yabani Adam camdan bakmış ve kümesteki papağana, "Papağan saat kaç?" diye sormuş.

Papağan da, "Kambur Tabanakuvvet'in güzel örtünü senden alıp götürdüğü saat!" demiş.

Yabani Adam odasına koşunca örtünün yerinde olmadığını görmüş. İşte o zaman, atına atlamış, uzaktan Kambur'u görene dek atı hızla sürmüş. Ama Tabanakuvvet deniz kıyısındaymış, Kral'ın verdiği değnekle yere vurmuş, su açılarak onun geçmesini sağlamış; o geçer

geçmez su gene her tarafı kaplamış. Kıyıda öylece duran Yabani Adam da, bağırmaya koyulmuş:

Ey Tabanakuvvet, neredesin?
Tekrar ne zaman gelirsin?
Seni yiyeceğim senenin bir gününde
Yemezsem vay benim halime!

Kral örtüyü görünce sevinçten hoplamış zıplamış. Kambur'a teşekkür etmiş, ardından da, "Tabanakuvvet, madem örtüyü almayı başardın, havanın güzel olmasını sağlayan değneği de alabilirsin!" demiş.

"Majesteleri, bunu nasıl yapabilirim ki?"

"Güzelce düşün taşın, yoksa kellen uçar."

Kambur düşünmüş taşınmış, ardından da Kral'dan bir külah dolusu ceviz istemiş.

Yabani Adam'ın evine varmış, kulak kabartınca yatmak üzere olduklarını anlamış. Çatıya tırmanmış, kiremitlerin üzerine ceviz atmaya koyulmuş. Yabani Adam kiremitlerden gelen tıkırtı üzerine uyanıp karısına, "Bak dolu yağıyor! Hemen gidip değneği çatıya koy, yoksa dolu mahsullerimi mahveder!" demiş.

Kadın kalkmış, pencereyi açmış, değneği çatıya koymuş. Tabanakuvvet orada hazır bekliyormuş, değneği aldığı gibi kaçıvermiş.

Kısa zaman sonra Yabani Adam uyanmış, dolu dindiği için memnunmuş, pencerenin önüne geçmiş.

"Papağan saat kaç?"

Papağan: "Kambur Tabanakuvvet'in senden güzel hava değneğini çaldığı saat."

Yabani Adam atını atlayıp hızla Kambur'un peşine düşmüş. Kumsalda ona yetişmek üzereymiş ki, Tabanakuvvet değneği yere vurmuş, sular açılmış, kendi geçtikten sonra da sular kapanıvermiş. Yabani Adam arkasından bağırmış:

Ey Tabanakuvvet, neredesin?
Tekrar ne zaman gelirsin?
Seni yiyeceğim senenin bir gününde
Yemezsem vay benim halime!

Kral değneği görünce sevincinden yerinde duramamış. Ama, "Şimdi de gidip para dolu iki çuvalı alman lazım!" demiş.

Kambur düşünmüş taşınmış; sonra da kendisine oduncu aletleri verilmesini istemiş, kıyafetini değiştirmiş, sahte bir sakal takmış, bir el baltası, topuz ve kamalarla Yabani Adam'a gitmiş. Yabani Adam, Tabanakuvvet'i gündüz vakti hiç görmemiş, üstelik Kambur sarayda birkaç kez yiyip içtikten sonra biraz daha az kambur durur olmuş, bu yüzden de Yabani Adam onu tanımamış.

Selamlaşmışlar. "Nereye gidiyorsunuz?"

"Odun toplamaya!"

"Burada, ormanda dilediğiniz kadarı var!"

İşte o zaman Tabanakuvvet aletlerini almış ve kocaman bir meşenin etrafında çalışmaya başlamış. Bir kama saplamış, ardından bir tane daha, ardından bir tane daha,

derken topuzla vurmaya başlamış. Sonra huysuzlanmaya başlamış ve bir kaması takılmış gibi yapmış. "Sinirlenmeyin," demiş Yabani Adam, "şimdi size yardıma geliyorum." Sonra da elini ağacın gövdesindeki boşluğa sokmuş, oradan tutup kamayı yerinden oynatıp oynatamayacağına bakmış. İşte o zaman, Tabanakuvvet topuz darbesiyle bütün kamaların çıkmasını sağlayınca ağaçtaki aralık kapanmış, Yabani Adam'ın eli sıkışmış. "Ne olursunuz, yardım edin!" diye bağırmaya başlamış. "Koşun evime gidin, eşimden evdeki iki büyük kamayı isteyin ve beni kurtarın."

Tabanakuvvet eve koşup kadına gitmiş, "Elinizi çabuk tutun, kocanız komodindeki iki çuvalı bana vermenizi istiyor!" demiş.

"Nasıl vereyim?" demiş kadın. "Satın almamız gereken şeyler var! Hadi biri olsa neyse ama ikisini birden veremem!"

İşte o zaman Tabanakuvvet pencereyi açıp seslenmiş: "Birini mi almam lazım, ikisini mi?"

"İkisini de! Çabuk!" diye bağırmış Yabani Adam.

"Duydunuz mu? Kızgın da üstelik!" demiş Tabanakuvvet. Çuvalları aldığı gibi kaçıvermiş.

Yabani Adam büyük uğraş verdikten sonra elini kurtarabilmiş, derisi bir güzel soyulmuş ve inleye inleye eve dönmüş. Karısı, "Neden iki para çuvalını vermemi söyledin?" diye sormuş.

Kocasının olduğu yere yığılası gelmiş. Papağana gidip, "Saat kaç?" diye sormuş.

"Kambur Tabanakuvvet'in senden iki çuval parayı alıp götürdüğü saat!"

Ama bu defasında Yabani Adam'ın Kambur'un ardından koşacak kuvveti yokmuş, her tarafı sızlıyormuş, arkasından bir lanet savurmakla yetinmiş.

Kral, Tabanakuvvet'in fırtına gibi esen atı da kaçırmasını istiyormuş. "Bunu nasıl yapabilirim ki? Ahır kilitli ve atın koşum takımlarında bir dolu çıngırak var!" Ama sonradan düşünmüş taşınmış ve kendisine kunduracı bizi ve bir poşet pamuk verilmesini söylemiş. Kunduracı bizi ile ahırın ahşap duvarına bir delik açıp içeri girebilmiş; sonra da biz ile atın karnına minik minik dokunmuş. At çiftelemeye başlamış, Yabani Adam da yattığı yerden sesi duymuş, "Zavallı hayvan, bu akşam ağrısı var demek ki! Rahat durmak bilmiyor!" demiş.

Tabanakuvvet bir süre sonra, kunduracı bizinin ucuyla ata gene dokunmuş! Yabani Adam atın çifteleme sesini duymaktan bıkmış usanmış; ahıra gitmiş, atı çıkarıp açık alanda bağlamış. Sonra da tekrar yatmış. Kambur karanlıkta ahırın içinde saklıymış, önceden açtığı delikten çıkmış ve pamukla atın çıngıraklarının içini doldurmuş, nallarını sarmış. Sonra atın bağını çözmüş, binip sessiz sedasız gitmiş. Yabani Adam, bir süre sonra, her zamanki gibi uyanmış, pencereden bakmış. "Papağan saat kaç?"

"Kambur Tabanakuvvet'in atını alıp götürdüğü saat!"

Yabani Adam onun peşinden gitmeyi istermiş istemesine ama at Tabanakuvvet'te imiş, ona nasıl yetişebilirmiş ki?

Kral memnun mesutmuş, "Şimdi papağanı istiyorum!" demiş.

"Papağan konuşup bağırıyor!"

"Nasıl yapacağını kendin düşün."

Kambur birbirinden güzel iki pasta, badem şekerleri, bisküviler ve çeşit çeşit tatlı istemiş. Hepsini büyük bir torbaya koyup yola çıkmış. Sessiz sessiz, "Bak papağan sana neler getirdim!" demiş. "Benimle gelirsen hep bunlardan yersin."

Papağan pastalardan birini yiyince, "Güzel!" demiş.

Böylelikle Tabanakuvvet pastalarla, bisküvilerle, badem şekerleri ve şekerlerle papağanı alıp götürmüş. Yabani Adam pencerenin önüne geçmiş, "Papağan saat kaç? Saat kaç diyorum. Beni duyuyor musun? Saat kaç?" diye sormuş, derken kümese koşmuş ama papağan orada değilmiş.

Tabanakuvvet papağanla birlikte krallık sarayına vardığında büyük şenlik yapılmış. "Mademki bütün bunları yapabildin," demiş Kral, "şimdi geriye bir tek şey kalıyor."

"Nasıl olur? Alacak bir şey kalmadı ki!" demiş Kambur.

"Olur mu hiç?" demiş Kral. "En büyük parça orada. Bana Yabani Adam'ın bizzat kendisini getirmen lazım."

"Deneyeceğim, Yüce Kralım. Kamburumun görünmeyeceği bir kıyafet vermeniz ve dış görünüşümü değiştirmeniz yeterli."

Kral en iyi terzileri, berberleri çağırtmış; kambur adama öyle kıyafetler yaptırtmış ki kim olduğu belli olmuyormuş, ona bir de sarı peruk ve bıyık taktırmış. Kambur bu haliyle Yabani Adam'ın yanına gitmiş, onu

tarlada çalışırken bulmuş. Şapkasını çıkararak ona selam vermiş.

"Ne arıyorsunuz?"

"Ben tabut yapıyorum," demiş Tabanakuvvet, "ve Kambur Tabanakuvvet'in tabutunu yapmak için tahta parçaları arıyorum, kendisi öldü."

"Oh nihayet, geberdi!" demiş Yabani Adam. "Buna o kadar sevindim ki tahta parçalarını size ben kendim vereceğim, tabutu yapmak için burada kalabilirsiniz."

"Seve seve," demiş Kambur, "bir tek sorun var, ölünün ölçülerini burada alamam."

"Sorun buysa çözülür," demiş Yabani Adam, "o hınzırın boyu hemen hemen benimki kadardı. Benim ölçülerimi alabilirsiniz."

Tabanakuvvet tahtaları kesmeye, çivileri çakmaya koyulmuş. Tabut hazır olduğunda da, "Tamam, şimdi boyu tamam mı diye bir deneme yapalım!" demiş.

Yabani Adam tabutun içine yatmış. "Kapağını da bir deneyelim." Tabanakuvvet üzerine kapağı koyup çivileri çakmış. Sonra tabutu alıp Kral'a götürmüş.

Civardaki asil beylerin hepsi gelmiş, tabutu çayırın ortasına yerleştirip yakmışlar. Krallık canavardan kurtulduğu için büyük şenlik de yapılmış.

Kral, Tabanakuvvet'i özel kâtibi ilan etmiş ve ona hep büyük şerefler vermiş.

Gökten üç elma düşmüş yuvarlanmış,
Herkes payına düşen elmayı almış.

Tüylü Dev

Toscana Masalı

Kral hastalanmış. Doktorlar ona bakmaya gitmiş. "Bakınız, Majesteleri, iyileşmek istiyorsanız, Dev'in tüyünden bir tane almanız gerek. Bu edinilmesi zor bir ilaç çünkü Dev gördüğü bütün insanları yiyor!" demiş.

Kral bunu herkese söylemiş ama kimse gitmek istememiş. Bunu çok sadık ve cesur bir hizmetkârına da söylemiş ve o, "Giderim!" demiş.

Ona yolu göstermişler: "Bir dağın tepesinde, yedi çukur var: O yedi çukurun birinde Dev var."

Adam giderken yoldayken karanlık çökmüş. Bir pansiyona girmiş, pansiyoncu da sohbet sırasında şöyle demiş: "Madem bu kadar şifalıymış, bana da bir tüy getirsen..."

"Seve seve getiririm!" demiş adam.

"Dev'le konuşacak olursan ona kızımı bir soruver, yıllardır kayıp; nerelerde olduğunu bilmiyorum."

Sabahleyin adam yoluna devam etmiş. Bir nehre varmış, kayıkçıya işaret etmiş ve karşı tarafa geçmiş. Yol sırasında sohbet etmeye koyulmuşlar.

"Bana da bir tüy getirir misiniz?" diye sormuş kayıkçı. "Şans getiriyormuş."

"Tamam, tamam, getiririm."

"Bir de bunca yıldır buradayım, kayıktan çıkamıyorum, bunun nedenini de sorun lütfen."

"Sorarım."

Kayıktan inmiş, yoluna devam etmiş. Çeşme başında bir lokma ekmek yemek için durmuş. İyi giyimli iki bey gelip oturmuş ve sohbete koyulmuşlar.

"Bize de bir tüy getirmez misiniz?" diye sormuşlar.

"Neden olmasın?"

"Dev'e bir de soru sorunuz. Bizim bahçemizde bir zamanlar içinden altın ve gümüş akan bir çeşme vardı. Şimdi kurudu."

"Olur, kuşkusuz bunu da sorarım."

Yoluna devam etmiş ve karanlık çökmüş. Bir manastır görmüş, kapısını çalmış. Rahipler kapıya gelmiş, adam da kalacak yer istemiş.

"Buyurun, buyurun!"

Meseleyi rahiplere açmış. Rahipler de ona, "Durumun tamamını biliyor musunuz?"

"Bana yedi çukur olduğu söylendi. Bir çukurun dibinde bir kapı varmış. Kapıyı çaldım mı karşımda Dev'i bulurmuşum."

"Ah, beyefendiciğim," demiş Başrahip, "durumu tam olarak bilmezseniz, canınızdan olursunuz. Dev'in hafife alınacak biri olduğunu mu sanıyorsunuz yoksa? Şimdi size anlatacaklarım var. Biz size bir iyilik yapacağız, siz de bize."

"Tamam."

"Bakınız, dağın tepesine vardığınızda yedi çukuru sayınız: Yedincisi Dev'inkisi. Siz o çukurdan inin. Bu çu-

kurların dibinde zifiri karanlık vardır. Biz size mum ve kibrit vereceğiz, bu sayede görebileceksiniz. Ama oraya öğleyin tam on ikide gitmeniz gerekiyor çünkü Dev o saatte orada olmuyor. Karısını bulacaksınız; o, iyi kalpli biridir, sizi her konuda uyarır. Çünkü Dev'in karşısına hemen çıkacak olursanız, sizi hemen bir lokmada yutuverir."

"Bunları bana söylemekle iyi ettiniz: Hiçbirini bilmiyordum."

"Şimdi bizim için sormanız gereken bir şey söyleyeceğim. Uzun yıllar boyunca burada huzur içinde yaşadık ama son on yıldır kavga etmekten başka bir şey yapmıyoruz. Biri onu istiyor, biri bunu istiyor, derken bağrışılıyor ve hep kargaşa oluyor. Neden böyle?"

Adam ertesi sabah dağa çıkmış. On birde zirveye varmış; oturup dinlenmiş. Saat on ikiyi vurduğunda yedinci çukurdan içeri girmiş; zifiri karanlıkmış ama mum yakmış ve kapıyı görmüş. Kapıyı çalar çalmaz karşısına güzel bir kız çıkmış. "Kimsiniz? Hangi rüzgâr attı sizi buraya? Kocamın kim olduğunu bilmiyorsunuz herhalde! Gördüğü her insanı yiyiverir."

"Ben onun tüylerinden almaya geldim. Mademki buradayım, bunu başarmayı deneyeceğim. Beni yerse, amenna."

"Bak, ben yıllardır buradayım, artık dayanamıyorum. Sen işini iyi yaparsan, ikimiz de kaçarız. Seni görmemesi lazım, görürse yer; ben seni yatağın altına saklayacağım. Yatmaya geldiğinde tüylerini ben çekeceğim. Kaç tane lazım?"

"Dört tane." Sonra da kıza her şeyden, Kral'dan, pansiyoncudan, kayıkçıdan, iki beyefendiden, rahiplerden ve sordukları sorulardan bahsetmiş.

Konuşmuşlar, öğle yemeği yemişler. Derken saat geç olmuş. Kız, Dev için yemek hazırlamaya koyulmuş. "Aç olduğunda burnu insan kokusunu hemen alır; yediği zamansa duymaz olur. Kokunu duyarsa, vay haline!"

Altıda kapının oradan büyük bir patırtı gelmiş, bunun üzerine adam çabuk çabuk yatağın altına saklanmış. Dev içeri girmiş ve şöyle demiş:

Var var
Burada insan kokusu var
Burada ya insan var ya da vardı
Ya da bir yerlere bir insan saklandı

"Daha neler!" demiş karısı. "Açlık başınıza vurmuş olmalı. Sofraya oturunuz."

Dev yemeye koyulmuş ama hâlâ insan kokusu duyuyormuş, öyle ki yemekten sonra evi dolaşmaya başlamış. Nihayet yatma vakti gelmiş. Soyunup örtülerin altına girmişler ve Dev uykuya dalmış.

Yatağın altındaki adam pürdikkat dinliyormuş. "Dikkatli ol!" demiş kadın fısıltıyla. "Şimdi rüya görüyor gibi yapıp bir tüyünü koparacağım." Bir tüy çekip yatağın altına uzatmış.

"Ah! Ne yapıyorsun? Tüylerimi yoluyorsun!" demiş Dev.

"Ah... rüya görüyordum..."

"Ne görüyordun?"

"Aşağıdaki o manastırı görüyordum. Son on yıldır rahipler o kadar kötü olmuşlar ki, bir arada yaşayamıyorlarmış."

"Bu bir rüya değil ki, hakikat!" demiş Dev. "Rahiplerin o kadar kötü olmalarının nedeni, Şeytan'ın manastıra on yıl evvel rahip kılığında girmiş olması."

"Onu kovmak için ne yapmak lazım?"

"Gerçek rahiplerin iyi işler yapması lazım. O zaman Şeytan'ın kim olduğunu anlarlar!" deyip uyuyakalmış.

Aradan on beş dakika geçtikten sonra, karısı Dev'in bir tüyünü daha koparmış ve yatağın altında duran adama uzatmış.

"Ah! Canımı çok fena yaktın!"

"Rüya görüyordum."

"Gene mi! Ne görüyordun?"

"Aşağıdaki çeşmeyi, hani o iki beyin bahçesindeki, eskiden içinden altın ve gümüş akan çeşmeyi."

"Bu gece rüyanda hep gerçekleri görüyorsun. Çeşme tıkalı olduğu için altın gümüş akamaz. Çeşmenin deliğini yavaş yavaş kazmaları gerekir: Orada bir top, topun etrafında da uyuyakalmış bir karayılan var. Yılan fark etmeden başını topla ezmeli, o zaman çeşmeden tekrar altın ve gümüş akar."

Genç kız aradan on beş dakika geçtikten sonra Dev'in bir tüyünü daha koparmış.

"Ah! Bu akşam tüylerimi yolmayı aklına koymuşsun sen."

"Kusuruma bakma. Rüya görüyordum."

"Gene ne görüyordun?"

"Nehirdeki kayıkçının uzun yıllar boyunca kayıktan çıkamadığını."

"Bu da doğru. O ne yapması gerektiğini bilmiyor. Kayığa ilk binenden parayı aldıktan sonra, onu indirmek yerine kendi inmeli. O zaman kendi gider, diğeri kayıkta kalır."

Karısı dördüncü tüyü çekmiş. "Ne yapıyorsun, hay aksi!"

"Bağışla! Rüya görmeye devam ediyorum. Kızından uzun zamandır haber alamayan, kızı kayıp bir pansiyoncuyu görüyordum rüyamda."

"Babanı görüyordun demek ki. Çünkü sen o pansiyoncunun kızısın..."

Sabahleyin saat altıda Dev kalkmış, karısıyla vedalaşıp çıkmış. Bunun üzerine adam bir kâğıda sardığı dört tüyle yatağın altından çıkmış, genç kızı koluna takmış, beraberce kaçmışlar.

Manastırdan geçmişler ve rahiplere, "Bakın, Dev aranıza Şeytan'ın girdiğini söyledi. İyilik yapmanız lazım, o zaman kaçar!" demişler.

Rahipler iyilik yapmaya koyulmuş ve Şeytan kaçmış.

Adam ile genç kız bahçeden geçmişler; beylere bir tüy verip karayılan hikâyesini anlatmışlar. Ve çeşmeden gene altın ve gümüş akar olmuş.

Kayıkçıya varmışlar. "İşte tüyün!"

"Teşekkür ederim. Peki, benimle ilgili ne dedi?"

"Şimdi söyleyemem. Nehri geçtikten sonra söyleyeceğim."

Kayıktan indikten sonra, ona ne yapması gerektiğini anlatmışlar.

Pansiyona vardıklarında adam, "Pansiyoncu, tüyünüz ve kızınızla birlikte geldim!" diye seslenmiş. Pansiyoncu kızını ona hemen gelin olarak vermek istemiş.

"Tüyü Kral'a götürmemi ve istifamı vermemi bekleyiniz."

Adam tüyü Kral'a götürmüş, Kral iyileşmiş, ona bağışta bulunmuş. Adam, "Majesteleri, müsaade buyurursanız düğünüme gideceğim..." demiş. Kral bağışını ikiye katlamış ve adam gitmiş. Pansiyona varmış ama bu arada Dev de genç kızın yokluğunu fark etmiş, karısını alıp herkesi bir lokmada yutmak için sabırsızlanıyormuş. Nehre varıp kayığa binmiş. Kayıkçının sırrı bildiğini tahmin etmeyen Dev, kayığa binince parayı uzatmış, kayıkçı parayı aldığı gibi kıyıya atlamış, Dev de kayıktan inemez olmuş.

Kontun Sakalı

Piemonte Masalı

Azsaman köyü öyle yüksekteymiş, o kadar dik yamaçlı bir tepedeymiş ki, orada oturanlar yumurtaları ormanlardan aşağı yuvarlanmasın diye, tavukların arkasına torba bağlarmış.

Bundan da Azsamanlıların dillere düştüğü gibi uyuşuk olmadıklarını anlarız; yayılagelmiş olan

Azzaman'da olanları herkes bilir
Orada eşek ıslık çalar, sahibi anırır

sözü, civar köylerde yaşayanların kötülüğünden, Azsamanlıların sakin sessiz, kimseyle kavga etmek istemeyen insanlar olmasından kaynaklıymış.

Azsamanlılar bu söze sadece, "Evet, evet, bekleyin de Göznuru dönsün, o zaman kim daha çok anırıyor görürüz!" deyip geçiyorlarmış.

Göznuru, Azsamanlılar arasında en uyanık olanı ve en sevileniymiş. Diğerlerinden daha iri değilmiş, hatta kimse bir görüşte ona bel bağlamazmış, amma doğuştan kurnaz biriymiş. Onu öyle ufak tefek gören annesi, hayatta kalması ve gürbüzleşmesi için onu doğar doğmaz

sıcak şarapta yıkamış. Babası şarabı ısıtmak için içine ateş gibi kırmızı bir at nah koymuş. Böylelikle de Göznuru şarap gibi kurnaz, demir gibi dirençli olmuş. Bu banyodan sonra, annesi biraz serinlesin diye bebeğin beşiğine henüz yeşermiş bir kestane koymuş, kestane daha ham olduğundan acıymış, acı olduğundan akıl fikir verirmiş.

Azsamanlıların, askere gitmiş, gittikten sonra da köye hiç uğramamış ve rivayete göre Afrika taraflarında bulunan Göznuru'nun dönüşünü beklediği o zamanlar Azsaman'da garip garip olaylar gerçekleşmeye başlamış. Ovadaki otlaktan dönen öküz ve inekler, her akşam, Saçsakal Maske tarafından çalınıyormuş.

Saçsakal Maske köyün aşağısında yer alan ormanlara konuşlanıyormuş ve şöyle bir üflemesi, bir öküzü alıp götürmesine yetiyormuş. Gün battıktan sonra çalıların hışırdadığını duyan köylülerin korkudan dişleri takırdıyor, ölü gibi düşüp bayılıveriyorlarmış, öyle ki şöyle denir olmuş:

Saçsakal Maske dedikleri
Çiftlikten çalar öküzleri,
Ters ters bakar
Ölü gibi yere mıhlar.

Saçsakal Maske çalılıklardan çıkagelmeye cesaret edemesin diye, köydekiler büyük ateşler yakmaya başlamış. Ama Saçsakal Maske, hayvanlara tek başına gözcülük yapan köylüye hissettirmeden yanaşıyor, bir üfleyişiy-

le ölü gibi yere seriyormuş. Köylü sabaha uyandığında da artık ne inek kalıyormuş ne de öküz ve arkadaşları nöbetçi köylünün ağlayıp yakındığını duyuyor, başını duvarlara vurduğunu görüyormuş. İşte o zaman herkes elinde meşaleyle ormanda hayvanların izini arıyormuş ama sadece tüye, firketeye ve orada burada Saçsakal Maske'nin ayak izine rastlıyorlarmış.

Bu, aylarca hep böyle sürmüş gitmiş ve inekler sürekli ahırda kapalı kalmaktan bir deri bir kemik kalmış, öyle ki onları tımar etmek için fırçaya bile gerek yokmuş, bir kaburgalarından diğerine geçen tırmık yeterliymiş. Hayvanları otlatmaya, ormana gitmeye kimse cesaret edemiyormuş, ormandaki mantarlar toplanmaya toplanmaya şemsiye gibi kocaman kocaman olmuş.

Saçsakal Maske hırsızlık için diğer köylere gitmiyormuş çünkü oradaki insanların sakin sessiz, kavga gürültü sevmeyen Azsamanlılar gibi olmadığını biliyormuş. Zavallı Azsamanlılar her akşam köy meydanında kamp ateşi yakıyormuş, kadın ve çocuklar evlere kapanıyor, erkekler bir yandan kara kara düşünüp bir yandan yakınıyor, ateş başında duruyormuş. Derken köylüler yakına yakına, düşüne taşına en nihayet Kont'a gidip ondan yardım istemeye karar vermiş.

Kont köyün tepesinde büyük, çember şeklinde bir çiftlikte yaşıyormuş, bulunduğu yerin etrafı cam kırıklarıyla dolu bir surla kaplıymış. Bir pazar sabahı, köylüler hep birlikte, şapkaları ellerinde sur kapısını çalmış; kapı açılmış, köylüler Kont'un yuvarlak evinin önündeki avluya gelmiş; her tarafta demirlik, pencerelerde par-

maklıklar varmış. Avlunun etrafında Kont'un askerleri oturuyormuş, bu askerler parlasın diye bıyıklarını yağla burup köylülere ters ters bakıyormuş. Avlunun ucunda, kadife bir koltuğun üzerinde ise upuzun siyah sakalıyla Kont duruyormuş, Kont'un sakalı öyle uzunmuş, öyle uzunmuş ki onu dört asker dört tarakla yukarıdan aşağı tarıyormuş.

Köylülerden en ihtiyar olanı cesaretini toplayıp söze girmiş: "Saygıdeğer Kont, size kadar gelmeye cüret etmemizin nedeni, ormana gittiğimizde hayvanlarımızın hepsini Saçsakal Maske'nin kapmasıdır!" Ardından, iç çekişler ve yakarmalar eşliğinde yaşadıkları dehşet dolu hayatı anlatmış, diğer köylüler de bunu onaylamak için başlarını sallamış.

Kont sessiz kalmış.

"Buraya geldik," demiş ihtiyar köylü, "çünkü zatıalinizden bir nasihat rica ediyoruz."

Kont sessiz kalmış.

"Buraya geldik," diye eklemiş, "çünkü zatıalinizden yardım rica ediyoruz, bize bir asker alayı verirseniz, hayvanlarımızı gene otlaklara götürebiliriz."

Kont başını iki yana sallamış. "Size asker verirsem," demiş, "komutanı da vermem gerekir..."

Köylüler küçücük bir umutla onu dinliyormuş.

"Ama komutanımı verirsem," demiş Kont, "o zaman akşamları kiminle tombala oynarım?"

Köylüler diz çökmüş: "Bize yardım ediniz, Kont Hazretleri, yalvarırız!" Etraftaki askerler esneyip esneyip bıyıklarını yağlıyormuş.

Kont başını gene iki yana sallamış ve şöyle demiş:

Ben kontum, sözümün eriyim
Madem Maske'yi görmedim
Demek ki Maske diye biri yok.

Bu söz üzerine askerler esneye esneye tüfeklerini ellerine almış, ağır ağır süngüleri takıp köylüleri kovmuş, avluyu boşaltmış.

Köy meydanına geri dönen köylülerin cesareti kırılmış, ne yapacaklarını bilmiyorlarmış. Ama aralarından en yaşlı olanı, Kont ile konuşmuş olanı, "Göznuru'nu çağırmak gerek!" demiş.

Oturup Göznuru'na mektup yazmış ve mektubu Afrika'ya göndermişler. Derken her zaman olduğu gibi meydanda kamp ateşinin etrafında toplandıkları bir akşam, Göznuru geri gelmiş. Siz şenliği bir düşünün! Kucaklaşmalar, baharatlı, sıcak şaraplar... "Nerelerdeydin?", "Neler gördün?" ve "Ah! Talihsiz başımıza neler geldi bir bilsen!" faslı.

Göznuru öncelikle onlara her şeyi bir bir anlattırmış, ardından da kendi anlatmaya koyulmuş: "Afrika'da insan yiyemedikleri için ağustosböceği yiyen yamyamlar gördüm, çölde kazıyıp su bulmak için tırnaklarını on iki metre uzatmış bir deli gördüm, denizde bir ayağına terlik, bir ayağına ayakkabı giymiş bir balık gördüm, başka hiçbir balığın ne ayakkabısı ne terliği olduğu için diğerlerinin kralı olmak istiyordu, Sicilya'da yetmiş evladı ve tek bir tenceresi olan bir kadın gördüm, Napoli'de hare-

ketsiz oldukları halde yürüyen insanlar gördüm çünkü arkadakilerin çenesi öndekileri itiyordu; şunu isteyeni bunu isteyeni gördüm, bir tonluk adam da gördüm, tüy gibi adam da gördüm, çok korkan adam da gördüm ama Azsaman'dakiler kadar korkanını hiç görmedim."

Köylüler utanç içinde başlarını eğmişler çünkü Göznuru korkak diyerek yaralarına parmak basmış. Ama Göznuru hemşerileriyle darılmaca olsun istemiyormuş. Maske hikâyesinin en başından anlatılmasını istemiş, ardından da, "Şimdi sizlere üç soru soracağım, gece yarısı oldu mu Maske'yi alıp buraya getireceğim!" demiş.

"Sor! Sor!" demiş hepsi bir ağızdan.

"İlk sorum berbere. Bu ay sana kaç kişi tıraşa geldi?"

Sakalın uzunu, kısası,
Serti, yumuşağı,
Saçın düzü, lülelisi, hepsi
Makasımdan geçti.

"Şimdi sıra sende kunduracı, bu ay kaç kişi kundurasını onarman için sana geldi?"

Takunya da, deri ayakkabı da yapardım,
Hepsini güzel güzel çiviyle çakardım,
Kunduranın ipeklisini de, yılan derilisini de satardım,
Ama artık kimsede metelik olmadığından ben işsiz güçsüz kaldım.

"Üçüncü sorum sana halatçı. Bu ay kaç halat sattın?"

Halatçı da şöyle demiş:

Bükülü halat, dokuma halat,
Şeritli, örgülü, hasır halat,
Kuyu halatı, söğüt halat, kınnap,
Kalın halat, ince mi ince ip,
Demir gibi sağlamı, yağ gibi yumuşağı,
Bu ay hepsi de yok sattı.

"Tamam bu kadar bilgi yeter!" diyen Göznuru ateşin yanına kıvrılıp yatmış. "Şimdi iki saatliğine kestireceğim çünkü yorgunum. Gece yarısı beni uyandırın, gidip Maske'yi yakalayayım." Yüzünü şapkayla örtmüş ve uykuya dalmış.

Köylüler gece yarısına dek sessiz durmuş, Göznuru'nu uyandırma korkusuyla çıt bile çıkarmamış. Gece yarısı Göznuru uyanmış, esnemiş, bir bardak sıcak şarap içmiş, ateşe üç kez tükürmüş, etrafındakilere hiç bakmadan yerinden kalkmış ve ormanın yolunu tutmuş.

Köylüler bekleyedurmuş, gitgide kor haline gelen ateşe, kül olan kora, kararan küle bakmış, derken Göznuru gelmiş. Peki ama sakalından çekip kimi getirmiş dersiniz? Kontu, ağlamaklı olan, tekmeler savuran, merhamet dileyen Kont'u.

"İşte Maske!" diye haykırmış Göznuru. Hemen ardından da, "Sıcak şarap nerede?" diye sormuş.

Kont, köylülerin kocaman kocaman açtıkları gözlerinin önünde, küçülmüş de küçülmüş, üşümüş bir sinek misali kıvrıla kıvrıla yere oturmuş.

"İçinizden biri olamazdı!" diye açıklamaya girişmiş Göznuru. "Çünkü hepiniz berbere gitmişsiniz ve çalılıkların orada düşürecek saçınız sakalınız yok; hem yerde kocaman ayakkabı izleri vardı, oysa sizler yalınayak yürüyorsunuz. Bir hayalet de olamazdı çünkü hayaletin, çalınmış hayvanları bağlamak, alıp götürmek için halata ihtiyacı olmaz. Peki sıcak şarap nerede kaldı?"

Kont tir tir titriyormuş, Göznuru'nun onu çalılıkların arasından çekip almak için yakalayıp kopardığı sakalından kalanı düzeltmeye çalışıyormuş.

"Peki ama bir bakışıyla bizi nasıl ölü gibi yere seriyordu?" diye sormuş köylülerden biri.

"Başınıza bezle sarılı bir odunla vuruyordu, bu sayede siz sadece havada bir esinti hissediyordunuz, darbe iz bırakmıyordu ve baş ağrısıyla uyanıyordunuz."

"Peki kaybettiği firketeler?" diye sormuş bir diğeri.

"Sakalını başına tutturmaya yarıyordu, kadınların saçlarını tutturdukları gibi tıpkı."

Köylüler sessiz sessiz dinlemiş ama Göznuru, "Şimdi ona ne yapmak istiyorsunuz?" diye sorduğunda hep bir ağızdan bağrışmışlar: "Onu yakalım! Tüylerini yolalım! Korkuluğa bağlayalım! Onu bir fıçıya kapatıp fıçıyı yuvarlayalım! Altı kedi ve altı köpekle birlikte bir çuvala sokalım!"

"Merhamet edin!" diyormuş Kont incecik bir sesle.

"Şöyle yapın," demiş Göznuru, "size hayvanlarınızı geri versin ve ahırlarınızı temizlesin. Mademki geceleyin ormana gitmeyi pek sevmiş, her gece sizler için çalı çırpı toplamaya ormana gitsin. Ve çocuklara yerde buldukları

firketeleri almamalarını, firketelerin Saçsakal Maske'nin olduğunu, onları alırlarsa Maske'nin kendi saçını sakalını toplayamayacağını söyleyin."

Böyle de yapmışlar. Sonra Göznuru dünya gezisine çıkmış, dünyayı dolaşırken üst üste savaşmış ve bu savaşlar öyle uzun sürmüş ki, şu sözler dillendirilmiş:

Ey asker, savaşırsın,
Kötü yemekler yer, yerlerde yatarsın,
Toplara barut koyarsın,
Bam bam bam!

Bilgilendirme Notu

Kitapta yer alan pek çok masal İtalya'nın hemen hemen her yerinde neredeyse aynı şekilde anlatılmaktadır. Buna örnek olarak *Korkusuz Yiğiter*'i, *Büyülü Kuş*'u, *Nohutçuk*'u, *Çuvaldaki Çocuk*'u, *İki Kambur Adam*'ı, *Bellinda ile Dev*'i, *Biberiye*'yi, *Elmanın İçi ile Elmanın Kabuğu*'nu sayabiliriz. Bunları "Floransa" ya da "Abruzzo" masalı olarak belirtmiş olmamın tek nedeni, elimde bulunan çeşitli lehçelerdeki versiyonlardan en zengin, en güzel anlatımlı olanı seçmiş olmamdır; bunlara, zaman zaman diğer versiyonlarda bulunan bazı ayrıntıları kattığım da oldu. İtalya'da ve Avrupa'da yaygın bazı masallar söz konusu olduğunda, onları diğerlerinden ayırt eden birtakım özellikleri içeren versiyonu tercih ettim. *Mavisakal*'ın bir versiyonu olan *Gümüş Burun*, *Üç Küçük Domuz*'un bir versiyonu olan *Küçük Kazlar* buna örnektir.

Faydalanmış olduğum kaynaklar, masal derlemenin tamamını içeren basımda (*Fiabe Italiane*, Einaudi, 1956 ve bunu izleyen baskılar) yer alan önsöz ve notlarda kapsamlı olarak belirtilmiştir. Bazı masallar ilk kez benim kitabımda yazıya geçirilmiştir. Olga Cocchi'den Siena'da edindiğim *Küçük Kazlar*, Giovanni Arpino'dan Bra ve çevresinde edindiğim *Kontun Sakalı* masalları

buna örnektir. Diğerleri ise, halk kültürleri araştırmacıları tarafından önceden yayımlanmıştır; masallara müdahalede kullandığım ölçüt elimdeki materyale göre değişiklik göstermiştir. Özellikle de, kitabımda yer alan bütün Sicilya masalları Giuseppe Pitrè tarafından kaleme alınmış dört ciltlik *Fiabe, novelle e racconti popolari siciliani* (Palermo 1875) eserinden alınmıştır. Çok güzel ve zengin anlatımlı metinler sunan Pitrè söz konusu olduğunda, lehçenin çevirisini yapmakla yetindim; aynı şeyi Pellizzari'nin derlemiş olduğu Puglia masalları, Gianandrea'nın Marche masalları ve Coronedi-Berti'nin Bologna masalları için de söyleyebilirim. Bazı masallarda, örneğin Domenico Comparetti'nin büyük bir kısmını İtalyancaya özet şeklinde aktardığı Piemonte masallarında, Andrews'in Fransızca olarak özet olarak verdiği Liguria masallarında ve Comparetti, Imbriani, Nerucci ve bizzat Pitrè tarafından çok daha farklı ölçütlerle derlenmiş olan Toscana masallarında gerek anlatımda, gerek anlatım ritminde, gerek daha başka versiyonların katkısına başvurmada, gerekse söz, üslup ve içerik konusunda bir nebze kişisel yaratıcılığımı katmada daha belirgin bir müdahalede bulundum.

Italo Calvino

Çevirmenin Notu

Kitapta yer alan, okunuşları Türkçede farklı olan isimlerin listesi ve yaklaşık olarak Türkçe okunuşları

Agrigento: Agricento
Antico Porto: Antiko Porto
Antonio: Antonyo
Bologna: Bolonya
Brindisi: Brindizi
Calvino: Kalvino
Carlotta: Karlotta
Campania: Kampanya
Carolina: Karolina
Cocchi: Kokki
Coronedi: Koronedi
Cosmicomiche: Kosmikomike
Domenico: Domeniko
Francisca: Frakçiska
Gianandrea: Canandrea
Giovanni: Covanni
Giuanni: Cuanni
Giufà: Cufà
Giuseppe: Cuseppe
Il castello dei destini incrociati: İl kastello dey destini inkroçati
Il cavalliere inesistente: İl kavalyere inezistente

Il sentiero dei nidi di ragno: Il sentiyero dey nidi di ranyo
Il visconte dimezzato: Il viskonte dimetsato
La formica argentina: La formika arcentina
La gazza ladra: La gatsa ladra
La giornata di uno scrutatore: La cornata di uno skrutatore
La speculazione edilizia: La spekulatsione edilitsia
Le città invisibili: Le çittà invizibili
Lezioni americane: Letsioni amerikane
Lucia: Luçiya
Luzzati: Lutsati
Maglie: Malye
Marca: Marka
Marche: Marke
Marcovaldo: Markovaldo
Micillina: Miçillina
Nerucci: Neruççi
Nunzia: Nuntsiya
Pellizzari: Pellitsari
Pisa: Piza
Puglia: Pulya
Pulcinella: Pulçinella
Racconti: Rakkonti
Radice: Radiçe
Romagna: Romanya
Se una notte d'inverno un viaggiatore: Se una notte d'inverno un viaccatore
Siciliani: Siçiliani
Ti con zero: Ti kon zero
Toscana: Toskana
Ultimo viene il corvo: Ultimo viyene il korvo